

národní
úložiště
šedé
literatury

Senioři v Plzeňském kraji - 2015

Krajská správa Českého statistického úřadu v Plzni; Český statistický úřad
2015

Dostupný z <http://www.nusl.cz/ntk/nusl-261667>

Dílo je chráněno podle autorského zákona č. 121/2000 Sb.

Tento dokument byl stažen z Národního úložiště šedé literatury (NUŠL).

Datum stažení: 28.04.2024

Další dokumenty můžete najít prostřednictvím vyhledávacího rozhraní [nusl.cz](http://www.nusl.cz) .

SENIOŘI V PLZEŇSKÉM KRAJI - 2015

Lidé a společnost

Plzeň, 30. 10. 2015

Kód publikace: 330142-15

Č. j.: 278 / 2015 – 7401

Zpracoval: Krajská správa Českého statistického úřadu v Plzni

Ředitel odboru: Ing. Miloslav Chlad, Ph.D.

Kontaktní osoba: Ing. Zuzana Trnečková, e-mail: zuzana.trneckova@czso.cz

Zajímají Vás nejnovější údaje o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další? Najdete je na stránkách ČSÚ na internetu: www.czso.cz

KONTAKTY V ÚSTŘEDÍ

Český statistický úřad | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10 | tel.: 274 051 111 | www.czso.cz

Oddělení informačních služeb | tel.: 274 052 648, 274 052 304, 274 052 451 | e-mail: infoservis@czso.cz

Prodejna publikací ČSÚ | tel.: 274 052 361 | e-mail: prodejna@czso.cz

Evropská data (ESDS), mezinárodní srovnání | tel.: 274 052 347, 274 052 757 | e-mail: esds@czso.cz

Ústřední statistická knihovna | tel.: 274 052 361 | e-mail: knihovna@czso.cz

INFORMAČNÍ SLUŽBY V REGIONECH

Hl. m. Praha | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10 | tel.: 274 052 673, 274 054 223

e-mail: infoservispraha@czso.cz | www.praha.czso.cz

Středočeský kraj | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10 | tel.: 274 054 175

e-mail: infoservisstc@czso.cz | www.stredocesky.czso.cz

České Budějovice | Žižkova 1, 370 77 České Budějovice | tel.: 386 718 440

e-mail: infoserviscb@czso.cz | www.cbudejovice.czso.cz

Plzeň | Slovanská alej 36, 326 64 Plzeň | tel.: 377 612 108, 377 612 249

e-mail: infoservisplzen@czso.cz | www.plzen.czso.cz

Karlovy Vary | Sportovní 28, 360 01 Karlovy Vary | tel.: 353 114 529, 353 114 525

e-mail: infoserviskv@czso.cz | www.kvary.czso.cz

Ústí nad Labem | Špálova 2684, 400 11 Ústí nad Labem | tel.: 472 706 176, 472 706 121

e-mail: infoservisul@czso.cz | www.ustinadlabem.czso.cz

Liberec | nám. Dr. Edvarda Beneše 585/26, 460 01 Liberec 1 | tel.: 485 238 811

e-mail: infoservislbc@czso.cz | www.liberec.czso.cz

Hradec Králové | Myslivečkova 914, 500 03 Hradec Králové 3 | tel.: 495 762 322, 495 762 317

e-mail: infoservishk@czso.cz | www.hradeckralove.czso.cz

Pardubice | V Ráji 872, 531 53 Pardubice | tel.: 466 743 480, 466 743 418

e-mail: infoservispa@czso.cz | www.pardubice.czso.cz

Jihlava | Ke Skalce 30, 586 01 Jihlava | tel.: 567 109 062, 567 109 080

e-mail: infoservisvys@czso.cz | www.jihlava.czso.cz

Brno | Jezuitská 2, 601 59 Brno | tel.: 542 528 115, 542 528 105

e-mail: infoservisbrno@czso.cz | www.brno.czso.cz

Olomouc | Jeremenkova 1142/42, 772 11 Olomouc | tel.: 585 731 516, 585 731 509

e-mail: infoservisolom@czso.cz | www.olomouc.czso.cz

Zlín | tř. Tomáše Bati 1565, 761 76 Zlín | tel.: 577 004 931, 577 004 935

e-mail: infoservis-zl@czso.cz | www.zlin.czso.cz

Ostrava | Repinova 17, 702 03 Ostrava | tel.: 595 131 230, 595 131 232

e-mail: infoservis_ov@czso.cz | www.ostrava.czso.cz

Obsah

Úvod	6
Shrnutí hlavních poznatků	7
1. Demografické charakteristiky populace seniorů.....	9
Vývoj počtu seniorů, změny věkové struktury, index stáří.....	9
Rodinný stav, národnost, víra	11
Dlouhodobá migrace, stěhování	13
Úmrtnost, příčiny smrti, naděje dožití	14
Projekce obyvatelstva.....	17
2. Vzdelanost a ekonomická aktivita seniorů	21
Vzdelanost	21
Zaměstnaní podle postavení v zaměstnání, odvětví činnosti a hlavních tříd zaměstnání	22
Míra ekonomické aktivity podle pohlaví a věku (VŠPS).....	25
3. Domácnosti a bydlení seniorů.....	27
Struktura domácností	27
Bydlení seniorů	28
Domácnosti jednotlivců.....	30
4. Zdravotní péče	32
Zdravotní stav	32
Hospitalizovaní (nemocnice, LDN, hospice)	33
Geriatrická péče.....	36
Domácí zdravotní péče.....	37
5. Důchody a sociální služby.....	39
Důchodci, důchody.....	39
Pobytové sociální služby	40
Pečovatelská služba.....	41
6. Aktivity seniorů.....	42
Kandidáti a zvolení zastupitelé ve volbách do zastupitelstev obcí 2014.....	42
Senioři a informační technologie.....	44
Celoživotní vzdělávání (univerzity třetího věku).....	45
7. Institucionální péče o seniory	46
Národní akční plán, Rada vlády pro seniory a stárnutí populace	46
Péče o seniory v regionu (krajské dokumenty zaměřené na péči o seniory)	47
Závěr	48
Seznam použité literatury.....	48
Přílohové tabulky.....	49
Kartogramy	69

Přílohové tabulky

Mezikrajské srovnání základních ukazatelů

Srovnání základních ukazatelů mezi okresy Plzeňského kraje

Dlouhodobý vývoj Plzeňského kraje - obyvatelstvo a ekonomická aktivita

Dlouhodobý vývoj Plzeňského kraje - sociální péče a zdravotnictví

Obyvatelstvo Plzeňského kraje podle pohlaví, věku a okresů k 31. 12. 2005 a 2014

Zemřelí muži podle vybraných příčin smrti v Plzeňském kraji v roce 2014

Zemřelé ženy podle vybraných příčin smrti v Plzeňském kraji v roce 2014

Základní výsledky projekce obyvatelstva Plzeňského kraje

Kartogramy

Demografické charakteristiky populace seniorů

Obyvatelé ve věku 65 a více let podle obcí a SO ORP Plzeňského kraje k 31. 12. 2014

Obyvatelé ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů k 31. 12. 2014

Osoby ve věku 60 a více let na 100 osob ve věku 20–59 let podle SO ORP a krajů k 31. 12. 2014

Věřící obyvatelé ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Rodáci ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Naděje dožití mužů ve věku 65 let podle SO ORP v období 2010–2014

Naděje dožití žen ve věku 65 let podle SO ORP v období 2010–2014

Změna podílu osob ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů mezi 31. 12. 2004 a 31. 12. 2014

Vzdělanost a ekonomická aktivita seniorů

Obyvatelstvo se středoškolským s maturitou a vyšším vzděláním ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Zaměstnanost seniorů ve věku 60–64 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Zaměstnanost seniorů ve věku 65–69 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Pracující důchodci ve věku 60–69 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Pracující důchodci ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Domácnosti a bydlení seniorů

Úplné rodiny v čele s osobou ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Osoby žijící samostatně v bytě ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Domácnosti jednotlivců ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Domácnosti jednotlivců z domácností seniorů ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Důchody a sociální služby

Příjemci předčasných starobních důchodů (bez souběhu) podle okresů a krajů v prosinci 2014

Průměrná měsíční výše starobního důchodu (bez souběhu) podle okresů a krajů v prosinci 2014 – muži

Průměrná měsíční výše starobního důchodu (bez souběhu) podle okresů a krajů v prosinci 2014 – ženy

Místa v domovech pro seniory podle okresů a krajů v roce 2014

Aktivity seniorů

Zvolení zastupitelé ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů ve volbách do zastupitelstev obcí v říjnu 2014

Kandidáti ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů ve volbách do zastupitelstev obcí v říjnu 2014

Zvolení zastupitelé z počtu kandidátů ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů ve volbách do zastupitelstev obcí v říjnu 2014

Osoby ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů kandidující ve volbách do zastupitelstev obcí v říjnu 2014

Úvod

V dlouhodobém demografickém vývoji (včetně projekce na několik desetiletí) dochází k postupnému stárnutí obyvatelstva kraje, přičemž se neustále zvyšuje počet seniorů a roste jejich podíl na populaci kraje. Je tedy velmi potřebné se otázkami života seniorů a péče o tuto významnou část obyvatelstva zabývat. Proto jsme se této problematice začali podrobněji věnovat a pokusili shromáždit disponibilní statistické údaje, a to pokud možno i v územním detailu, a zároveň najít základní vývojové tendence a vazby v této oblasti.

Předkládaný materiál je v podstatě prvním komplexnějším statistickým obrazem postavení seniorů v Plzeňském kraji a jeho vývoje v posledních letech, a to zpravidla od roku 2010. Zahrnuje především oblasti, kde můžeme tento vývoj kvantifikovat pomocí statistických ukazatelů, přičemž klademe důraz na jevy v kraji významné. Z územního hlediska se neomezujeme pouze na kraj jako celek, ale snažíme se zobrazit i rozdíly uvnitř jeho území, a to z pohledu okresů nebo správních obvodů obcí s rozšířenou působností, popřípadě velikostních skupin obcí. Nedílnou součástí analýzy je také srovnání s ostatními kraji České republiky.

Tato analýza navazuje na materiály vydávané ústředím ČSÚ, především na publikaci *Senioři v ČR - 2014* nebo *Senioři v krajích - 2014*. S těmito publikacemi se můžete seznámit na speciálně vytvořené stránce na webu ČSÚ na adrese <https://www.czso.cz/csu/czso/seniori>.

Pojem „senior“ není v této analýze striktně věkově vymezen. Jako základ jsme však zvolili přístup, že za seniory jsou obecně považovány osoby ve věku 65 a více let. V případě, že se některé jevy týkají i mladších věkových skupin, například otázky zaměstnanosti a nezaměstnanosti nebo zdravotní problémy, zařadili jsme data i za tyto skupiny obyvatelstva.

Samotná analýza je zaměřena na oblast demografie (věková struktura obyvatelstva a její předpokládaný vývoj, vývoj úmrtnosti a příčiny úmrtí, dlouhodobá migrace), vzdělanost a ekonomickou aktivitu, bydlení a strukturu domácností seniorů, jejich zdravotní stav, zdravotní a sociální péči o seniory. Zabývali jsme se však také aktivitami seniorů, především jejich účastí na volbách, a to jak v postavení voličů, tak v postavení kandidátů a členů obecních zastupitelstev. V rámci aktivit jsme hodnotili také míru využívání informačních technologií mezi seniory a jejich zapojení do celoživotního vzdělávání.

Kromě analytického vyhodnocení bylo naší snahou vytvořit soubor statistických údajů o seniorech a jejich životních podmínkách. Vzhledem k systému postupného zpracování dat zatím nemáme k dispozici kompletní údaje za rok 2014. Proto můžeme v některých oblastech zpracovat hodnocení zatím pouze do roku 2013. Důležitým a poměrně podrobným zdrojem dat o seniorech jak z obsahového, tak z územního hlediska je sčítání lidu, domů a bytů, které se uskutečnilo v březnu 2011. Využíváme však také další statistické zdroje dat, jako jsou například demografická statistika nebo výběrové šetření pracovních sil. Kromě vlastních zdrojů ze zjišťování ČSÚ v analýze najdete také poměrně podrobné údaje z rezortních statistik, především z Ministerstva práce a sociálních věcí, České správy sociálního zabezpečení nebo Ústavu zdravotnických informací a statistiky Ministerstva zdravotnictví.

Obdobné materiály byly zpracovány ve všech krajích České republiky, jednotně bylo připraveno mezikrajské srovnání, které zachycuje postavení Plzeňského kraje v rámci České republiky v roce 2014. Také tabulková část má sjednocený obsah, aby byla uživatelům usnadněna možnost srovnání vývoje v jednotlivých krajích. Tabulková příloha obsahuje vybrané ukazatele v členění podle krajů a podle okresů Plzeňského kraje.

* * *

Čárka (-) v tabulce na místě čísla značí, že se jev nevyskytoval.

Tečka (.) na místě čísla značí, že údaj není k dispozici nebo je nespolehlivý.

Křížek (x) značí, že zápis není možný z logických důvodů.

Nula (0) se v tabulce používá pro označení číselných údajů menších než polovina zvolené měřicí jednotky.

Zkratka „i.d.“ v tabulce nahrazuje individuální údaj, který nelze zveřejnit.

Výpočty v tabulkách jsou prováděny z nezaokrouhlených údajů (včetně součtů).

Publikované údaje jsou platné k 30. 9. 2015. Zpřesňují údaje publikované již dříve, ale mohou být ještě dále upřesňovány.

Pokud není uveden zdroj, jsou uveřejněny údaje ze statistických zjišťování ČSÚ.

Shrnutí hlavních poznatků

- V roce 2014 žilo v Plzeňském kraji 18,4 % populace ve věku 65 let a více. Tento podíl byl po Královéhradeckém kraji druhý nejvyšší. V rámci okresních měst bydlí nejstarší obyvatelé v Plzni a Klatovech. Podle výsledků dlouhodobé projekce se předpokládá, že se v roce 2050 oproti roku 2014 zvýší počet obyvatel ve věku 65 let a více o 66,8 %.
- K nejstarším okresům Plzeňského kraje patří Plzeň-město a Klatovy. Nejmladším okresem kraje je Tachov, kde podíl populace ve věku 65 let a více činí 15,3 %.
- Ženy se v porovnání s muži dožívají vyššího věku. V roce 2014 představovala naděje dožití u mužů ve věku 65 let 15,78 let a u žen ve stejném věku 19,01 let. Podíl žen ve věku 65 let a více činil na území Plzeňského kraje 57,2 %.
- Podle výsledků SLDB 2011 žil nejvyšší podíl mužů (73,8 %) ve věku 65 let a více v manželství, nejvíce žen (50,7 %) ve stejné věkové kategorii bylo vdovami. K české národnosti se přihlásilo 77,8 % mužů a 78,8 % žen. Největší podíl seniorů byl bez víry (27,3 % mužů a 21,7 % žen). Seniori se nejvíce hlásili k římskokatolické církvi (16,7 % mužů a 20,0 % žen).
- První nejčastější příčinou úmrtí seniorů byly nemoci oběhové soustavy. Ženy seniorky umíraly na toto onemocnění častěji než muži senioři. V roce 2014 zemřelo na nemoci oběhové soustavy 1 274 žen a 954 mužů ve věku 65 let a více. K druhé nejčastější příčině úmrtí patřily novotvary. Muži senioři umírali na novotvary častěji než ženy seniorky. V roce 2014 zemřelo na novotvary 577 mužů a 539 žen ve věku 65 let a více.
- Podle výsledků SLDB 2011 dosáhl nejvyšší podíl seniorů (35,8 %) středního vzdělání včetně vyučení (bez maturity). Seniorů mužů s tímto vzděláním bylo 44,0 % a žen seniorek 30,0 %. Nejvyšší podíl žen (40,0 %) ve věku 65 let a více měl vzdělání základní včetně neukončeného. Podíl vysokoškolsky vzdělaných mužů seniorů činil 11,3 % a žen seniorek 4,3 %.
- Muži senioři byli nejčastěji zaměstnaní v odvětví průmyslu (18,9 %) a ženy seniorky v odvětví zdravotní a sociální péče (14,1 %). Nejvyšší podíl mužů seniorů (19,3 %) a žen seniorek (21,6 %) byl zaměstnáván ve třídách specialistů.
- V roce 2014 dosáhla míra ekonomické aktivity u mužů ve věku 65 let a více 7,6 % a u stejně starých žen 3,0 %. Z výsledků ad hoc modulu 2012 vyplývá, že úmysl pracovat mělo v Plzeňském kraji 39,0 % pracujících i po dosažení věku odchodu do starobního důchodu. V rámci krajů ČR se jednalo o šestý nejvyšší podíl.
- Na struktuře hospodařících domácností seniorů se podle výsledků SLDB 2011 nejvíce podílely domácnosti jednotlivců (47,8 %). Z celkového počtu hospodařících domácností seniorů činily úplné rodiny 43,0 %, neúplné rodiny 8,2 % a domácnosti prarodičů s vnoučetem 1,0 %. V hospodařících domácnostech seniorů představovali pracující důchodci 2,5 %. Nejvyšší podíl (4,1 %) pracujících důchodců připadl na domácnosti jednotlivců.
- Ve standardních bytech bydlelo 94,5 % seniorů a v bytech se sníženou kvalitou 4,0 %. Nejvyšší podíl seniorů bydlel ve vlastním domě (39,6 %) a v bytě v osobním vlastnictví (28,2 %). Senioři bydlící v domácnostech obývali nejčastěji byt se třemi (32,6 %) a se čtyřmi (28,4 %) obytnými místnostmi. Počítač s internetem vlastnilo 20,7 % domácností seniorů. Nejvyšší podíl seniorů (37,3 %) obýval byty s obytnou plochou 40 m² a více, která připadala v průměru na 1 osobu.
- V ordinaci praktického lékaře bylo v roce 2013 evidováno 42 374 seniorů s hypertenzní nemocí, 20 070 seniorů s ischemickou srdeční nemocí a 8 628 seniorů s cévní nemocí mozku. V roce 2013 se oproti roku 2011 zvýšil počet hospitalizovaných ve věku 65 let a více o 7,6 %. Z celkového počtu hospitalizovaných představoval podíl hospitalizovaných seniorů 36,2 %. V roce 2013 byla nejdelší průměrná ošetrovací doba u hospitalizovaných pacientů ve věku 85-89 let a činila v průměru 12,1 dne.
- Plzeňský kraj provozuje 2 léčebny dlouhodobě nemocných s 350 lůžky, ve kterých v roce 2013 dosáhla průměrná ošetrovací doba 63,1 dne. Odbornou péči umírajícím poskytuje 1 hospic s 28 lůžky. V Plzeňském kraji bylo zřízeno 1 geriatrické oddělení, které disponuje 54 lůžky, na 10 000 obyvatel tak připadá přibližně 1 lůžko. V roce 2013 využilo domácí péči 7 034 pacientů, z toho bylo ve věku 65 let a více 78,3 %. Na 1 000 obyvatel ve věku 65 let a více připadlo 53,8 pacientů ve stejném věku v domácí zdravotní péči. U 1 pacienta využívajícího danou péči bylo provedeno v průměru 57 návštěv.

- V roce 2014 dosáhl počet příjemců starobních důchodů (bez souběhu) u mužů 45 507 a u žen 51 015. Podíl příjemců předčasných starobních důchodů (bez souběhu) činil 31,8 % u mužů a 32,6 % u žen. Počet příjemců pobírajících důchod v souběhu s vdovským (vdoveckým) byl 5 102 mužů a 28 508 žen. Podíl předčasných starobních důchodů činil u tohoto typu důchodu 18,6 % u mužů a 12,4 % u žen.
- V roce 2014 představovala průměrná měsíční výše starobního důchodu (bez souběhu) 12 153 Kč u mužů a 10 018 Kč u žen. Předčasný starobní důchod (bez souběhu) činil u mužů 11 087 Kč a u žen 9 080 Kč. Průměrná měsíční výše starobního důchodu v souběhu s vdovským (vdoveckým) činila 13 522 Kč u mužů a 11 926 Kč u žen, z toho předčasných u mužů 12 756 Kč a u žen 11 261 Kč.
- Sociální péče byla poskytována ve 24 domovech pro seniory s kapacitou lůžek 1 815 a v 9 domovech se zvláštním režimem. Údaje za domy s pečovatelskou službou jsou k dispozici za rok 2010. Na území kraje bylo v tomto roce evidováno 87 domovů s pečovatelskou službou s počtem 2 375 bytů. Na 1 000 obyvatel ve věku 65 let a více připadlo v domovech pro seniory 17,2 lůžek a v domovech se zvláštním režimem 7,0 lůžek. V počtu míst v domovech pro seniory na 1 000 obyvatel ve věku 65 let a více se Plzeňský kraj mezi kraji ČR umístil na 10. místě a v počtu míst v domovech se zvláštním režimem na 8. místě. Výdaje na pečovatelskou službu se od roku 2008 zvýšily o 70,0 % a v roce 2014 činily 165 020 tis. Kč.
- Ve volbách do obecních zastupitelstev v kraji v roce 2014 činil podíl kandidujících mužů ve věku 65 let a více 9,9 % a žen stejné věkové skupiny 8,7 %. Podíl zvolených zastupitelů ve věku 65 let a více činil 7,5 % mužů a 5,0 % žen.
- K důležitým aktivitám seniorů patří studium na univerzitě třetího věku. V Plzeňském kraji lze studovat na Západočeské univerzitě a na lékařské fakultě, která patří pod Karlovu univerzitu. V akademickém roce 2013/14 studovalo jen v Plzni 949 posluchačů a dohromady s dalšími pobočkami v kraji přes 1 700 osob.
- Demografické trendy ukazují na výrazné stárnutí populace. Senioři budou tvořit silnou sociální skupinu, která bude významným způsobem ovlivňovat celou společnost. Otázkami, které se týkají seniorů a stárnutí populace, se zabývá Rada vlády pro seniory a stárnutí populace, která je stálým poradním orgánem vlády. Pozitivní stárnutí podporuje Národní akční plán pro období let 2013 až 2017. Důležitými tématy, která souvisí se životem seniorů v Plzeňském kraji, se zabývá Program rozvoje Plzeňského kraje 2014+.

1. Demografické charakteristiky populace seniorů

Vývoj počtu seniorů, změny věkové struktury, index stáří

Stárnutí populace přineslo v posledních desetiletích výrazné demografické změny ve věkové struktuře obyvatel. **Příčiny stárnutí populace souvisely s poklesem porodnosti a se změnou v úmrtnostních poměrech.** Na jedné straně se v důsledku poklesu porodnosti snižoval podíl mladé generace ve věku 0-14 let a na druhé straně se vlivem kvalitní zdravotní péče začala prodlužovat naděje dožití, což se projevilo v rostoucím podílu obyvatel ve věku 65 let a více.

Zatímco v roce 2001 žilo v Plzeňském kraji 15,5 % obyvatel ve věku 0-14 let a 14,4 % obyvatel ve věku 65 let a více, v průběhu časové řady 2001 až 2014 se tento poměr změnil ve prospěch starší generace. **V roce 2014 představovali obyvatelé ve věku 65 let a více 18,4 % a mladší generace ve věkové kategorii 0-14 let 14,8 %.**

Tab. 1.1 Věková struktura obyvatelstva podle velikostních skupin obcí k 31. 12. 2014

	Celkem	v tom s počtem obyvatel							
		do 199	200–499	500–999	1 000– –1 999	2 000– –4 999	5 000– –19 999	20 000– –49 999	50 000 a více
Počet obcí	501	171	162	77	48	29	12	1	1
Počet obyvatel	575 123	19 513	50 222	54 870	66 407	94 401	98 333	22 344	169 033
z toho ženy (%)	50,5	49,2	48,8	49,4	49,6	50,2	51,2	52,1	51,4
z celku ve věku (%):									
0–14 let	14,8	14,5	14,6	15,5	15,5	15,6	14,8	14,3	14,1
15–64 let	66,8	66,3	67,5	67,0	67,5	67,2	67,3	65,7	66,0
65 a více let	18,4	19,1	18,0	17,6	17,0	17,2	17,9	20,0	19,9
Počet obyvatel ve věku 65 a více let	105 556	3 736	9 015	9 643	11 295	16 238	17 590	4 471	33 568
v tom ve věku (%):									
65–69 let	35,7	38,1	37,8	36,3	38,8	37,4	36,0	34,6	32,9
70–74 let	25,7	23,6	25,2	25,2	25,2	25,1	25,3	25,7	26,9
75–79 let	16,8	15,8	16,9	16,0	15,4	16,6	17,5	16,5	17,2
80–84 let	12,8	12,0	12,0	13,5	12,0	12,2	12,5	13,6	13,5
85–89 let	6,6	7,5	5,9	6,5	6,3	6,2	6,5	7,1	7,0
90–94 let	2,2	2,6	2,0	2,4	2,1	2,2	1,9	2,2	2,2
95 a více let	0,2	0,4	0,2	0,2	0,3	0,3	0,2	0,3	0,2
z toho ženy (%)	18,9	19,0	18,9	18,1	19,7	19,9	19,1	17,9	18,4
Počet obyvatel ve věku 85 a více let	9 524	394	737	873	974	1 401	1 523	429	3 193
z toho ženy (%)	68,9	74,1	71,9	69,0	69,8	69,7	69,7	70,9	66,4
Index stáří ¹⁾	123,8	131,8	123,1	113,6	109,9	110,4	120,6	139,7	140,8
Index ekonomického zatížení ²⁾	49,7	50,8	48,2	49,4	48,1	48,8	48,6	52,3	51,4

¹⁾ Poměr osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0-14 let.

²⁾ Poměr osob ve věku 0-14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15-64 let.

Index stáří, který udává počet osob ve věku 65 let a více na 100 osob ve věku 0-14 let, vzrostl v rámci časové řady 2001 až 2014 z 92,9 na 123,8. V roce 2014 se oproti roku 2001 zvýšil počet seniorů téměř o 31 osob na 100 obyvatel ve věku 0-14 let.

Index ekonomického zatížení udává počet osob ve věku 0-14 let a 65 let a více na 100 osob ve věku 15-64 let. V roce 2001 připadlo na 100 osob v produktivním věku 15-64 let přibližně 43 osob I. a III. generace, v roce 2014 přibližně 50 osob, tzn., že se v průběhu uvedeného období zvýšil počet závislých osob o 7.

Počet seniorů ve věku 65 let a více činil 78 894 v roce 2001 a v roce 2014 dosáhl 105 556 obyvatel, tj. zvýšení o 33,8 %. V populaci starší 65 let tvořily ženy na počátku sledovaného období 60,2 %, na konci období 57,2 %. V roce 2001 dosahoval průměrný věk mužů 38,0 let a žen 40,8 let, v roce 2014 se zvýšil u mužů na 40,9 let a u žen na 43,3 let.

Klatovy a Plzeň patří k městům, kde žije nejvyšší podíl obyvatel starších 65 let. V roce 2014 bydlelo v Klatovech 20,0 % obyvatel starších 65 let a v Plzni 19,9 %. Nejnížší podíly obyvatel ve věku 65 let a více se vyskytovaly v obcích od 1 000 do 1 999 obyvatel (17,0 %) a v obcích od 2 000 do 49 999 obyvatel (17,2 %). Plzeň a Klatovy dosahují zároveň vysokého indexu stáří v rámci Plzeňského kraje. V roce 2014

činil index stáří v Plzni 140,8 a v Klatovech 139,7. Nejnižší index stáří (109,9) byl zaznamenán v obcích od 1 000 do 1 999 obyvatel.

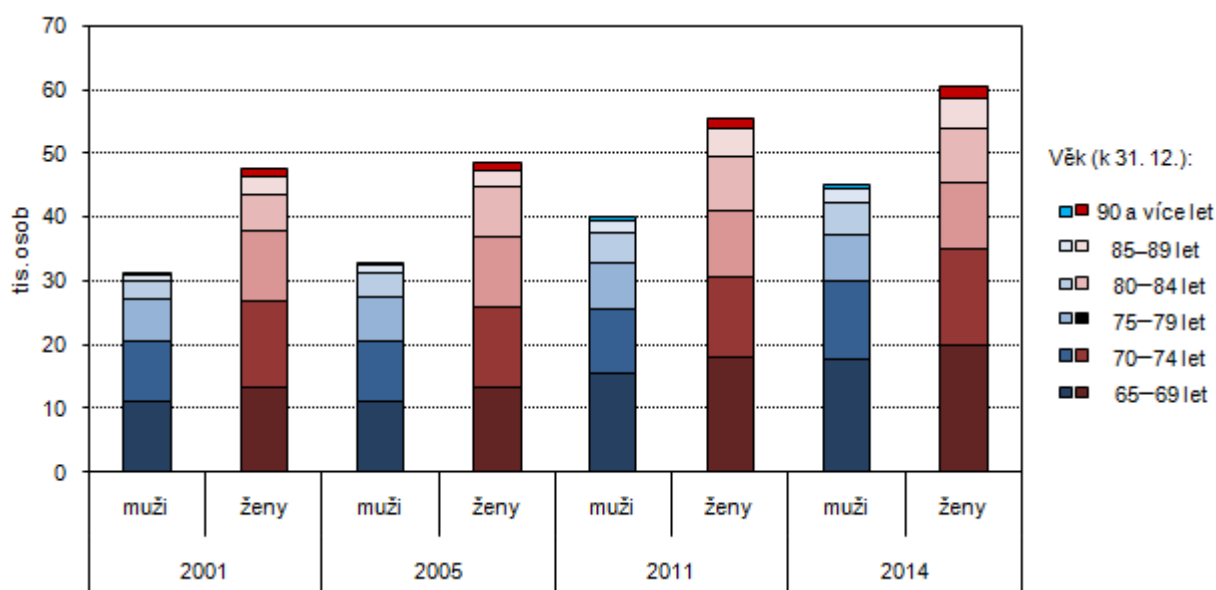
Okresy Klatovy a Plzeň-město patří k okresům s nejvyšším podílem populace starších 65 let. V Plzni-městě představoval podíl populace starší 65 let 19,6 % a v okrese Klatovy činil 19,2 %. Nejmladší okresy Plzeňského kraje tvoří Tachov a Plzeň-sever. V okrese Tachov žije 15,3 % obyvatel starších 65 let a v okrese Plzeň-sever představuje tento podíl 16,9 %.

V porovnání s ostatními kraji dosáhl Plzeňský kraj druhého nejvyššího podílu osob starších 65 let (18,4 %) v populaci a umístil se za krajem Královéhradeckým s podílem 19,0 %. V porovnání s průměrem ČR byl dosažený podíl v Plzeňském kraji vyšší o 0,5 procentního bodu. Nejnižší podíl populace starší 65 let byl zastoupen v krajích Středočeském (16,7 %) a Ústeckém (17,1 %).

Tab. 1.2 Obyvatelstvo podle pohlaví, věku a okresů k 31. 12. 2014

	Celkem	z toho ve věku 65 a více let	v %	v tom ve věku (% z počtu 65 a více let)						
				65–69	70–74	75–79	80–84	85–89	90–94	95 a více
Muži										
Plzeňský kraj	284 689	45 162	15,9	39,3	27,0	16,2	11,0	5,2	1,3	0,1
v tom okres:										
Domažlice	30 394	4 609	15,2	43,0	26,5	14,7	10,2	4,4	1,2	0,0
Klatovy	42 910	7 118	16,6	41,0	25,9	16,0	10,8	5,1	1,0	0,2
Plzeň-město	91 170	15 412	16,9	35,1	28,6	16,8	11,8	6,0	1,6	0,1
Plzeň-jih	31 506	4 982	15,8	41,2	26,1	16,1	10,8	4,3	1,3	0,2
Plzeň-sever	38 369	5 724	14,9	40,3	26,7	16,1	10,8	4,9	1,1	0,0
Rokycany	23 855	3 849	16,1	39,9	25,9	16,3	10,8	5,6	1,3	0,2
Tachov	26 485	3 468	13,1	44,5	25,8	16,2	9,1	3,4	0,8	0,1
Ženy										
Plzeňský kraj	290 434	60 394	20,8	33,1	24,7	17,2	14,2	7,7	2,8	0,3
v tom okres:										
Domažlice	30 622	6 069	19,8	34,3	24,4	16,9	13,4	7,8	2,8	0,4
Klatovy	43 949	9 559	21,8	32,0	24,5	17,3	14,6	8,3	2,9	0,3
Plzeň-město	96 075	21 370	22,2	31,7	25,4	17,5	14,6	7,8	2,7	0,3
Plzeň-jih	30 720	6 331	20,6	33,5	24,2	16,9	14,1	7,9	2,9	0,3
Plzeň-sever	38 653	7 302	18,9	34,3	24,7	16,4	14,1	7,1	2,9	0,4
Rokycany	24 032	5 117	21,3	33,7	23,4	16,8	14,4	8,1	3,1	0,4
Tachov	26 383	4 646	17,6	36,4	24,8	17,6	12,3	6,4	2,2	0,2

Graf 1.1 Obyvatelstvo Plzeňského kraje ve věku 65 a více let podle věku a pohlaví v letech 2001-2014

Rodinný stav, národnost, víra

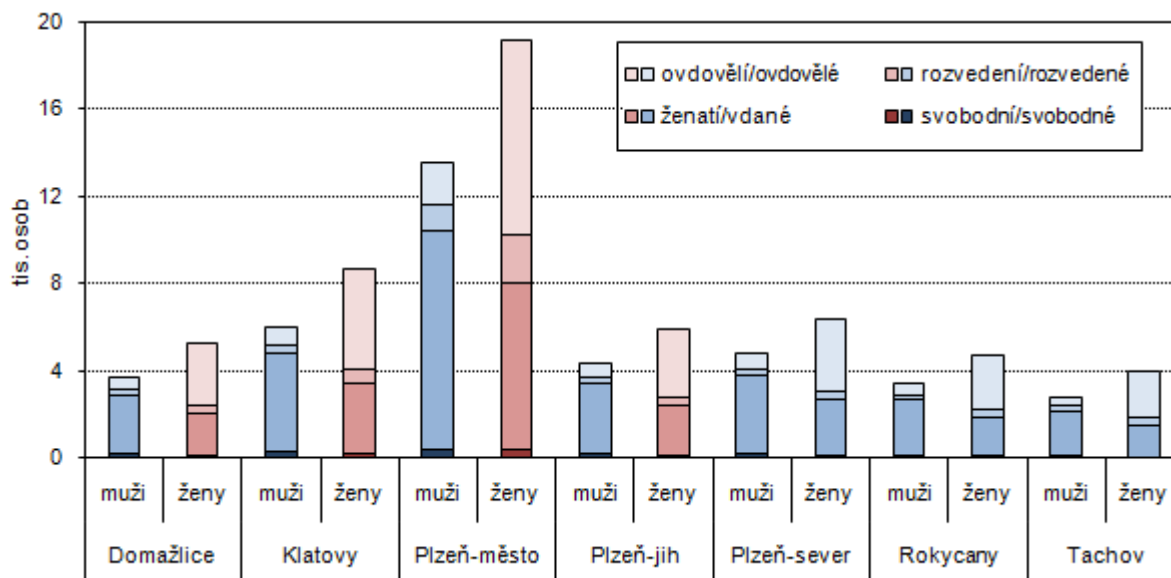
Rodinný stav podle pohlaví byl zjišťován na základě výsledků SLDB 2011, které byly zpracovány podle místa obvyklého pobytu osoby. Z celkového počtu mužů ve věku 65 let a více tvořili ženatí muži 73,8 %, ovdovělí 14,7 %, rozvedení 7,5 % a svobodní 3,9 %. Ovdovělé a rozvedené ženy starší 65 let dosahovaly v porovnání s mužskou populací vyšších podílů. V celkovém počtu žen starších 65 let byly zastoupeny ovdovělé ženy 50,7 % a rozvedené ženy 8,7 %. Naopak podíl vdaných žen (38,7 %) a svobodných žen (1,9 %) byl v porovnání se stejně starými muži nižší.

Tab. 1.3 Obyvatelstvo podle rodinného stavu, pohlaví a podle věku v Plzeňském kraji

Zdroj: SLDB 2011

	Muži celkem	z toho				Ženy celkem	z toho			
		svobodní	ženatí	rozvedení	ovdovělí		svobodné	vdané	rozvedené	ovdovělé
Počet obyvatel	282 137	124 170	123 377	26 438	7 475	288 264	98 019	122 284	32 452	35 151
v %	100,0	44,0	43,7	9,4	2,6	100,0	34,0	42,4	11,3	12,2
z toho ve věku 65 a více let	38 682	1 501	28 543	2 918	5 701	54 052	1 028	20 923	4 690	27 398
v %	100,0	3,9	73,8	7,5	14,7	100,0	1,9	38,7	8,7	50,7
v tom ve věku:										
65–69	14 802	4,7	78,3	10,7	6,3	16 990	2,0	58,9	12,0	27,0
70–74	9 725	4,0	77,7	7,4	10,8	12 313	1,8	46,9	8,9	42,4
75–79	7 203	3,4	73,6	5,1	18,0	10 685	1,6	31,7	7,5	59,1
80–84	4 659	2,5	64,9	3,8	28,7	8 363	1,8	17,0	6,0	75,2
85–89	1 869	2,5	49,6	3,5	44,2	4 482	2,3	7,0	4,6	86,1
90–94	365	3,3	36,2	2,2	58,1	1 010	2,6	2,0	3,4	92,1
95 a více let	59	3,4	11,9	x	83,1	209	4,3	1,0	5,3	89,0

Graf 1.2 Obyvatelstvo v okresech Plzeňského kraje ve věku 65 a více let podle rodinného stavu a pohlaví podle SLDB 2011

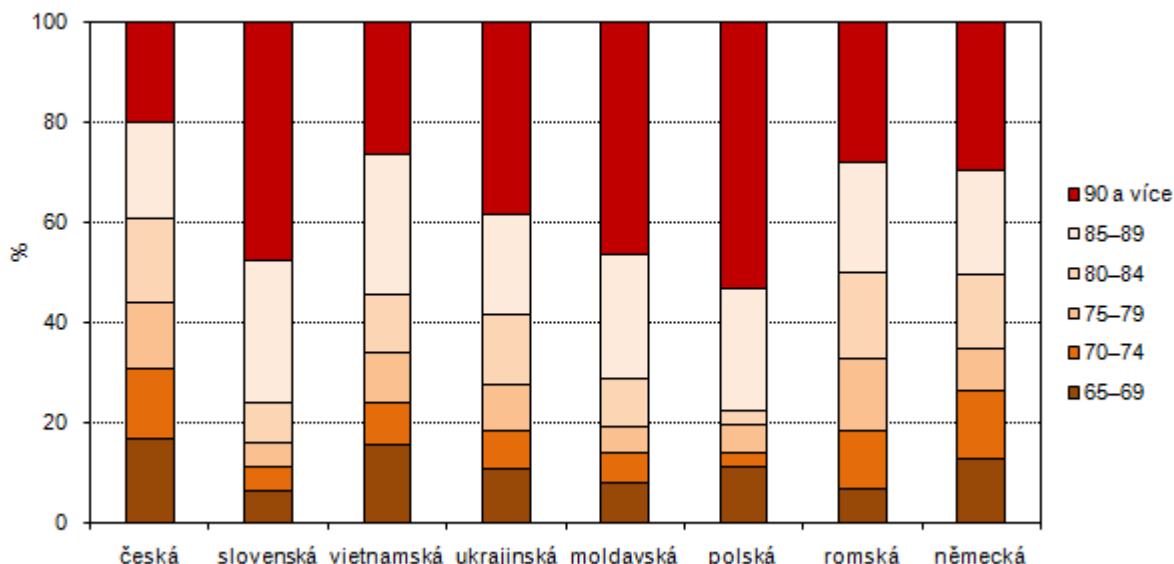
Národnost patřila k údajům, které byly v SLDB dobrovolné. Z celkového počtu 92 734 osob ve věku 65 let a více nevedlo národnost 18,6 %. **K české národnosti se přihlásilo 77,8 % mužů a 78,8 % žen.** K dalším nejčetněji vyskytujícím se národnostem patřila národnost slovenská a německá. Slovenskou národnost uvedlo 1,9 % mužů a 1,3 % žen. K německé národnosti se přihlásilo 0,5 % mužů i žen.

Tab. 1.4 Obyvatelstvo ve věku 65 a více let podle národnosti, pohlaví a věku v Plzeňském kraji

Zdroj: SLDB 2011

	Obyvatelstvo ve věku 65 a více let	v tom		v tom věková skupina			
		muži	ženy	65–69	70–74	75–79	80 a více
Počet obyvatel	92 734	38 682	54 052	31 792	22 038	17 888	21 016
z toho národnost (%):							
česká	78,4	77,8	78,8	77,9	78,0	78,7	79,0
moravská	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
maďarská	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1
německá	0,5	0,5	0,5	0,5	0,6	0,5	0,4
polská	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
ruská	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1	0,0
slovenská	1,5	1,9	1,3	1,6	1,9	1,4	1,2
ukrajinská	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1
vietnamská	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	x
neuvedeno	18,6	18,7	18,5	18,9	18,3	18,4	18,5

Graf 1.3 Obyvatelstvo Plzeňského kraje ve věku 65 a více let podle věku a národnosti podle SLDB 2011

Náboženská víra byla v SLDB rovněž dobrovolným údajem. Z celkového počtu obyvatel ve věku 65 let a více neuvedlo vyznání 45,4 %. **Téměř čtvrtina obyvatel ve věku 65 let a více uvedla, že je bez náboženské víry.** Věřících, kteří se k církvi hlásili, bylo 20,4 % mužů a 25,0 % žen. Přibližně stejný podíl věřících, kteří se k církvi nehlásili, uvedli muži (7,1 %) a ženy (7,6 %). Nejvyšší podíl věřících se hlásil k církvi římskokatolické. Z celkového počtu mužů ve věku 65 let a více uvedlo vyznání římskokatolické 16,7 % a z celkového počtu žen stejné věkové skupiny se k této víře přihlásilo 20,0 %.

Tab. 1.5 Obyvatelstvo ve věku 65 a více let podle náboženské víry, pohlaví a věku v Plzeňském kraji

Zdroj: SLDB 2011

	Obyvatelstvo ve věku 65 a více let	v tom		v tom věková skupina			
		muži	ženy	65–69	70–74	75–79	80 a více
Počet obyvatel	92 734	38 682	54 052	31 792	22 038	17 888	21 016
z toho (%):							
věřící - nehlásící se k církvi	7,4	7,1	7,6	7,8	7,8	7,1	6,7
věřící - hlásící se k církvi	23,1	20,4	25,0	18,3	24,6	26,2	26,0
z toho (%):							
Církev československá husitská	0,8	0,7	0,9	0,5	0,8	1,0	1,1
Církev římskokatolická	18,6	16,7	20,0	14,7	20,2	21,1	20,6
Českokobratrská církev evangelická	0,9	0,7	1,0	0,6	0,8	1,0	1,2
bez náboženské víry	24,1	27,3	21,7	26,8	21,6	23,0	23,4
neuvedeno	45,4	45,2	45,6	47,1	46,0	43,7	43,8

Dlouhodobá migrace, stěhování

Výsledky dlouhodobé migrace byly získány ze SLDB a jsou posuzovány podle místa bydliště matky v době narození. Ze seniorů ve věku 65 let a více zůstalo v obci bydliště matky 29,1 %, v jiné obci okresu bydlelo 14,8 %, v jiném okrese kraje žilo 19,2 % a v jiném kraji 19,9 %. Seniorů se v České republice narodilo 92,4 % a v zahraničí 7,4 %. Z celkového počtu seniorů se na Slovensku narodilo 3,9 %. Vyšší podíl seniorů mužů (30,6 %) bydlel v porovnání s ženami v obci bydliště matky. V porovnání s muži žil vyšší podíl žen v jiné obci okresu (15,8 %) a v jiném okrese kraje (19,7 %). Nepatrně vyšší podíl mužů seniorů (20,6 %) oproti ženám bydlel v jiném kraji.

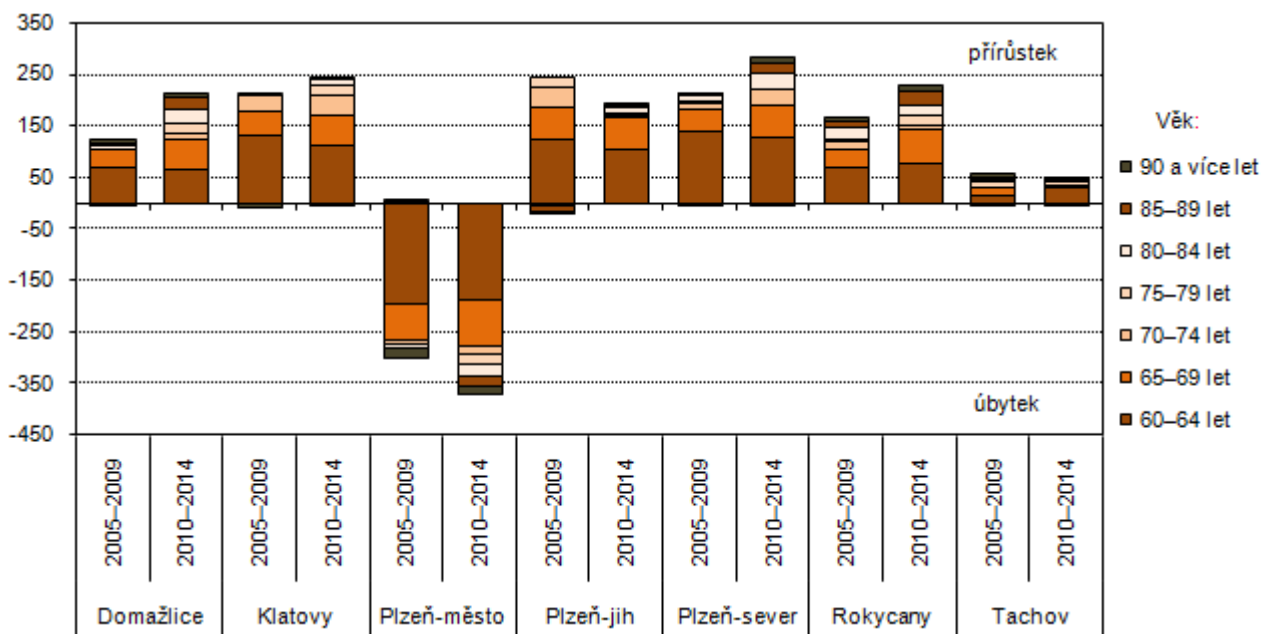
Tab. 1.6 Obyvatelstvo ve věku 65 a více let podle místa bydliště matky v době narození, pohlaví a věku v Plzeňském kraji

Zdroj: SLDB 2011

	Obyvatelstvo ve věku 65 a více let	v tom		v tom věková skupina			
		muži	ženy	65–69	70–74	75–79	80 a více
Počet obyvatel	92 734	38 682	54 052	31 792	22 038	17 888	21 016
v tom (%):							
narození v České republice	92,4	92,2	92,5	93,4	91,3	92,4	92,1
z toho:							
v obci bydliště	29,1	30,6	28,0	30,8	28,2	27,9	28,6
v jiné obci okresu	14,8	13,3	15,8	14,4	14,7	15,1	15,1
v jiném okrese kraje	19,2	18,6	19,7	19,6	18,8	19,3	19,0
v jiném kraji	19,9	20,6	19,4	20,0	20,7	20,4	18,7
narození v zahraničí	7,4	7,5	7,3	6,4	8,6	7,4	7,6
z toho ve Slovenské republice	3,9	4,1	3,8	3,4	4,7	4,0	3,9
nezjištěno	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2	0,3

Počet přistěhovaných seniorů v časové řadě let 2005 až 2014 kolísal v rozmezí od 207 do 295 osob. Podíl přistěhovaných seniorů z celkového počtu přistěhovaných se pohyboval v rozmezí od 2,4 % do 6,4 %. Podíl vystěhovaných seniorů v rámci časové řady kolísal v rozmezí od 3,0 % do 5,1 %. Migrační saldo seniorů v uvedeném období dosáhlo v roce 2005 svého minima a v roce 2008 svého maxima. Rozdíl mezi přistěhovanými a vystěhovanými seniory v roce 2005 činil 40 osob a v roce 2008 představoval 122 osob. Přistěhovaní a vystěhovaní senioři neovlivnili výrazně výši celkové migrace. **Ochota se stěhovat s přibývajícím věkem seniorů klesala.**

Graf 1.4 Přírůstek (úbytek) stěhování obyvatel Plzeňského kraje podle okresů a věku v letech 2005-2009 a 2010-2014

Tab. 1.7 Stěhování obyvatel kraje podle věku v letech 2005 až 2014

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Přistěhováání										
Celkem	5 708	6 522	9 983	11 396	6 484	4 828	4 279	4 761	5 160	5 365
z toho ve věku 65 a více let	207	212	240	295	237	273	274	270	274	251
v %	3,6	3,3	2,4	2,6	3,7	5,7	6,4	5,7	5,3	4,7
v tom ve věku:										
65–69 let	63	57	86	112	84	96	95	92	115	100
70–74 let	48	45	54	66	56	49	42	57	58	40
75–79 let	39	48	44	44	36	38	57	32	36	37
80–84 let	40	45	39	45	33	51	39	42	34	37
85–89 let	12	9	14	21	26	33	31	35	16	29
90 a více let	5	8	3	7	2	6	10	12	15	8
Vystěhováání										
Celkem	3 397	3 398	3 893	3 443	4 801	5 072	3 504	3 548	3 827	3 624
z toho ve věku 65 a více let	167	170	168	173	183	153	179	181	164	178
v %	4,9	5,0	4,3	5,0	3,8	3,0	5,1	5,1	4,3	4,9
v tom ve věku:										
65–69 let	37	40	47	46	69	50	58	63	64	56
70–74 let	43	43	31	33	35	28	29	38	33	43
75–79 let	38	34	37	39	24	28	32	33	24	35
80–84 let	29	32	32	25	35	22	26	21	29	22
85–89 let	10	12	16	22	14	14	31	22	11	15
90 a více let	10	9	5	8	6	11	3	4	3	7
Přírůstek (úbytek) stěhovááním										
Celkem	2 311	3 124	6 090	7 953	1 683	-244	775	1 213	1 333	1 741
z toho ve věku 65 a více let	40	42	72	122	54	120	95	89	110	73
v tom ve věku:										
65–69 let	26	17	39	66	15	46	37	29	51	44
70–74 let	5	2	23	33	21	21	13	19	25	-3
75–79 let	1	14	7	5	12	10	25	-1	12	2
80–84 let	11	13	7	20	-2	29	13	21	5	15
85–89 let	2	-3	-2	-1	12	19	-	13	5	14
90 a více let	-5	-1	-2	-1	-4	-5	7	8	12	1
Vnitrokrájské stěhováání										
Celkem	8 805	9 621	10 586	10 127	9 785	9 942	9 598	9 739	9 791	9 855
z toho ve věku 65 a více let	638	501	474	422	391	485	558	547	582	610
v %	7,2	5,2	4,5	4,2	4,0	4,9	5,8	5,6	5,9	6,2

Vnitrokrájské stěhováání, které je tvořeno stěhovááním mezi obcemi uvnitř okresu a stěhovááním mezi okresy v rámci kraje, ovlivnilo život seniorů nepatrně výrazněji než stěhováání přes hranice kraje. Seniori se v roce 2005 podíleli na vnitrokrájském stěhováání 7,2 % a v roce 2014 dosáhl tento podíl 6,2 %. **Nepatrně vyšší podíl seniorů ve vnitrokrájském stěhováání souvisí s větší ochotou seniorů stěhovat se na kratší vzdálenosti.**

Úmrtnost, příčiny smrti, naděje dožití

Zemřelí muži ve věku 65 let a více představovali 74,4 % z celkového počtu zemřelých mužů. Zemřelé ženy ve věku 65 let a více činily 88,6 % z celkového počtu zemřelých žen. **Vyšší procento zemřelých žen seniorek než mužů seniorů souvisí s tím, že se ženy obecně dožívají vyššího věku než muži, a proto i jejich počet ve věku 65 let a více výrazně převyšuje počet mužů.** V absolutní míře zemřelo v roce 2014 v Plzeňském kraji 2 166 mužů ve věku 65 let a více a 2 523 žen ve stejné věkové kategorii.

První nejčastější příčinou úmrtí seniorů byly nemoci oběhové soustavy. Na tento druh onemocnění umíraly ve větší míře ženy seniorky než muži seniori. V roce 2014 zemřelo ve věkové kategorii 65 let a více na nemoci oběhové soustavy 1 274 žen a 954 mužů. **Druhou nejčastější příčinou úmrtí tvořily novotvary, na které ve věkové kategorii 65 let a více zemřelo více mužů než žen.** Na novotvary zemřelo v regionu ve věku 65 let a více 577 mužů a 539 žen.

Nejčastějším místem úmrtí seniorů ve věku 65 let a více bylo zdravotní zařízení lůžkové péče, domov a zařízení sociálních služeb. Ve zdravotním zařízení lůžkové péče zemřelo 70,3 % seniorů, doma 16,7 % a v zařízení sociálních služeb 8,1 % osob daného věku. Vyšší procento žen (10,9 %) v porovnání s muži stejné věkové kategorie zemřelo v zařízeních sociálních služeb. Vyšší podíl mužů než žen zemřel ve zdravotním zařízení lůžkové péče (72,9 %) a doma (17,3 %).

Především díky zlepšující se lékařské péči se naděje dožití neustále prodlužuje. Naděje dožití ve věku 65 let (dvouleté období) dosahovala v roce 2001 u mužů 13,63 let a u žen 16,57 let, v roce 2014 vzrostla u mužů na 15,78 let a u žen na 19,01 let. Ve sledovaném období se naděje dožití zvýšila u mužů o 2,15 roků a u žen o 2,44 roků. V roce 2014 byla naděje dožití žen o 3,23 let vyšší než u mužů. Ženy se v porovnání s muži dožívají vyššího věku, protože oproti mužům jsou biologicky odolnější, méně riskují, mají méně úrazů, dbají více o správnou životosprávu a zdravý životní styl a navštěvují častěji lékaře.

Tab. 1.8 Zemřelí podle věku, příčin smrti a velikostních skupin obcí v roce 2014

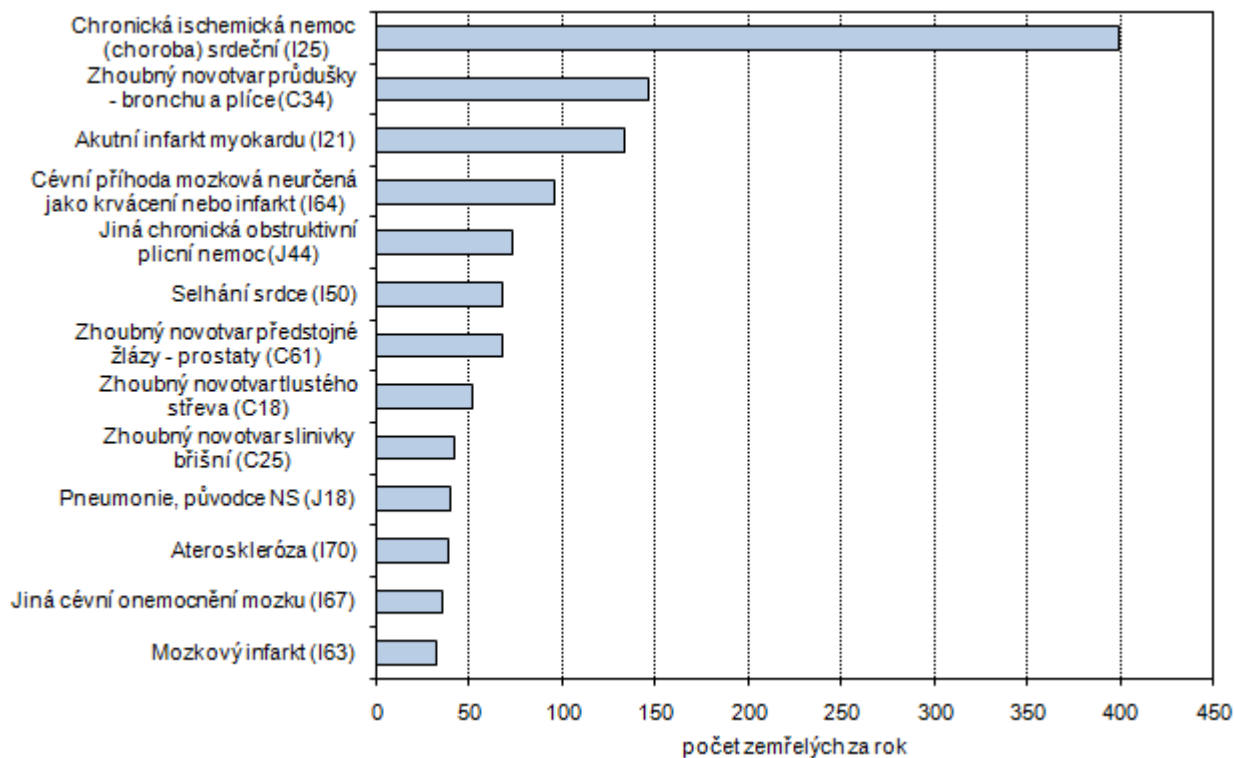
	Celkem	v tom s počtem obyvatel							
		do 199	200–499	500–999	1 000– –1 999	2 000– –4 999	5 000– –19 999	20 000– –49 999	50 000 a více
Zemřelí	5 761	219	525	497	633	952	974	247	1 714
z toho ve věku 65 a více let	4 689	179	410	401	491	771	797	204	1 436
v %	81,4	81,7	78,1	80,7	77,6	81,0	81,8	82,6	83,8
v tom ve věku:									
65–69 let	668	21	70	53	78	122	133	19	172
70–74 let	692	23	63	55	79	115	117	34	206
75–79 let	740	31	64	70	79	137	127	20	212
80–84 let	1 046	41	93	84	99	152	178	55	344
85–89 let	943	44	75	85	95	145	144	50	305
90 a více let	600	19	45	54	61	100	98	26	197
Zemřelí ve věku 65 a více let podle vybrané příčiny smrti (%):									
novotvary	23,8	23,5	21,2	23,4	23,2	23,3	26,6	22,1	23,8
nemoci oběhové soustavy	47,5	52,5	48,5	48,9	46,8	45,0	48,4	52,5	46,6
nemoci dýchací soustavy	6,2	5,0	6,3	6,0	7,7	7,1	6,0	3,4	5,7
vnější příčiny	3,3	3,4	2,9	4,5	2,2	3,8	2,3	2,9	3,9

Tab. 1.9 Zemřelí podle místa úmrtí a velikostních skupin obcí v roce 2014

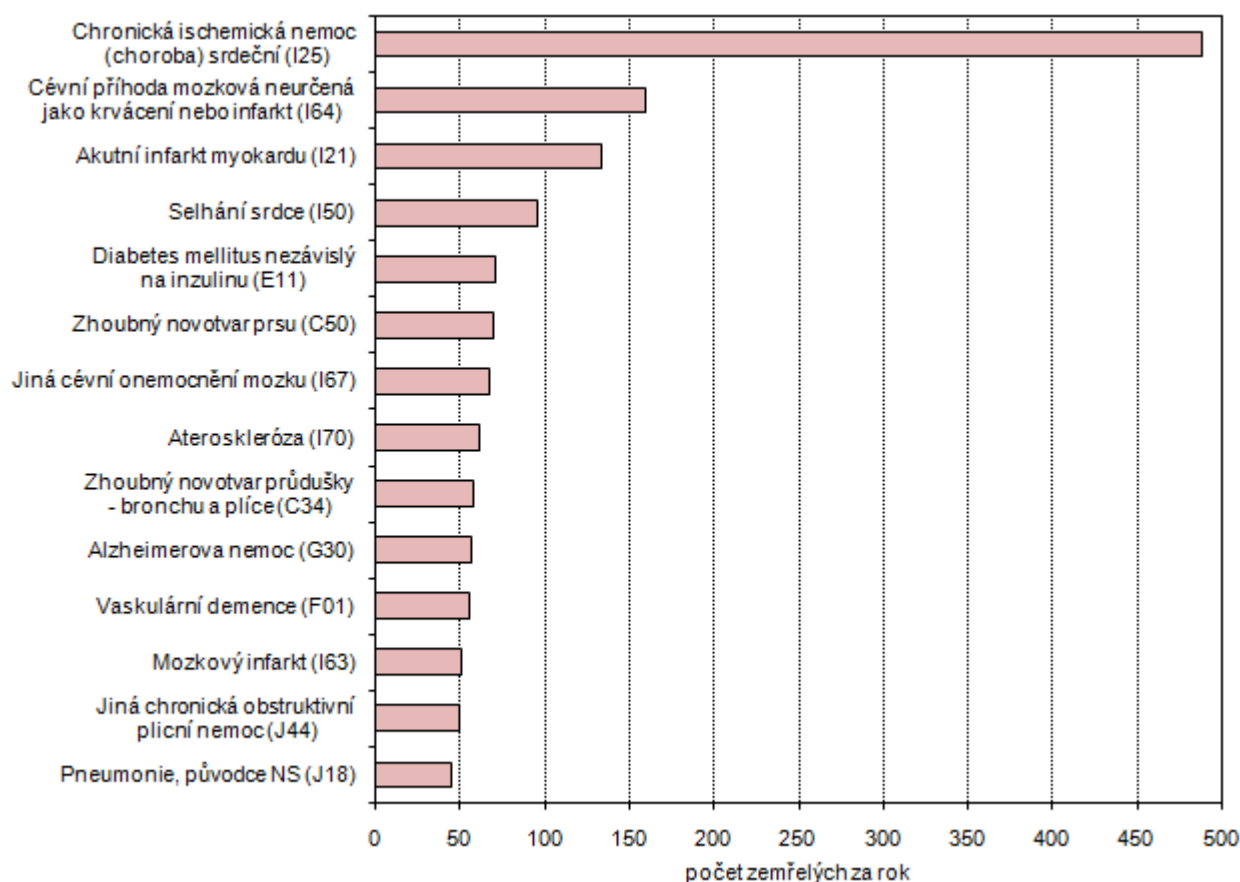
	Celkem	v tom podle místa úmrtí (%)							
		doma	ve zdrav. zařízení lůžkové péče	ve zdrav. zařízení poskyt. jiné formy zdr. péče	na ulici, veřejném místě	při převozu do zdrav. zařízení	v zařízení sociálních služeb	jinde	nezjištěno
Zemřelí	5 761	17,7	68,9	1,3	1,4	0,5	7,0	1,7	1,5
z toho ve věku 65 a více let	4 689	16,7	70,3	1,5	0,6	0,4	8,1	0,9	1,5
v tom muži	2 166	17,3	72,9	1,3	1,0	0,4	4,8	0,9	1,3
ženy	2 523	16,2	68,1	1,7	0,3	0,4	10,9	0,9	1,5
v tom podle velikosti obce:									
do 199 obyvatel	179	14,5	74,3	1,7	1,1	0,6	5,6	0,6	1,7
200–499 obyvatel	410	21,0	68,5	1,0	1,0	0,7	5,6	0,5	1,7
500–999 obyvatel	401	18,5	66,1	1,5	1,0	0,5	11,0	0,7	0,7
1 000–1 999 obyvatel	491	18,7	69,2	1,0	1,0	x	7,7	1,0	1,2
2 000–4 999 obyvatel	771	15,4	71,2	1,4	0,4	0,5	8,8	0,5	1,7
5 000–19 999 obyvatel	797	16,4	70,5	2,0	0,4	0,5	8,2	0,8	1,3
20 000–49 999 obyvatel	204	16,2	68,1	0,5	0,5	0,5	8,8	1,5	3,9
50 000 a více obyvatel	1 436	15,5	71,6	1,7	0,6	0,1	7,9	1,3	1,3

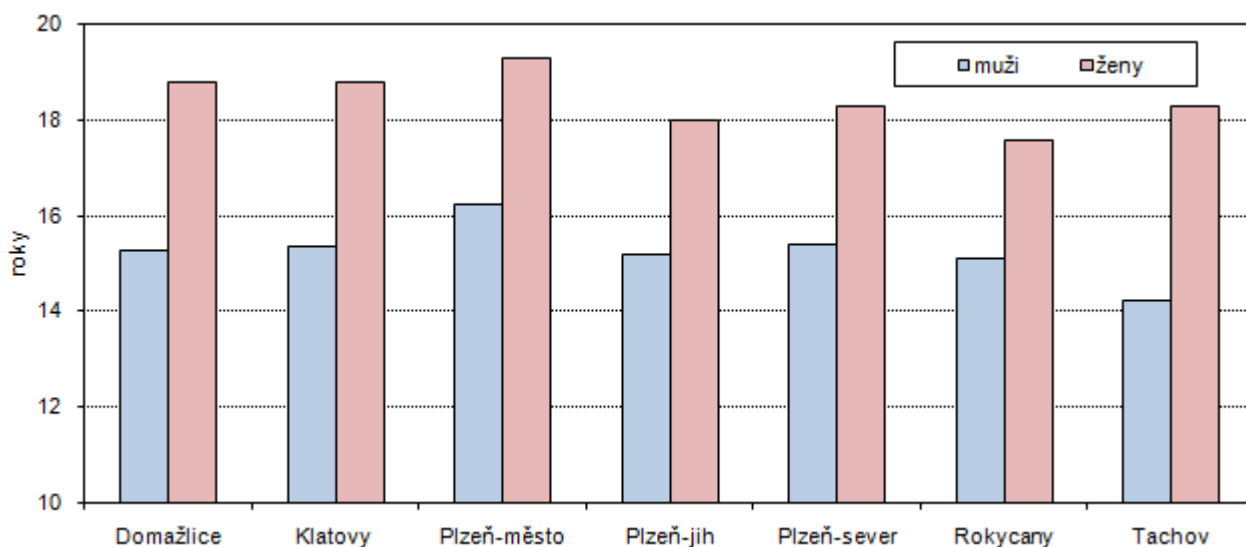
Graf 1.5 Hlavní příčiny úmrtí mužů ve věku 65 a více let v Plzeňském kraji (roční průměr 2011-2014)

Graf 1.6 Hlavní příčiny úmrtí žen ve věku 65 a více let v Plzeňském kraji (roční průměr 2011-2014)

Graf 1.7 Naděje dožití osob ve věku 65 let v okresech Plzeňského kraje v období 2009-2013

Projekce obyvatelstva

Podle výsledků projekce obyvatelstva se v roce 2020 očekává v Plzeňském kraji 120 918 obyvatel starších 65 let. Oproti roku 2014 se zvýší počet obyvatel ve věku 65 let a více o 14,6 %. Výrazněji se projeví růst v počtu obyvatel ve věku 85 let a více. V roce 2014 dosáhl počet obyvatel ve věku 85 let a více 9 524, předpokládá se, že v roce 2020 vzroste počet obyvatel této věkové skupiny na 11 487, tj. zvýšení o 20,6 %.

Tab. 1.10 Věková struktura obyvatelstva podle projekce

Zdroj: ČSÚ, Projekce obyvatelstva v krajích ČR do roku 2050 (130052-14)

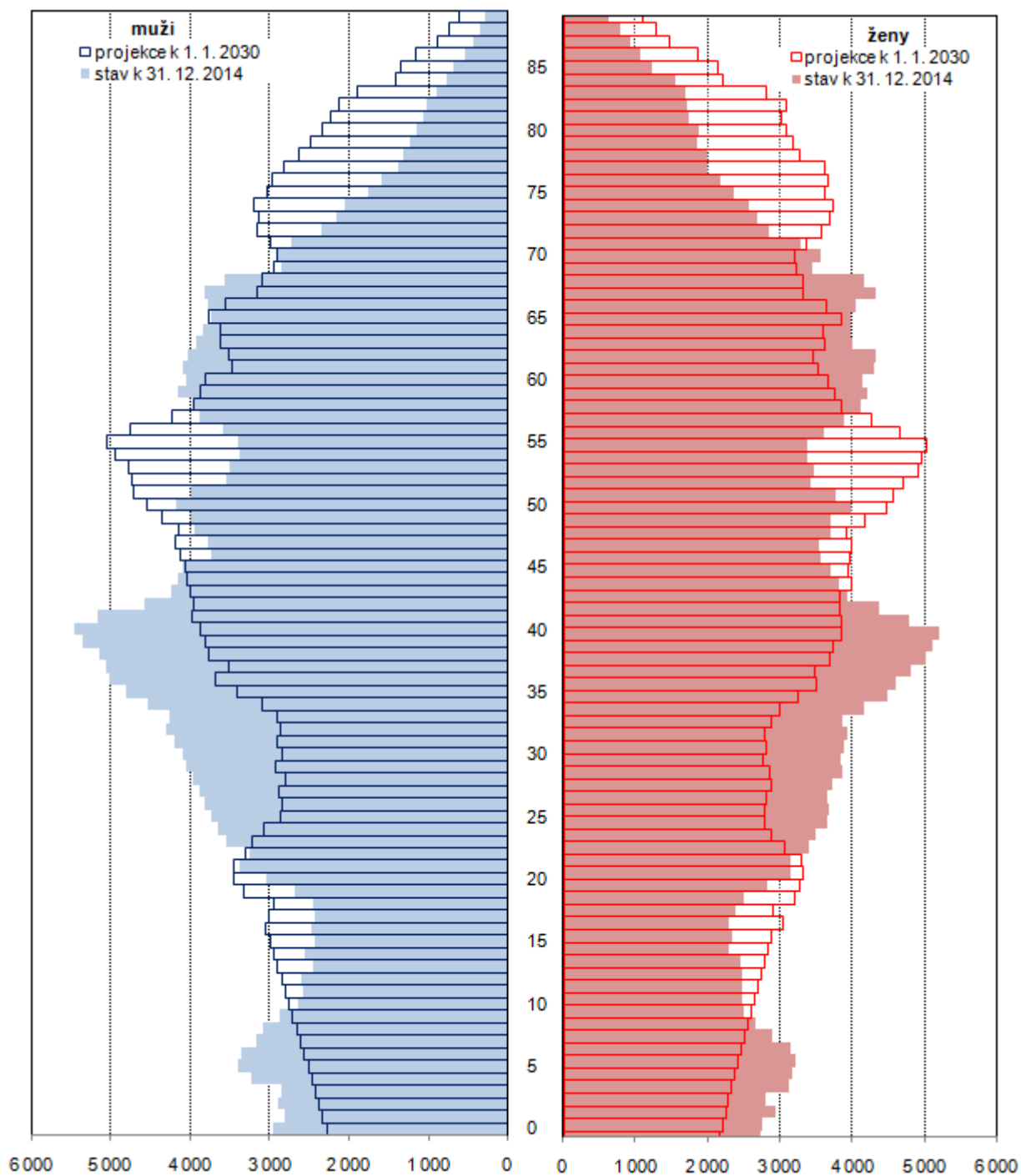
	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
Obyvatelstvo celkem (k 1. 1.)	577 112	578 491	578 064	576 168	573 427	570 333	566 951
z toho ve věku 65 a více let	120 918	132 204	140 313	147 119	158 066	170 459	176 093
v %	21,0	22,9	24,3	25,5	27,6	29,9	31,1
v tom ve věku (%):							
65–69 let	31,8	26,7	24,1	23,6	26,1	26,1	21,8
70–74 let	28,3	26,7	23,4	21,6	20,7	23,0	24,0
75–79 let	19,3	22,6	22,3	20,0	18,2	17,5	20,5
80–84 let	11,1	13,9	17,2	17,6	15,6	14,4	14,7
85–89 let	6,7	6,6	8,9	11,6	11,8	10,7	10,6
90 a více let	2,8	3,5	4,1	5,7	7,6	8,4	8,4

Poznámka: Základní výsledky projekce jsou ve větším detailu uvedeny v tabulkové příloze.

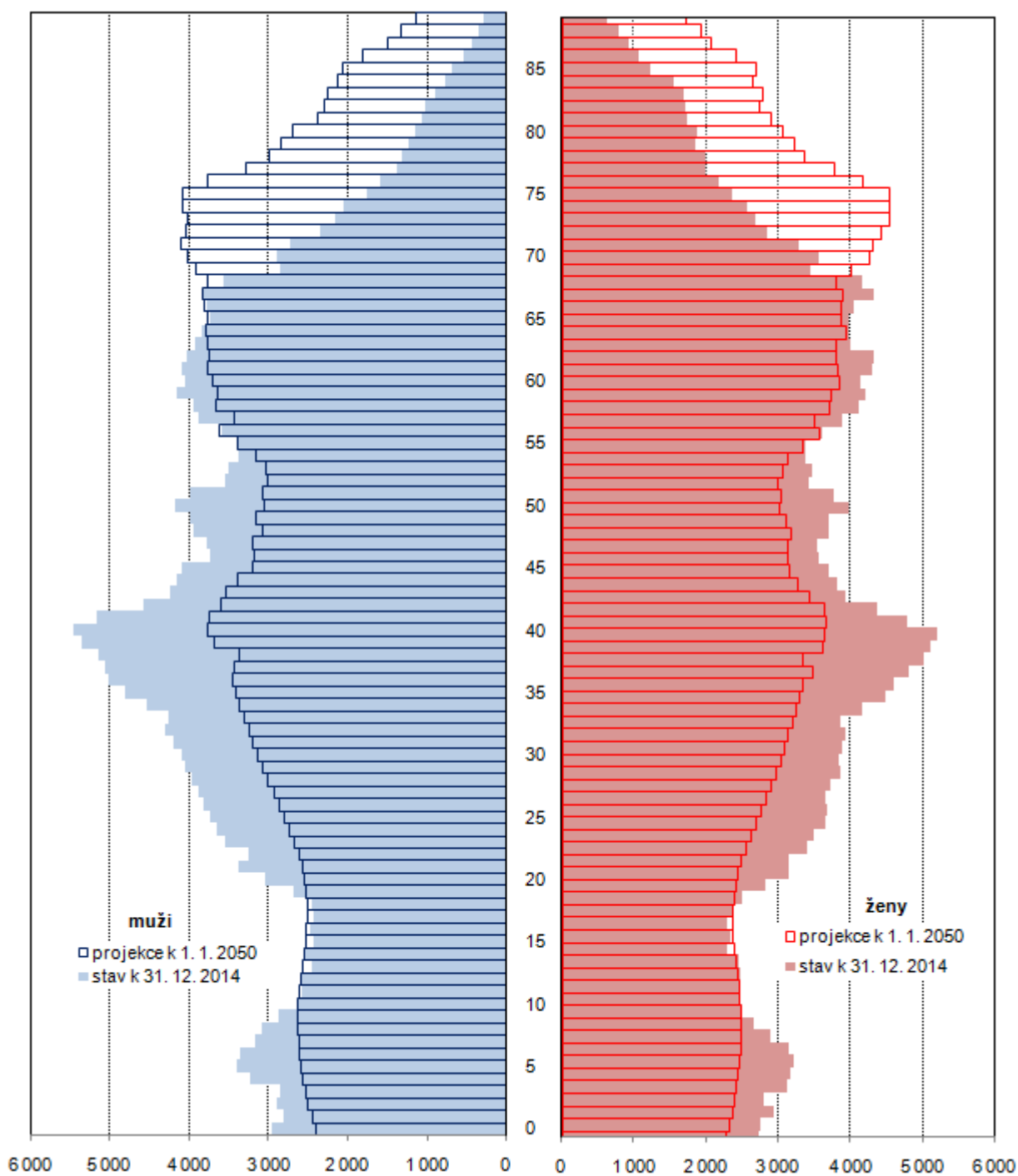
V roce 2050 se zvýší počet obyvatel ve věku 65 let a více oproti roku 2014 o 66,8 %. **V roce 2050 bude žít v Plzeňském kraji 176 093 obyvatel ve věku 65 let a více.** V roce 2050 se očekává v Plzeňském kraji 33 495 obyvatel ve věku 85 let a více a oproti roku 2014 počet obyvatel této věkové skupiny vzroste více než 3,5 krát.

Projekce obyvatel předpovídá i nepříznivý vývoj u obyvatel věkové skupiny 0-14 let. Zatímco v roce 2020 bude podíl této věkové skupiny činit 15,2 % a počet obyvatel starších 65 let 21,0 %, v roce 2050 se tento poměr změní na 13,2 % u věkové skupiny 0-14 let a na 31,1 % u věkové skupiny 65 let a více. V roce 2020 bude průměrný věk 43,3 let a v roce 2050 na konci projekce 48,2 let. Index stárí se zvýší ze 137,8 na 235,8.

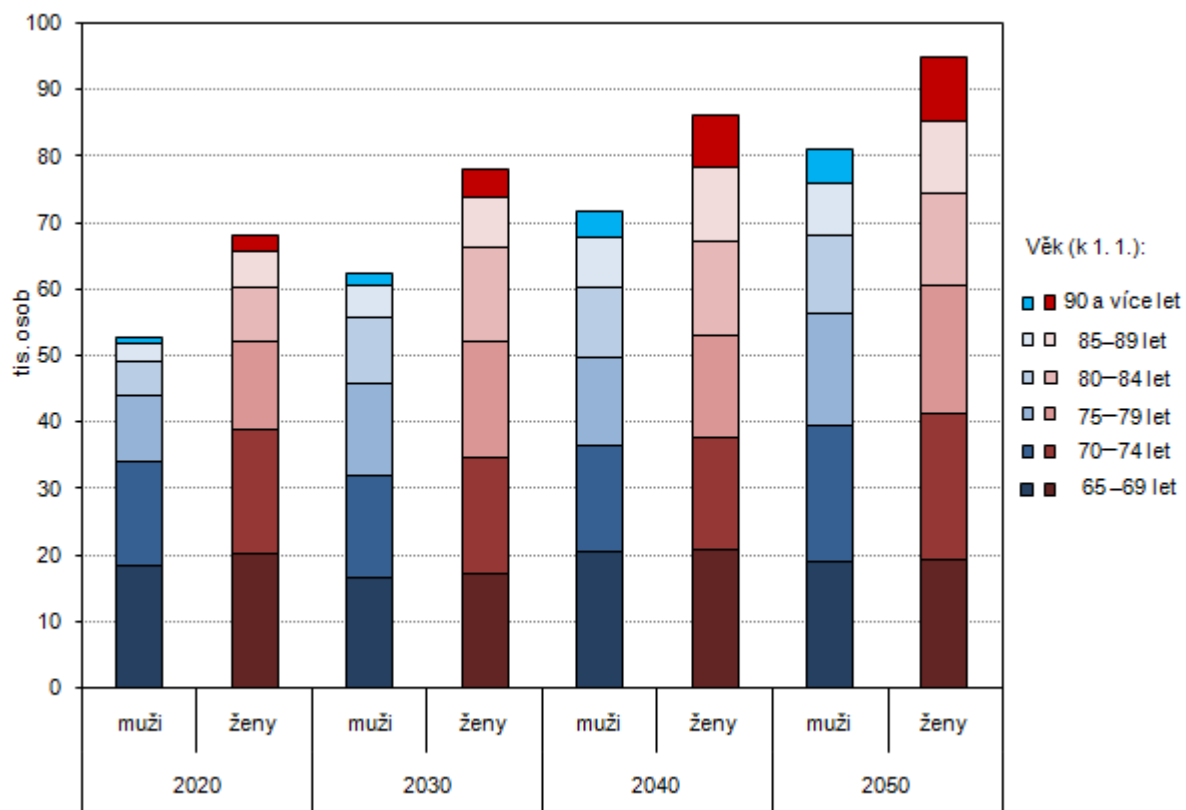
Graf 1.8 Současné a předpokládané věkové složení obyvatelstva Plzeňského kraje (2014 a 2030)

Graf 1.9 Současné a předpokládané věkové složení obyvatelstva Plzeňského kraje (2014 a 2050)

Graf 1.10 Projekce počtu obyvatel Plzeňského kraje ve věku 65 a více let podle pohlaví a věku do roku 2050

2. Vzdělanost a ekonomická aktivita seniorů

Vzdělanost

Na základě výsledků SLDB v roce 2011 dosáhl nejvyšší podíl seniorů ve věku 65 let a více (35,8 %) vzdělání středního včetně vyučení (bez maturity). Druhý nejvyšší podíl seniorů měl základní vzdělání včetně neukončeného (29,6 %). V pořadí třetí nejvyšší podíl (20,1 %) představovala skupina seniorů s úplným středním vzděláním s maturitou. Vysokoškolského vzdělání dosáhlo 7,2 % seniorů, nástavbové a vyšší odborné vzdělání bylo zaznamenáno u 4,0 % seniorů. Zanedbatelný podíl (0,5 %) seniorů byl bez vzdělání. Podíl seniorů ve věku 65 let a více, u kterých nebylo zjištěno vzdělání, činil 2,7 %.

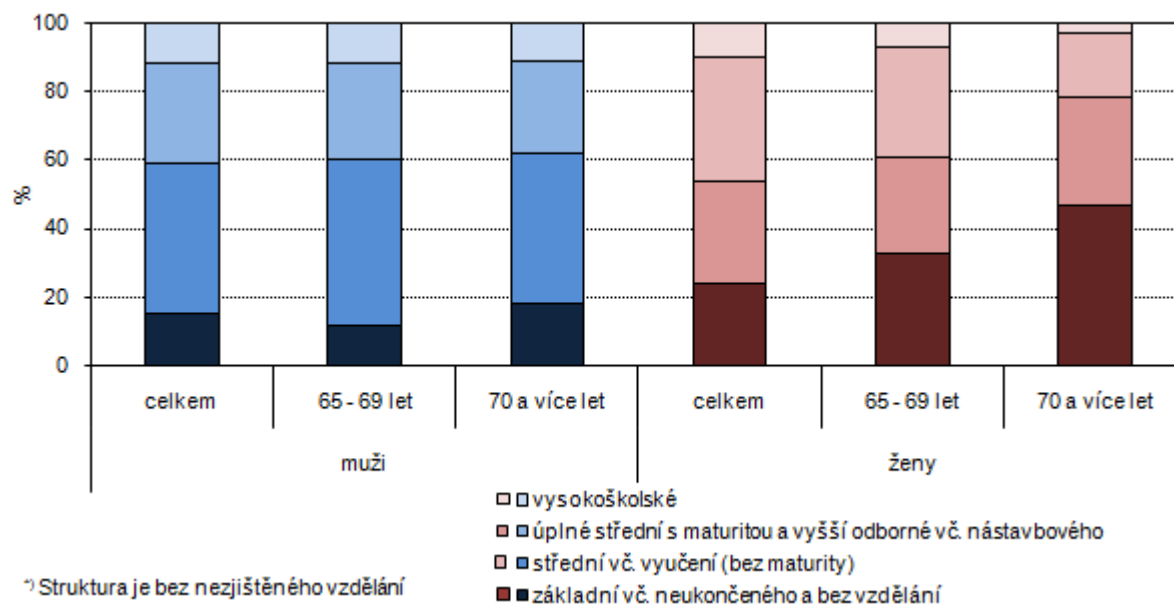
Tab. 2.1 Obyvatelstvo ve věku 65 a více let podle nejvyššího ukončeného vzdělání, pohlaví a věku v Plzeňském kraji

Zdroj: SLDB 2011

	Obyvatelstvo ve věku 65 a více let	v tom		v tom věková skupina			
		muži	ženy	65–69	70–74	75–79	80 a více
Počet obyvatel	92 734	38 682	54 052	31 792	22 038	17 888	21 016
v tom (%):							
bez vzdělání	0,5	0,3	0,7	0,4	0,4	0,6	0,8
základní vč. neukončeného	29,6	15,1	40,0	22,0	27,2	33,7	40,2
střední vč. vyučení (bez maturity)	35,8	44,0	30,0	36,5	36,3	35,6	34,6
úplné střední s maturitou	20,1	21,9	18,8	24,5	22,4	17,4	13,2
nástavbové a vyšší odborné	4,0	4,7	3,4	5,0	4,1	3,4	2,7
vysokoškolské	7,2	11,3	4,3	9,2	7,1	6,6	5,0
nezjištěno	2,7	2,7	2,8	2,4	2,5	2,7	3,6

Porovnáme-li vzdělání seniorů ve věku 65 let a více podle pohlaví, můžeme zaznamenat největší rozdíly ve vzdělání základním včetně neukončeného. Podíl mužů, který dosáhl vzdělání základního včetně neukončeného, představoval 15,1 %, u žen činil tento podíl 40,0 %. Další výraznější rozdíl mezi muži a ženami se vyskytoval v podílu ve středním vzdělání včetně vyučení (bez maturity). Vzdělání v této kategorii dosáhlo 44,0 % mužů a 30,0 % žen. Podíl vysokoškolsky vzdělaných mužů seniorů činil 11,3 % a žen seniorek 4,3 %. Ženy seniorky bez vzdělání převažovaly nad muži seniory, neboť bez vzdělání bylo 0,7 % žen a jen 0,3 % mužů.

Graf 2.1 Obyvatelstvo Plzeňského kraje ve věku 15 a více let podle pohlaví a nejvyššího ukončeného vzdělání podle SLDB 2011^{*)}

Ve věkové kategorii 65-69 let dosahovali senioři vyššího vzdělání než ve věkové skupině 80 let a více. Podíl vysokoškoláků ve věkové skupině 65-69 let činil 9,2 %, zatímco ve věkové skupině 80 let a více jen 5,0 %. Úplné střední vzdělání s maturitou mělo 24,5 % seniorů ve věku 65-69 let a 13,2 % seniorů ve věku 80 let a více. Nejnižší rozdíly ve vzdělání mezi oběma skupinami seniorů byly zaznamenány ve středním vzdělání vč. vyučení (bez maturity). V nejstarší populaci seniorů 80 let a více oproti mladším seniorům ve věku 65-69 let převažoval podíl osob bez vzdělání a se základním vzděláním.

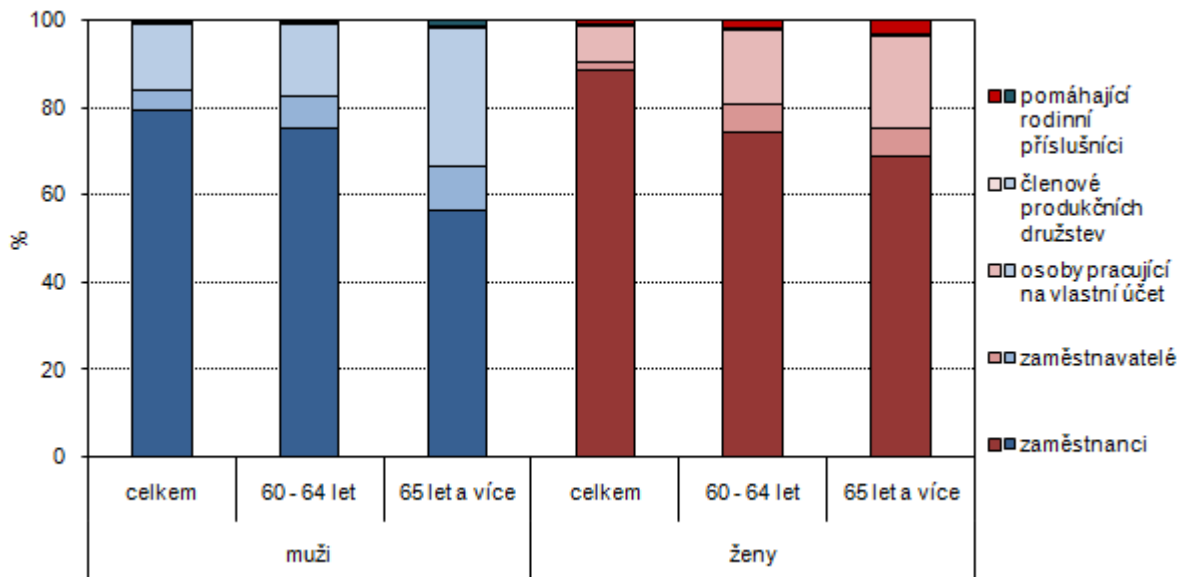
Zaměstnaní podle postavení v zaměstnání, odvětví činnosti a hlavních tříd zaměstnání

Podle SLDB 2011 tvořili obyvatelé ve věku 65 let a více 2,1 % z celkového počtu zaměstnaných. Ve věku 65 let a více bylo zaměstnáno 5 391 seniorů a z nich podle postavení v zaměstnání bylo 49,1 % zaměstnanců, 6,4 % zaměstnavatelů, 23,7 % pracujících na vlastní účet, 0,1 % členů produkčních družstev a 1,7 % pomáhajících rodinných příslušníků. Celkově se postavení v zaměstnání nezjistilo u 19,0 % obyvatel této věkové kategorie.

Ženy ve věku 65 let a více oproti stejně starým mužům byly ve vyšší míře zastoupeny ve skupině zaměstnanců (54,5 %) a pomáhajících rodinných příslušníků (2,9 %). Z celkového počtu zaměstnaných mužů ve věku 65 let a více činili muži zaměstnanci 45,8 % a muži pomáhající jako rodinní příslušníci 1,1 %. Větší podíl mužů než žen byl v pozici zaměstnavatele (7,6 %) a osoby pracující na vlastní účet (27,8 %). Ženy v postavení zaměstnavatele tvořily z celkového počtu zaměstnaných žen ve věku 65 let a více 4,4 % a ženy pracující na vlastní účet 16,9 %.

Obyvatelé věkové kategorie 70 let a více v porovnání s věkovou skupinou seniorů 65-69 let pracovali častěji v pozici osob pracujících na vlastní účet (24,2 %) a jako pomáhající rodinní příslušníci (2,1 %). Senioři ve věku 65-69 let byli v porovnání se seniory ve věku 70 let a více ve vyšší míře zaměstnaní v pozici zaměstnanců (51,2 %) a zaměstnavatelů (7,1 %).

Graf 2.2 Zaměstnaní v Plzeňském kraji podle pohlaví, věku a postavení v zaměstnání podle SLDB 2011 (ze zjištěných hodnot)

Tab. 2.2 Zaměstnaní podle postavení v zaměstnání, pohlaví a věku v Plzeňském kraji

Zdroj: SLDB 2011

	Celkem	z toho ve věku				Osoby ve věku 65 a více let podle pohlaví	
		60–64	65 a více	v tom		muži	ženy
				65–69	70 a více		
Zaměstnaní celkem	255 278	10 641	5 391	3 548	1 843	3 358	2 033
v tom (%):							
zaměstnanci	79,4	68,0	49,1	51,2	44,9	45,8	54,5
zaměstnavatelé	3,2	6,2	6,4	7,1	5,0	7,6	4,4
osoby pracující na vlastní účet	11,9	15,4	23,7	23,4	24,2	27,8	16,9
členové produkčních družstev	0,1	0,2	0,1	0,1	0,2	0,2	0,0
pomáhající rodinní příslušníci	0,4	0,7	1,7	1,6	2,1	1,1	2,9
nezjištěno	5,0	9,5	19,0	16,5	23,7	17,5	21,3

Vyšší podíl seniorů ve věku 65 let a více byl zaměstnán v odvětví průmyslu (13,9 %), vzdělávání (10,2 %) a ve zdravotní a sociální péči (8,2 %). Nejnižší podíl seniorů ve věku 65 let a více (3,9 %) byl zastoupen v odvětví stavebnictví. Senioři, u kterých se nepodařilo zjistit zaměstnání podle odvětví ekonomické činnosti, tvořili 26,3 %.

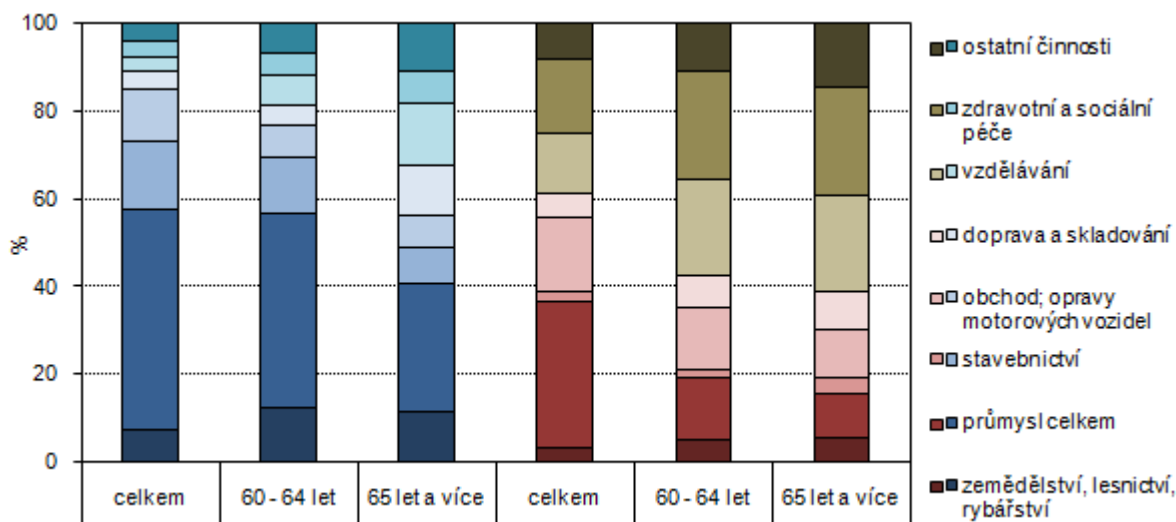
Ženy ve věku 65 let a více byly ve větší míře zaměstnané v odvětvích zdravotní a sociální péče (14,1 %) a vzdělávání (12,5 %). Nejnižší podíl žen byl zaměstnán v odvětví stavebnictví (1,9 %). Muži ve stejné věkové kategorii pracovali nejčastěji v odvětvích průmyslu (18,9 %) a vzdělávání (8,8 %). Nejvyšší podíl mužů (4,6 %) byl zaměstnán v odvětví zdravotní a sociální péče.

Tab. 2.3 Zaměstnaní podle odvětví ekonomické činnosti, podle pohlaví a věku v Plzeňském kraji

Zdroj: SLDB 2011

	Zaměstnaní			v tom podle pohlaví					
	celkem	60–64	65 a více	muži			ženy		
				celkem	60–64	65 a více	celkem	60–64	65 a více
Počet obyvatel	255 278	10 641	5 391	140 081	7 300	3 358	115 197	3 341	2 033
z toho (%):									
zemědělství, lesnictví, rybářství	3,9	7,1	5,7	5,2	8,8	7,2	2,3	3,4	3,2
průmysl celkem	29,2	23,9	13,9	34,4	30,7	18,9	22,9	8,9	5,8
stavebnictví	6,6	6,5	3,9	10,7	8,8	5,2	1,6	1,3	1,9
obchod; opravy motorových vozidel	9,5	6,4	5,3	8,0	5,1	4,7	11,4	9,2	6,2
profesní, vědecké a technické činnosti	3,2	3,7	6,4	2,9	3,3	7,3	3,7	4,5	5,0
vzdělávání	5,6	7,7	10,2	2,3	4,8	8,8	9,6	14,2	12,5
zdravotní a sociální péče	6,4	7,4	8,2	2,3	3,4	4,6	11,4	16,0	14,1
jiné činnosti	4,2	5,5	7,6	2,9	4,8	7,1	5,7	7,0	8,3
nezjištěno	11,2	15,9	26,3	10,7	13,9	23,9	11,8	20,3	30,3

Graf 2.3 Zaměstnaní v Plzeňském kraji podle pohlaví, věku a odvětví ekonomické činnosti podle SLDB 2011

Nejvyšší podíl zaměstnaných ve věku 65 let a více byl zaznamenán ve třídách specialistů (20,2 %) a technických a odborných pracovníků (14,6 %), naopak nejnižší podíly zaměstnaných seniorů byly ve třídách úředníků (2,7 %) a kvalifikovaných pracovníků v zemědělství, lesnictví a rybářství (2,8 %).

V porovnání s muži ve věku 65 let a více bylo zaměstnáno vyšší procento žen stejné věkové kategorie ve třídách specialistů (21,6 %), úředníků (4,1 %), pracovníků ve službách a prodeji (12,7 %) a pomocníků a nekvalifikovaných pracovníků (14,7 %). V poslední uvedené třídě byl rozdíl mezi ženami a muži nejvýraznější.

Vyšší podíl mužů než žen pracoval ve třídách zákonodárců a řídicích pracovníků (5,6 %), technických a odborných pracovníků (15,1 %), kvalifikovaných pracovníků v zemědělství, lesnictví, rybářství (3,4 %), řemeslníků a opravářů (8,9 %) a obsluhy strojů a zařízení a montérů (6,3 %). **Ve třídách řemeslníků a opravářů, obsluhy strojů a zařízení a montérů, zákonodárců a řídicích pracovníků se projevila rozdíl mezi muži a ženami výrazněji.**

Zaměstnaní seniori ve věku 65 let a více byli v porovnání se zaměstnanými ve věkové kategorii 60-64 let zastoupeni ve větší míře ve třídách specialistů a pomocníků a nekvalifikovaných pracovníků. Nepatrně vyšší podíl zaměstnaných ve věku 65 let a více převažoval nad zaměstnanými ve věku 60-64 let ve třídách pracovníků ve službách a prodeji a kvalifikovaných pracovníků v zemědělství a lesnictví. Podíl seniorů ve věku 65 let a více, u kterých nebylo zjištěno zaměstnání podle hlavních tříd, činil 26,4 %. Na základě výsledků SLDB 2011 se nepodařilo zjistit vyšší procento seniorů především podle odvětví a podle hlavních tříd zaměstnání.

Tab. 2.4 Zaměstnaní podle hlavních tříd zaměstnání, pohlaví a věku v Plzeňském kraji

Zdroj: SLDB 2011

	Zaměstnaní			v tom podle pohlaví					
	celkem	60-64	65 a více	muži			ženy		
				celkem	60-64	65 a více	celkem	60-64	65 a více
Počet obyvatel	255 278	10 641	5 391	140 081	7 300	3 358	115 197	3 341	2 033
v tom (%):									
zákonodárci a řídicí pracovníci	5,4	6,7	4,1	6,6	8,1	5,6	3,9	3,6	1,7
specialisté	13,9	14,9	20,2	10,0	10,5	19,3	18,7	24,6	21,6
techničtí a odborní pracovníci	17,6	16,6	14,6	14,6	15,8	15,1	21,2	18,4	13,8
úředníci	5,3	2,7	2,7	2,9	2,0	1,9	8,3	4,2	4,1
pracovníci ve službách a prodeji	13,2	10,6	11,7	9,3	8,3	11,0	17,9	15,6	12,7
kvalifikovaní pracovníci v zemědělství, lesnictví, rybářství	1,8	2,4	2,8	2,0	2,7	3,4	1,4	1,9	1,9
řemeslníci a opraváři	15,8	15,3	6,0	24,5	21,3	8,9	5,2	2,1	1,3
obsluha strojů a zařízení, montéři	14,9	12,3	4,4	19,1	16,8	6,3	9,7	2,4	1,4
pomocníci a nekvalifikovaní prac.	3,7	4,4	7,1	2,3	2,3	2,5	5,5	9,1	14,7
zaměstnanci v ozbrojených silách	0,3	0,0	-	0,5	0,0	-	0,1	-	-
nezjištěno	8,2	14,0	26,4	8,2	12,2	26,1	8,1	18,2	26,9

Míra ekonomické aktivity podle pohlaví a věku (VŠPS)

V roce 2011 tvořil podíl obyvatel ve věku 60 let a více na populaci 15 let a více 27,3 %, na konci sledovaného období v roce 2014 dosáhl 29,5 %, tj. zvýšení o 2,2 procentního bodu.

V důsledku stárnutí obyvatel se prodlužoval věk odchodu do důchodu, což se projevilo rostoucím podílem populace ve věku 60 let a více na pracovní síle. Zvyšoval se podíl zaměstnaných ve věku 60 let a více. V roce 2014 se podle výsledků VŠPS podílela populace ve věku 60 let a více na pracovní síle 6,7 %. V porovnání s ostatními kraji byl tento podíl čtvrtý nejvyšší. Oproti roku 2011 se zvýšil o 1 procentní bod. Podíl zaměstnaných ve věku 60 let a více v roce 2011 tvořil 5,9 %, v roce 2014 dosáhl 6,9 %. Nejvyšší podíl zaměstnaných ve věku 60 let a více (9,1 %) byl zjištěn v Hl. městě Praze, nejnižší (4,5 %) v Olomouckém kraji.

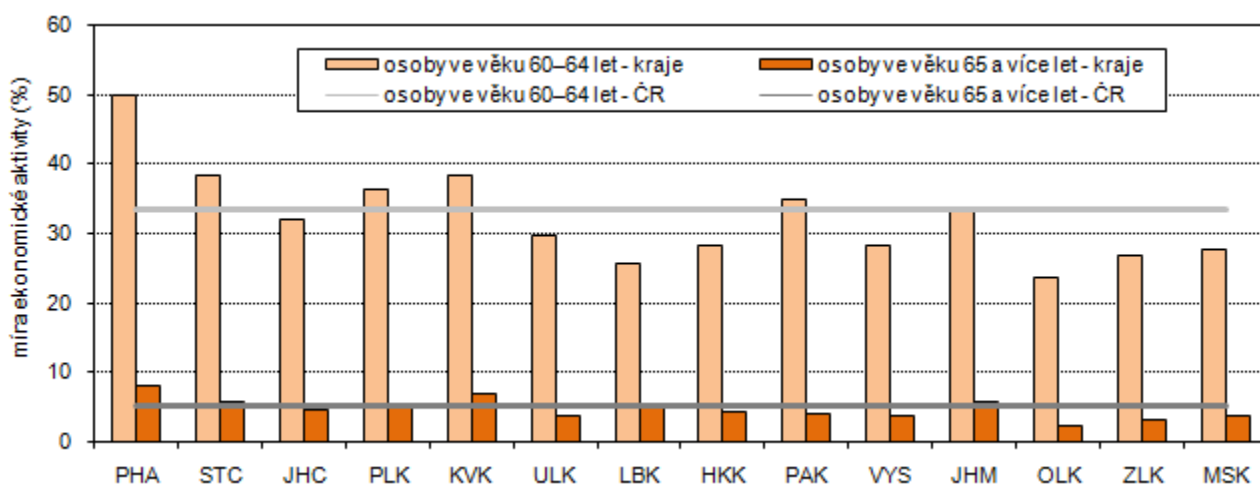
Podíl ekonomicky neaktivních osob ve věku 60 let a více se zvýšil z 58,9 % v roce 2011 na 64,0 % v roce 2014. Nejvyšší podíl ekonomicky neaktivních ve věku 60 let a více byl dosažen v Královéhradeckém kraji (64,8 %). Podíl dosažený v Plzeňském kraji byl v porovnání s ostatními kraji druhý nejvyšší. Nejnižší podíly ekonomicky neaktivních ve věku 60 let a více byly zaznamenány v krajích Ústeckém (59,2 %) a Moravskoslezském (60,0 %).

Podíl mužů ve věku 60 let a více na mužské populaci 15 let a více vzrostl z 24,4 % v roce 2011 na 26,6 % v roce 2014. Ve sledované časové řadě se podíl mužské pracovní síly ve věku 60 let a více zvýšil o 1,1 procentního bodu. V roce 2014 činil podíl zaměstnaných mužů ve věku 60 let a více 8,2 %, oproti roku 2011 se zvýšil o 0,9 procentního bodu. V časové řadě let 2011 až 2014 byl zaznamenán nejvyšší nárůst v podílu ekonomicky neaktivních mužů ve věku 60 let a více z 61,9 % na 66,7 %, tj. zvýšení o 4,8 procentního bodu.

V roce 2014 činil podíl žen ve věku 60 let a více na ženské populaci 15 let a více 32,3 % a v rozmezí let 2011 až 2014 zaznamenal růst o 2,1 procentního bodu. Podíl ekonomicky aktivních žen ve věku 60 let a více v roce 2014 dosáhl 4,9 % a oproti roku 2011 se zvýšil o 1,0 procentního bodu. V roce 2014 činil podíl zaměstnaných žen ve věku 60 let a více 5,2 %, v časové řadě let 2011 až 2014 vzrostl o 1,1 procentního bodu. Nejrychleji rostl podíl ekonomicky neaktivních žen ve věku 60 let a více. V roce 2014 dosáhl tento podíl 62,3 % a ve sledovaném období se zvýšil o 5,2 procentního bodu.

V časové řadě let 1993 až 2014 se míra ekonomické aktivity projevila výrazným zvýšením u obyvatel věkové skupiny 60-64 let v důsledku prodlužování věku odchodu do důchodu. V roce 1993 dosahovala míra ekonomické aktivity obyvatel věkové skupiny 60-64 let jen 15,2 %, zatímco v roce 2014 již představovala 36,3 %, tj. zvýšení o 21,1 procentního bodu.

Graf 2.4 Míra ekonomické aktivity v krajích a v ČR podle věku v roce 2014

Míra ekonomické aktivity obyvatel věkové skupiny 65 let a více se v časovém období let 1993 až 2014 pohybovala v rozmezí od 3,2 % do 7,0 %. V roce 1993 činila 4,6 % a v roce 2014 na konci sledovaného období 5,0 %. Většina obyvatel ve věku 65 let a více dosáhla důchodového věku a ekonomicky aktivní je již jen malá část těchto obyvatel, a proto v porovnání s věkovou skupinou obyvatel 60-64 let vykazuje míra ekonomické aktivity vyšší stabilitu.

V roce 1993 dosáhla míra ekonomické aktivity mužů ve věku 60-64 let 19,5 % a v roce 2014 činila 50,9 %. V porovnání s muži byla míra ekonomické aktivity žen ve stejné věkové skupině podstatně nižší. Na počátku sledovaného období činila 11,4 %, na konci sledovaného období 22,2 %. Skupina žen této věkové kategorie už dosáhla důchodového věku a větší část žen upřednostňuje v porovnání s muži předčasný odchod do důchodu.

Míra ekonomické aktivity mužů ve věku 65 let a více v roce 1993 představovala 8,2 % a v roce 2014 činila 7,6 %. I v této věkové skupině dosahovaly ženy v porovnání s muži výrazně nižší míry ekonomické aktivity. **V roce 1993 byla míra ekonomické aktivity žen 2,3 % a v roce 2014 dosáhla 3,0 %.** Nižší míra aktivity u žen v této věkové kategorii je způsobena mimo jiné převyšujícím počtem žen ve věku 65 let a více nad muži stejné věkové kategorie, protože se ženy dožívají obecně vyššího věku než muži. Počet žen ve věku 65 let a více tvořil v roce 2014 z celkového počtu obyvatel ve věku 65 let a více 57,2 %.

V roce 2006 se uskutečnilo šetření ad hoc modulu na téma Přechod do důchodu. Hlavním účelem šetření bylo získat informace o tom, jaká je situace osob ve věku 50-69 let z hlediska skutečného nebo plánovaného odchodu do důchodu.

V Plzeňském kraji předpokládali pracující ve věku 50-69 let (včetně nepracujících uvažujících o pracovní aktivitě v budoucnu) ukončit pracovní aktivitu do 59 let ve 24,9 %, od 60 do 64 let v 50,4 %, od 65 let a více a co nejpozději ve 22,1 %. Konkrétní představu nemělo 2,6 % dotázaných (včetně nezjištěno).

Nejvyšší podíl pracujících (43,8 %), kteří chtěli ukončit pracovní aktivitu do 59 let, byli Provozní pracovníci ve službách a obchodě. Naopak nejnižší podíl pracujících (10,2 %), kteří chtěli skončit s pracovní kariérou do 59 let, byl zaměstnán ve třídě Řemeslníků a kvalifikovaných výrobců, zpracovatelů a opravářů (kromě obsluhy strojů a zařízení). Za třídy Zákonodárci, vedoucí a řídicí pracovníci a Vědečtí a odborní duševní pracovníci se nepodařilo zjistit, jaký podíl pracujících má v úmyslu skončit pracovní aktivitu do 59 let.

Nejvyšší podíl pracujících (70,4 %) ve třídě Řemeslníků a kvalifikovaných výrobců, zpracovatelů, opravářů (kromě obsluhy strojů a zařízení) chtěl ukončit své zaměstnání v rozmezí 60-64 let. Nejnižší podíl pracujících (30,8 %), kteří chtěli skončit se svou pracovní aktivitou v této věkové kategorii, patřil do třídy Nižších administrativních pracovníků (úředníků).

Nejpozději ukončit profesní kariéru zamýšleli pracující s vysokoškolským vzděláním. Nejvyšší podíl pracujících (38,7 %), kteří předpokládali ukončit kariéru v 65 letech a co nejpozději, se vyskytoval ve třídě Zákonodárců, vedoucích a řídicích pracovníků. Druhý nejvyšší podíl pracujících s úmyslem opustit pracovní kariéru v 65 letech a co nejpozději (37,8 %) tvořili Vědečtí a odborní duševní pracovníci. Naopak nejnižší podíl pracujících (15,9 %), kteří chtěli ukončit pracovní aktivitu v co nejvyšším věku, představovali Pomocníci a nekvalifikovaní pracovníci.

Z výsledků, které byly získány z ad hoc modulu v roce 2012, vyplývá, že úmysl pracovat i po dosažení věku odchodu do starobního důchodu mělo 39,0 % pracujících v Plzeňském kraji. Jednalo se o šestý nejvyšší podíl v rámci krajů ČR. Nejvyšší podíl pracujících (77,0 %) s úmyslem pracovat i po dosažení věku odchodu do starobního důchodu se vyskytoval v Hl. městě Praze a ve Středočeském kraji (55,0 %). Naopak nejnižší podíly pracujících s tímto úmyslem byly zaznamenány v krajích Vysočina (27,7 %) a Libereckém (28,0 %).

Nejvyšší podíl (20,6 %) pracujících starobních důchodců do věku 69 let (průměr let 2010/2012) měl kraj Hl. město Praha. **Plzeňský kraj dosáhl podílu 12,5 % a tento podíl byl mezi kraji ČR třetí nejvyšší.** Nejnižší podíl byl zaznamenán v krajích Olomouckém (6,0 %) a Ústeckém (7,1 %).

Úmysl pracovat i po dosažení věku odchodu do starobního důchodu mělo v ČR 41,6 % osob ve věku 50-69 let. Hlavní důvody, proč chtěly tyto osoby pracovat, byly finanční. Finanční důvody uvedlo 77,1 % osob ve věku 50-69 let.

Nejvyšší podíl pracujících starobních důchodců ve věku do 70 let (průměr let 2010/2012) v ČR dosáhl vysokoškolského vzdělání (26,6 %), naopak nejnižší podíl (4,1 %) představovali pracující důchodci se základním vzděláním.

V hustě osídleném území ČR mělo zájem pracovat i po odchodu do důchodu 56,5 % dotázaných, ve středně osídleném území 36,4 % a v řídko osídleném území 35,0 %.

3. Domácnosti a bydlení seniorů

Struktura domácností

Podle SLDB 2011 bylo na území Plzeňského kraje zaznamenáno 60 795 hospodařících domácností seniorů ve věku 65 let a více. Tyto hospodařící domácnosti zahrnovaly osoby, které společně hospodaří (hradí společné výdaje). Společné hospodaření se vztahuje na děti, které do společné domácnosti patří, ačkoliv nepřispívají na výdaje domácností. Ve většině domácností spolu její členové bydlí a zároveň spolu také hospodaří.

Hospodařící domácnosti seniorů představovaly 25,1 % z celkového počtu hospodařících domácností. Počet členů domácností seniorů činil 17,8 % z počtu členů domácností celkem. Na 1 hospodařící domácnost seniorů připadlo v průměru 1,64 osob, na 1 hospodařící domácnost celkem 2,31 osob.

Tab. 3.1 Hospodařící domácnosti seniorů^{*)} podle typu domácnosti v Plzeňském kraji

Zdroj: SLDB 2011

	Domácnosti seniorů celkem	v tom			
		1 úplná rodina	1 neúplná rodina	domácnost jednotlivce	prarodiče s vnoučetem
Domácnosti seniorů celkem	60 795	26 135	4 958	29 068	634
z toho podle ekonomické aktivity členů domácnosti (v %) ¹⁾ :					
všichni členové jsou pracující důchodci	2,5	1,4	0,0	4,1	x
všichni členové jsou nepracující důchodci	75,6	69,2	15,7	93,2	2,2
Počet členů domácnosti	99 572	58 076	10 914	29 068	1 514
Průměrný počet členů domácnosti	1,6	2,2	2,2	1,0	2,4

^{*)} Domácnosti seniorů - hospodařící domácnosti, ve kterých má osoba v čele věk 65 a více let, přičemž osoby v čele domácnosti byly zjišťovány jen u uvedených typů hospodařících domácností.

¹⁾ Počet domácností, ve kterých mají všichni členové zjištěnou ekonomickou aktivitu pracující/nepracující důchodce.

Strukturu hospodařících domácností můžeme rozdělit podle typu na domácnosti rodinné, které zahrnují úplnou a neúplnou rodinu, a domácnosti nerodinné, do kterých patří domácnosti jednotlivců a domácnosti prarodičů s vnoučaty. **Rodinné domácnosti seniorů tvořily 51,1 % a nerodinné domácnosti 48,9 %.**

Struktura hospodařících domácností seniorů byla tvořena 1 úplnou rodinou ve 43,0 %, domácností jednotlivce ve 47,8 %, 1 neúplnou rodinou v 8,2 % a domácností prarodiče s vnoučetem v 1,0 %.

Tab. 3.2 Hospodařící domácnosti seniorů^{*)} podle typu domácnosti a okresů

Zdroj: SLDB 2011

	Domácnosti seniorů celkem	v tom				v tom (%)			
		1 úplná rodina	1 neúplná rodina	domácnost jednotlivce	prarodiče s vnoučetem	1 úplná rodina	1 neúplná rodina	domácnost jednotlivce	prarodiče s vnoučetem
Plzeňský kraj	60 795	26 135	4 958	29 068	634	43,0	8,2	47,8	1,0
v tom okres:									
Domažlice	5 973	2 523	519	2 873	58	42,2	8,7	48,1	1,0
Klatovy	9 636	4 028	816	4 688	104	41,8	8,5	48,7	1,1
Plzeň-město	22 024	9 309	1 619	10 865	231	42,3	7,4	49,3	1,0
Plzeň-jih	6 489	2 863	530	3 020	76	44,1	8,2	46,5	1,2
Plzeň-sever	7 199	3 274	636	3 221	68	45,5	8,8	44,7	0,9
Rokycany	5 195	2 286	429	2 419	61	44,0	8,3	46,6	1,2
Tachov	4 279	1 852	409	1 982	36	43,3	9,6	46,3	0,8

^{*)} Domácnosti seniorů - hospodařící domácnosti, ve kterých má osoba v čele věk 65 a více let, přičemž osoby v čele domácnosti byly zjišťovány jen u uvedených typů hospodařících domácností.

Nejvyšší podíl hospodařících domácností tvořených 1 úplnou rodinou (45,5 %) žil v okrese Plzeň-sever, nejnižší v okrese Klatovy (41,8 %). Nejvyšší podíl, který byl tvořen 1 neúplnou rodinou, byl zaznamenán v okrese Tachov (9,6 %), nejnižší v okrese Plzeň-město (7,4 %). Nejvyšší podíl domácností jednotlivců

(49,3 %) se vyskytoval v okrese Plzeň-město, nejnižší (44,7 %) v okrese Plzeň-sever. Nejvyšší podíly domácností prarodičů s vnoučetem (1,2 %) byly v okresech Plzeň-jih a Rokycany. Nejnižší podíl rodin s vnoučetem (0,8 %) byl zjištěn v okrese Tachov.

V hospodařících domácnostech jednotlivců ve věku 65 let a více převládaly ženy. Ve věku 65 let a více žilo v těchto domácnostech 21 745 žen, zatímco mužů jen 7 323. Ve vyšších věkových kategoriích se rozdíl mezi muži a ženami ještě prohluboval. V domácnostech jednotlivců žilo celkem 66,8 % žen ve věku 65-69 let, 74,9 % žen ve věku 70-74 let a 78,4 % žen v nejvyšší věkové kategorii 75 let a více.

Tab. 3.3 Hospodařící domácnosti seniorů^{*)} jednotlivců podle věku, rodinného stavu a způsobu bydlení

Zdroj: SLDB 2011

	Muži				Ženy			
	ve věku 65 a více let celkem	v tom			ve věku 65 a více let celkem	v tom		
		65-69	70-74	75 a více		65-69	70-74	75 a více
Domácnosti seniorů jednotlivců celkem	7 323	2 381	1 545	3 397	21 745	4 784	4 619	12 342
z toho rodinný stav (%):								
svobodný, svobodná	12,4	18,1	15,1	7,1	2,8	4,5	3,0	2,1
ženatý, vdaná	17,0	22,7	17,9	12,6	4,2	8,7	5,8	1,9
rozvedený, rozvedená	22,3	36,7	27,2	9,9	13,6	26,5	15,5	7,9
ovdovělý, ovdovělá	48,3	22,5	39,7	70,2	79,3	60,3	75,6	88,1
z toho způsob bydlení (%):								
samostatně v bytě	89,3	86,7	88,3	91,4	93,0	91,9	93,1	93,4
v bytě s další hospodařící domácností	8,6	9,8	9,3	7,4	6,4	7,1	6,5	6,1
mimo byty	2,2	3,5	2,4	1,1	0,6	0,9	0,5	0,5

^{*)} Domácnosti s osobou ve věku 65 a více let.

Podle rodinného stavu a pohlaví bylo zjištěno ve věkové skupině 75 let a více 70,2 % ovdovělých mužů a 88,1 % ovdovělých žen. Větší rozdíl se mezi oběma pohlavími vyskytoval zejména v podílu svobodných, ženatých a vdaných. Svobodných mužů bylo 7,1 % a svobodných žen 2,1 %. Ženatých mužů bylo zaznamenáno 12,6 %, zatímco vdaných žen jen 1,9 %.

V hospodařících domácnostech seniorů celkem tvořili pracující důchodci 2,5 %. Nejvyšší podíl pracujících důchodců připadl na domácnosti jednotlivců, kde činil 4,1 %.

Bydlení seniorů

Z celkového počtu hospodařících domácností seniorů bydlelo 50,7 % v rodinných domech, 47,4 % v bytových domech a 1,9 % v ostatních budovách. Ve všech kategoriích domácností převládalo bydlení seniorů v rodinných domech s výjimkou domácností jednotlivce, kde 45,3 % seniorů bydlelo v rodinných domech a 51,6 % v bytových domech. V ostatních typech domácností bydlelo od 51,3 % do 58,0 % seniorů v rodinných domech a od 41,0 % do 48,4 % seniorů v bytových domech.

Ve standardních bytech bydlelo v průměru 94,5 % seniorů. Nejvyšší podíl bydlících seniorů (97,9 %) ve standardních bytech představovala skupina prarodičů s vnoučetem. Nejnižší podíl bydlících seniorů ve standardních bytech (92,3 %) tvořily domácnosti jednotlivců. Nejvíce bydlely v bytech se sníženou kvalitou neúplné rodiny a domácnosti jednotlivců (5,6 %).

Ve vlastním domě bydlelo 39,6 % seniorů. Podle typu domácnosti byl nejvyšší podíl seniorů bydlících ve vlastním domě (50,6 %) reprezentován neúplnými domácnostmi, naopak nejnižší podíl (31,2 %) domácnostmi jednotlivců.

V bytech v osobním vlastnictví bydlelo 28,2 % seniorů. Nejvyšší dosažený podíl podle typu domácností představovaly úplné domácnosti (29,8 %), nejnižší podíl neúplné domácnosti (23,6 %).

Nájemního bydlení využívaly nejvíce domácnosti jednotlivců (21,6 %) a domácnosti prarodičů s vnoučetem (21,0 %). V nájemním bydlení žilo nejméně úplných rodin (11,8 %). Družstevního bydlení využívaly nejvíce domácnosti jednotlivců (2,8 %) a nejméně (1,7 %) rodiny prarodičů s vnoučetem.

Nejvíce domácností seniorů obývalo byt se třemi místnostmi (32,6 %). V bytech s jednou obytnou místností bydlelo 5,2 % domácností seniorů a v bytech se dvěma obytnými místnostmi 12,9 % domácností seniorů. Úplné rodiny seniorů bydlely nejčastěji v bytech se čtyřmi místnostmi (34,5 %). Domácnosti jednotlivců (33,7 %) a domácnosti prarodičů s vnoučetem (36,4 %) žily nejčastěji v bytech se třemi místnostmi. V bytech s 5 a více místnostmi bydlely nejvíce úplné rodiny a jednopokojový a dvoupokojový byt nejčastěji obývali jednotlivci.

Tab. 3.4 Domácnosti seniorů^{*)} bydlící v bytech podle typu bytu, právního důvodu užívání bytu, počtu obytných místností a vybavení počítačem

Zdroj: SLDB 2011

	Domácnosti seniorů celkem	v tom			
		1 úplná rodina	1 neúplná rodina	domácnost jednotlivce	prarodiče s vnoučetem
Domácnosti seniorů bydlící v bytech	60 245	25 910	4 920	28 783	632
z toho podle typu bytu (%):					
byty standardní	94,5	97,1	92,7	92,3	97,9
byty se sníženou kvalitou	4,0	2,1	5,6	5,6	1,7
z toho podle právního důvodu užívání bytu (%):					
ve vlastním domě	39,6	46,8	50,6	31,2	40,0
v osobním vlastnictví	28,2	29,8	23,6	27,5	26,4
jiné bezplatné užívání bytu	7,7	6,0	3,0	10,1	8,9
nájemní	16,8	11,8	14,5	21,6	21,0
družstevní	2,7	2,6	2,6	2,8	1,7
z toho podle počtu obytných místností v bytě (%):					
1	5,2	1,7	2,5	8,8	2,2
2	12,9	7,3	9,8	18,6	8,7
3	32,6	32,0	29,6	33,7	36,4
4	28,4	34,5	31,1	22,5	33,4
5 a více	16,8	22,3	21,7	10,9	18,8
z toho podle vybavení domácnosti (%):					
počítač s internetem	20,7	29,5	28,7	11,0	41,9
počítač bez internetu	3,2	4,1	4,8	2,1	6,8

^{*)} Domácnosti seniorů - hospodařící domácnosti, ve kterých má osoba v čele věk 65 a více let, přičemž osoby v čele domácnosti byly zjišťovány jen u uvedených typů hospodařících domácností.

Počítač s internetem mělo 20,7 % domácností seniorů celkem. Nejvyššího podílu ve vybavenosti domácnosti počítačem s internetem dosáhly rodiny prarodičů s vnoučetem (41,9 %). Nejnižší podíl domácností vybavených počítačem s internetem (11,0 %) představovaly domácnosti jednotlivců.

Průměrnou obytnou plochu 40 m² a více připadající v průměru na 1 osobu obýval nejvyšší podíl seniorů bydlících v bytech (37,3 %). Další nejčetnější skupinu 24,3 % tvořili senioři, kdy na 1 osobu připadla v průměru obytná plocha 20,0-29,9 m². Obytnou plochu do 10 m² připadající na 1 osobu obývala nejmenší skupina seniorů bydlících v bytech (2,3 %). Obytnou plochu od 10,0 do 19,9 m² na 1 osobu obývalo 11,0 % seniorů a plochu od 30,0 do 39,9 m² na 1 osobu 19,3 % seniorů bydlících v bytech.

Jednotlivci nejčastěji bydleli v bytech s nejvyšší obytnou plochou na 1 osobu (61,1 %). Úplné (38,8 %) a neúplné (32,9 %) rodiny obývaly nejčastěji obytnou plochu od 20,0-29,9 m² na 1 osobu.

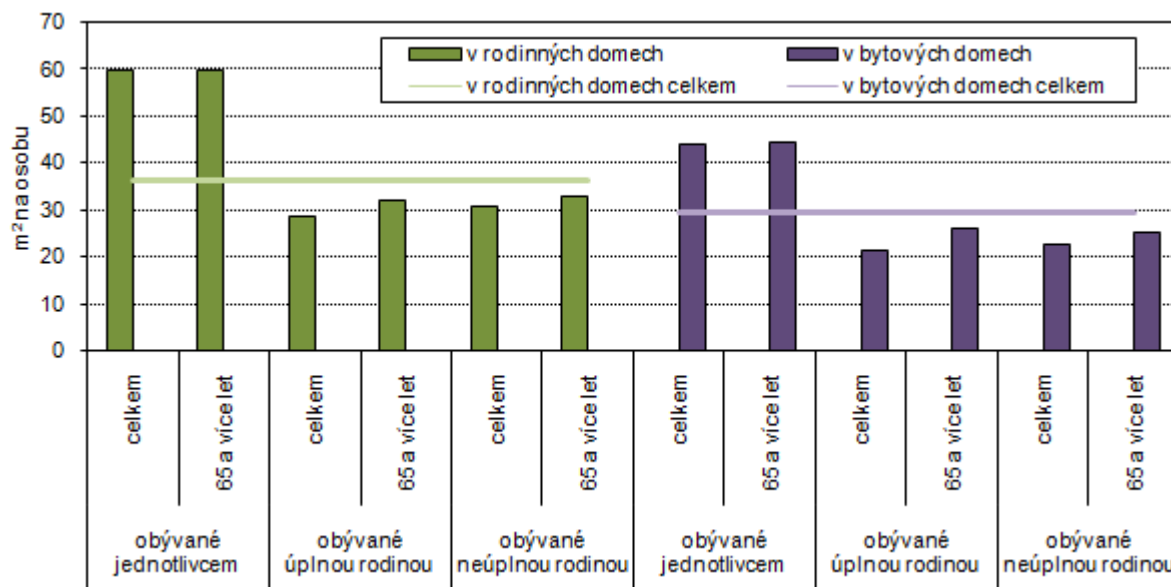
Tab. 3.5 Domácnosti seniorů^{*)} bydlící v bytech podle obytné plochy na osobu

Zdroj: SLDB 2011

	Celkem	z toho podle obytné plochy v m ² na osobu (%)				
		do 9,9	10,0–19,9	20,0–29,9	30,0–39,9	40,0 a více
Domácnosti seniorů bydlící v bytech	60 245	2,3	11,0	24,3	19,3	37,3
z toho podle typu:						
1 úplná rodina	25 910	3,1	15,0	38,8	24,4	15,1
1 neúplná rodina	4 920	4,4	14,6	32,9	21,7	17,5
domácnost jednotlivce	28 783	1,2	6,5	9,5	14,2	61,1
z nich žijící samostatně v bytě	56 642	1,8	9,3	24,0	19,8	39,2
z toho podle typu:						
1 úplná rodina	24 600	2,6	13,3	39,4	25,3	15,8
1 neúplná rodina	4 679	3,7	13,5	33,3	22,4	18,1
domácnost jednotlivce	26 762	0,6	4,7	7,8	14,2	64,9

^{*)} Domácnosti seniorů - hospodařící domácnosti tvořené jednou rodinou, jednotlivcem nebo domácností prarodičů s vnoučaty, ve kterých má osoba v čele věk 65 a více let.

Graf 3.1 Průměrná obytná plocha bytů obývaných domácnostmi seniorů v Plzeňském kraji podle typu domácnosti, věku osoby v čele a druhu domu podle SLDB 2011

Domácnosti jednotlivců

Hospodařící domácnosti seniorů jednotlivců patřily k nevýznamnější skupině hospodařících domácností. K 26. 3. 2011 bylo na území ČR 511 509 hospodařících domácností seniorů jednotlivců a z celkového počtu hospodařících domácností seniorů 1 069 505 činily 47,8 %.

V Plzeňském kraji bylo zaznamenáno 29 068 hospodařících domácností seniorů jednotlivců a podíl těchto hospodařících domácností na ČR dosáhl 5,7 %. Na celkovém počtu 79 334 hospodařících domácností jednotlivců v kraji se domácnosti jednotlivců seniorů podílely 36,6 %.

Počet žen, které hospodařily v domácnostech seniorů jednotlivců, činil 21 745 a z celkového počtu domácností seniorů jednotlivců představovaly 74,8 %. Nejčetnější skupinu žen starších 65 let v domácnostech jednotlivců tvořily ovdovělé ženy, které se podílely na celkové skupině žen v této věkové kategorii 79,3 %. Tento podíl ovdovělých žen značně převyšoval podíl ovdovělých mužů, který činil 48,3 %.

V ostatních kategoriích rodinného stavu muži naopak převyšovali ženy. Z celkového počtu domácností jednotlivců mužů seniorů (7 323) činili svobodní muži 12,4 %, ženatí muži 17,0 % a rozvedení muži 22,3 %. Na celkovém počtu domácností jednotlivců žen seniorek (21 745) se podílely svobodné ženy 2,8 %, vdané ženy 4,2 % a rozvedené ženy 13,6 %.

Nejčetněji byly mezi oběma pohlavími zastoupeny domácnosti jednotlivců ve věku 75 let a více. Tato věková skupina činila u mužů 46,4 % a u žen 56,8 %. Další nejpočetnější skupinu tvořili senioři ve věku 65-69 let. V této věkové kategorii bylo 32,5 % mužů a 22,0 % žen. Nejméně seniorů se vyskytovalo ve věkové skupině 70-74 let. Muži v této věkové skupině dosáhli 21,1 % a ženy 21,2 %.

Domácnosti seniorů jednotlivců byly ze všech typů domácností ekonomicky neaktivnější. Pracující důchodci v tomto typu domácností tvořili 4,1 %.

Domácnosti jednotlivců bydlely nejčastěji v bytových domech (51,6 %). V rodinných domech žilo 45,3 % seniorů této skupiny. Podíl seniorů jednotlivců bydlících ve standardních bytech dosáhl hodnoty 92,3 %, což byl zároveň nejnižší dosažený podíl v porovnání s ostatními typy domácností.

Z hlediska právního využívání bytů upřednostňovali senioři jednotlivci bydlení ve vlastním domě (31,2 %) a v bytě v osobním vlastnictví (27,5 %). **Nejvyšší podíl seniorů jednotlivců bydlel v bytech se třemi obytnými místnostmi (33,7 %).** Ze všech typů domácností využívali počítače s internetem nejméně senioři jednotlivci. Vybavenou domácnost počítačem s internetem mělo 11,0 % seniorů jednotlivců. **Domácnosti seniorů jednotlivců patřily k domácnostem s nejvyšším podílem obytné plochy na 1 osobu.** 61,1 % seniorů jednotlivců obývalo byty, kdy na jednotlivce připadla obytná plocha 40 m² a více.

4. Zdravotní péče

Zdravotní stav

K nejčastějším příčinám úmrtí seniorů ve věku 65 let a více patřily nemoci oběhové soustavy a novotvary. V roce 2014 zemřelo na nemoci oběhové soustavy 47,5 % a na novotvary 23,8 % seniorů ve věku 65 let a více.

Nejvyšší podíl seniorů (52,5 %) zemřel na nemoci oběhové soustavy v obcích do 199 obyvatel a ve městě Klatovy. Nejnižší podíl (45,0 %) zemřelých seniorů na nemoci oběhové soustavy byl zaznamenán v obcích od 2 000 do 4 999 obyvatel.

Na novotvary zemřel nejvyšší podíl seniorů v obcích od 5 000 do 19 999 obyvatel, kde podíl zemřelých činil 26,6 %. Naopak nejnižší podíl seniorů (21,2 %) zemřel na novotvary v obcích od 200 do 499 obyvatel.

V roce 2013 bylo evidováno v péči praktického lékaře 94 901 pacientů s hypertenzním onemocněním (I10-I15), z toho 44,7 % ve věku 65 let a více. V časové řadě let 2009 až 2013 toto procento seniorů trpících na hypertenzi kolísalo v rozmezí 43,7 % až 45,0 %. Nejvyšší podíl seniorů trpících tímto onemocněním byl zaznamenán v roce 2009 a naopak nejnižší podíl v roce 2011.

V roce 2013 představoval podíl seniorů ve věku 65 let a více 56,6 % všech pacientů s ischemickým srdečním onemocněním (I20-I25). Ve sledovaném období let 2009 až 2013 dosáhlo procento pacientů seniorů trpících tímto onemocněním nejvyšší hodnoty v roce 2011 a naopak nejnižší hodnoty v roce 2009.

Na cévní nemoci mozku (I60-I69) se v roce 2013 léčilo v ordinaci praktického lékaře 12 156 pacientů, z toho senioři tvořili 71,0 %. V časové řadě let 2009 až 2013 se podíl těchto pacientů snížil o 1,7 procentního bodu.

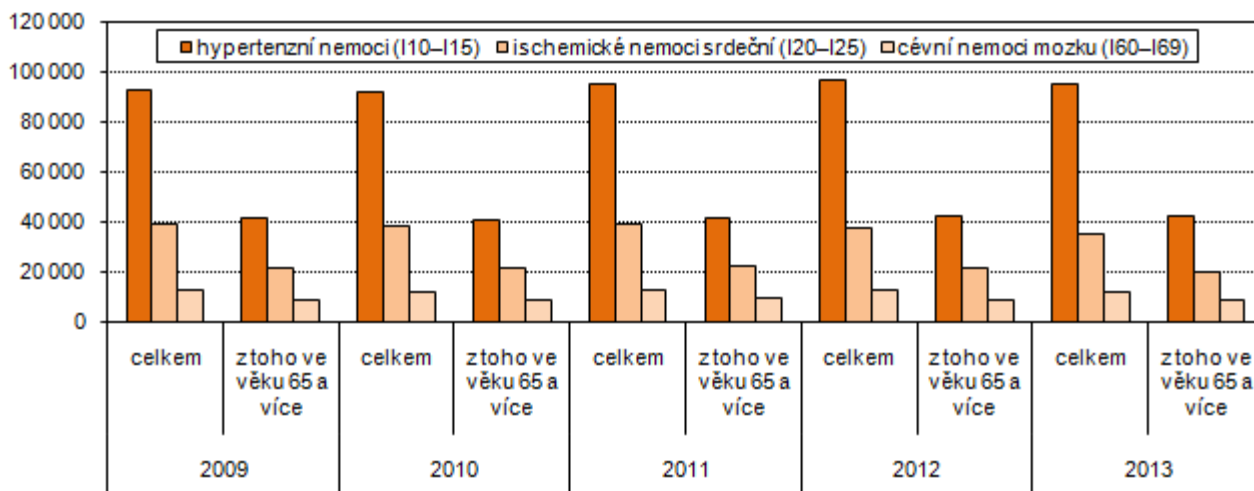
Tab. 4.1 Pacienti s vybraným chronickým onemocněním v evidenci praktického lékaře pro dospělé celkem a ve věku 65 a více let v letech 2009 až 2013

Zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky

	2009	2010	2011	2012	2013
Pacienti s chronickým onemocněním					
hypertenzní nemoci (I10-I15)	92 443	91 653	95 486	96 695	94 901
ischemické nemoci srdeční (I20-I25)	39 484	38 428	39 200	37 963	35 460
cévní nemoci mozku (I60-I69)	12 550	12 280	13 040	12 765	12 156
z toho ve věku 65 a více let (%)					
hypertenzní nemoci (I10-I15)	45,0	44,6	43,7	44,0	44,7
ischemické nemoci srdeční (I20-I25)	54,8	56,6	57,1	55,9	56,6
cévní nemoci mozku (I60-I69)	72,7	71,9	71,4	71,4	71,0

Graf 4.1 Pacienti s vybraným chronickým onemocněním v evidenci praktického lékaře pro dospělé v Plzeňském kraji v letech 2009-2013

Zdroj: ÚZIS

Hospitalizovaní (nemocnice, LDN, hospice)

V rozmezí let 2011 až 2013 se v Plzeňském kraji počet hospitalizovaných seniorů ve věku 65 let a více s bydlištěm v kraji zvýšil o 3 011 osob, tj. zvýšení o 7,6 %. **Z celkového počtu hospitalizovaných v roce 2013 představoval podíl hospitalizovaných seniorů 36,2 %.** V roce 2013 se oproti roku 2011 podíl hospitalizovaných seniorů snížil o 1,5 procentního bodu.

V roce 2013 tvořili hospitalizovaní muži ve věku 65 let a více 36,5 % z celkového počtu hospitalizovaných mužů, hospitalizované ženy ve věku 65 let a více 36,0 % z celkového počtu hospitalizovaných žen. V absolutní míře bylo v roce 2013 hospitalizováno o 4 158 žen senierek více než mužů seniorů.

Tab. 4.2 Osoby s bydlištěm v kraji hospitalizované v nemocnicích podle věku v letech 2009 až 2013

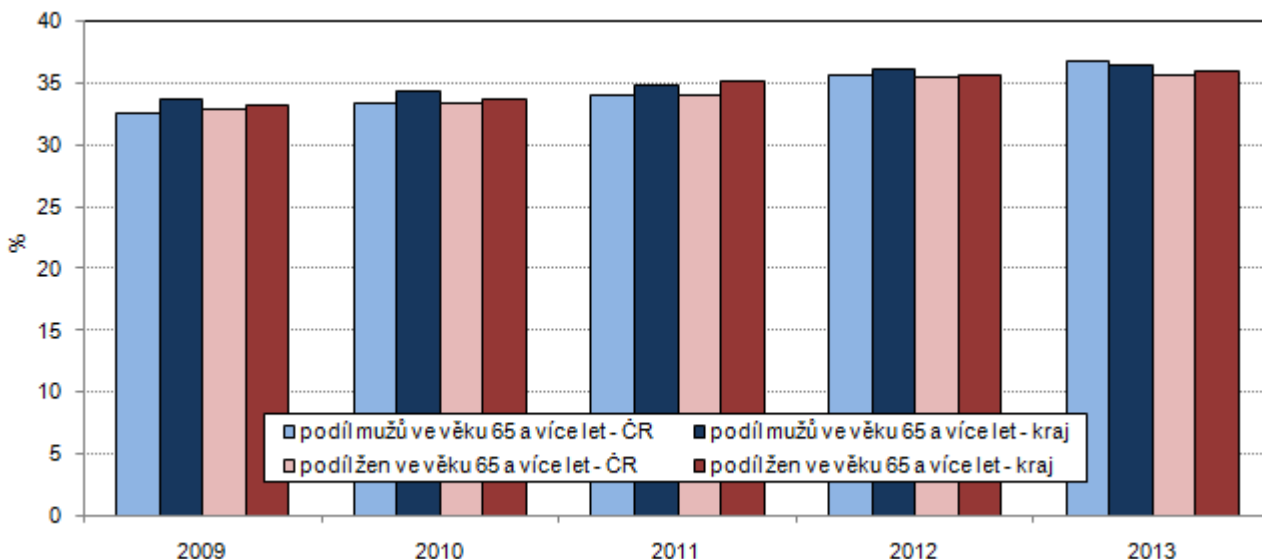
Zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky

	Hospitalizovaní muži					Hospitalizované ženy				
	2009	2010	2011	2012	2013	2009	2010	2011	2012	2013
Celkem	51 657	51 463	50 345	50 202	52 623	64 462	63 604	54 495	62 864	64 964
z toho ve věku:										
55–59	4 546	4 565	4 256	4 294	4 310	3 400	3 684	3 522	3 517	3 472
60–64	5 262	5 637	5 412	5 052	5 468	4 197	4 277	4 259	4 101	4 044
65–69	4 838	5 230	5 231	5 361	5 840	4 315	4 259	4 503	4 645	5 158
70–74	4 101	4 027	3 958	4 323	4 702	4 141	4 204	4 387	4 503	4 794
75–79	4 109	4 016	3 883	3 659	3 593	5 139	4 860	4 760	4 577	4 650
80–84	2 800	2 774	2 762	2 923	3 118	4 350	4 448	4 563	4 574	4 762
85–89	1 550	1 642	1 345	1 475	1 503	3 486	3 621	2 906	3 046	2 822
90–94 ¹⁾	.	.	298	314	398	.	.	782	938	1 037
95 a více ¹⁾	.	.	48	45	54	.	.	137	140	143

¹⁾ V letech 2009 a 2010 ve věku 85 a více let.

Graf 4.2 Podíl hospitalizovaných osob ve věku 65 a více let s bydlištěm v Plzeňském kraji v nemocnicích na celkovém počtu hospitalizovaných podle pohlaví v letech 2009-2013

Zdroj: ÚZIS

Podíl operovaných seniorů z celkového počtu hospitalizovaných se s rostoucím věkem snižoval. Z hospitalizovaných ve věkové skupině 65-69 let bylo v roce 2013 operováno 30,0 % pacientů, ve věkové skupině 75-79 let 20,8 % a ve věku 95 let a více 9,6 % pacientů. Porovnáme-li podíl operovaných pacientů seniorů v roce 2013 v kraji s průměrem ČR, pak podíly operovaných pacientů v jednotlivých věkových skupinách dosahovaly přibližně stejných hodnot. Nejvyšší rozdíly v podílech operovaných pacientů seniorů se vyskytovaly ve věkových kategoriích 85-89 let a 90-94 let. Oproti průměru ČR byl podíl operovaných pacientů v regionu ve věku 85-89 let nižší o 2,8 procentního bodu a ve věku 90-94 let nižší o 2,1 procentního bodu.

Tab. 4.3 Podíl operovaných osob s bydlištěm v kraji z hospitalizovaných v nemocnicích podle věku v letech 2009 až 2013 (%)

Zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky

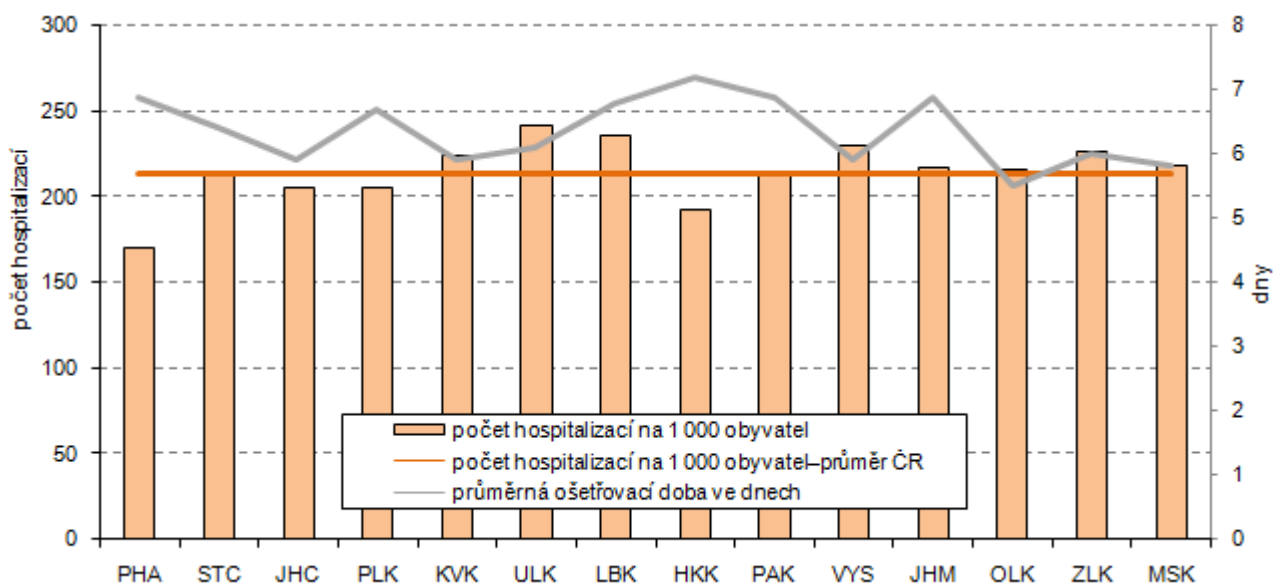
	Plzeňský kraj					Česká republika				
	2009	2010	2011	2012	2013	2009	2010	2011	2012	2013
Celkem	29,4	29,9	29,7	30,3	30,4	28,9	28,9	28,8	29,6	29,4
z toho ve věku:										
55–59	36,0	37,3	37,2	36,7	36,8	35,2	35,4	35,4	36,2	36,3
60–64	33,4	33,0	33,6	33,7	32,8	32,2	32,2	32,0	32,7	32,8
65–69	29,8	30,3	30,5	30,9	30,0	29,7	29,8	29,6	30,1	29,9
70–74	25,4	26,8	25,8	26,4	25,8	26,2	25,8	26,0	26,4	26,4
75–79	21,2	21,1	21,0	20,8	20,8	22,3	21,1	21,2	21,2	21,3
80–84	14,6	14,7	14,5	14,7	15,6	17,1	16,1	16,1	16,1	16,1
85–89	10,8	11,2	10,5	11,5	9,5	13,7	12,5	12,5	12,5	12,3
90–94 ¹⁾	.	.	8,4	8,4	8,4	10,8	10,6	11,0	10,6	10,5
95 a více ¹⁾	.	.	10,8	8,1	9,6	9,5	9,8	10,0	8,8	9,9

¹⁾ V letech 2009 a 2010 ve věku 85 a více let.

V roce 2013 představovala průměrná doba hospitalizace v regionu 6,7 dne, v ČR 6,3 dne. S rostoucím věkem seniorů rostla průměrná doba hospitalizace. Pacienti ve věkové skupině od 60 let výše patřili ke skupině nemocných, kteří překročili průměrnou dobu hospitalizace celkem. Seniori ve věku 65-69 let v kraji byli v průměru hospitalizováni 7,8 dne, v ČR 7,2 dne. Ve věku 90-94 let trvala průměrná doba hospitalizace v regionu 11,6 a v ČR 11,8 dne.

Graf 4.3 Hospitalizované osoby v nemocnicích a průměrná doba hospitalizace podle kraje bydliště v roce 2013

Zdroj: ÚZIS

Tab. 4.4 Průměrná ošetrovací doba osob s bydlištěm v kraji hospitalizovaných v nemocnicích podle věku v letech 2009 až 2013 (dny)

Zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky

	Plzeňský kraj					Česká republika				
	2009	2010	2011	2012	2013	2009	2010	2011	2012	2013
Celkem	7,3	7,2	7,2	6,8	6,7	6,9	6,8	6,7	6,4	6,3
z toho ve věku:										
55-59	7,3	7,3	7,0	6,5	6,5	6,9	6,9	6,7	6,3	6,2
60-64	7,7	7,6	7,4	7,0	6,9	7,4	7,3	7,1	6,8	6,7
65-69	8,2	8,0	8,3	7,7	7,8	7,9	7,8	7,6	7,3	7,2
70-74	9,4	9,1	9,0	8,7	8,4	8,7	8,5	8,3	7,9	7,8
75-79	10,8	10,2	10,6	9,9	9,6	9,7	9,7	9,4	9,0	8,8
80-84	12,1	11,7	11,9	10,7	10,6	11,2	11,0	10,9	10,4	10,2
85-89	13,7	13,0	12,8	11,8	12,1	12,3	12,5	12,4	11,8	11,6
90–94 ¹⁾	.	.	13,4	12,2	11,6	13,3	12,5	12,5	12,5	11,8
95 a více ¹⁾	.	.	16,3	10,5	9,7	13,0	12,8	13,8	12,4	12,5

¹⁾ V letech 2009 a 2010 ve věku 85 a více let.

Plzeňský kraj provozuje 2 léčebny dlouhodobě nemocných s 350 lůžky. V průběhu let 2005 až 2013 se počet hospitalizovaných v těchto zařízeních zvyšoval, ale počet léčebe se snížil o jednu a kapacita lůžek klesla o 20. Na počátku sledovaného období připadlo na 10 000 obyvatel 20,0 pacientů, na konci sledovaného období 31,8 pacientů. V roce 2005 zemřelo na 1 000 hospitalizovaných pacientů 382,2 osob, v roce 2013 se snížil tento stav na 255,2 osob. Na začátku sledovaného období představovala průměrná ošetrovací doba 124,8 dnů, na konci období 63,1 dne.

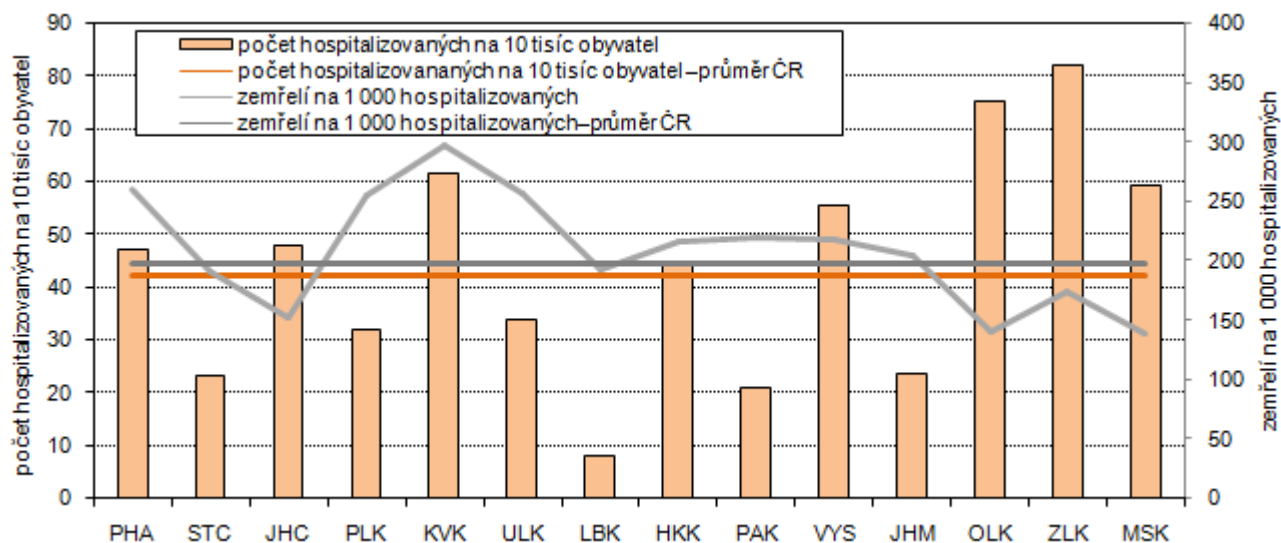
Tab. 4.5 Léčebny dlouhodobě nemocných v letech 2005 až 2013

Zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Léčebny dlouhodobě nemocných	3	3	2	2	2	2	2	2	2
v nich lůžka	370	410	380	380	380	390	350	350	350
Hospitalizovaní celkem	1 104	1 170	1 340	1 462	1 407	1 593	1 764	1 755	1 826
na 10 000 obyvatel	20,0	21,1	23,9	25,7	24,6	27,8	30,9	30,6	31,8
Zemřelí pacienti	422	433	393	408	366	463	512	493	466
na 1 000 hospitalizovaných	382,2	370,1	293,3	279,1	260,2	290,6	290,2	280,9	255,2
Průměrná ošetrovací doba	124,8	117,1	101,8	90,8	91,0	82,5	66,9	64,5	63,1
Roční využití lůžek ve dnech	372,4	351,2	359,1	349,5	336,7	337,1	337,2	323,3	329,3

Graf 4.4 Hospitalizované osoby v léčebnách dlouhodobě nemocných podle krajů v roce 2013

Zdroj: ÚZIS

Tab. 4.6 Hospice v letech 2009 až 2013

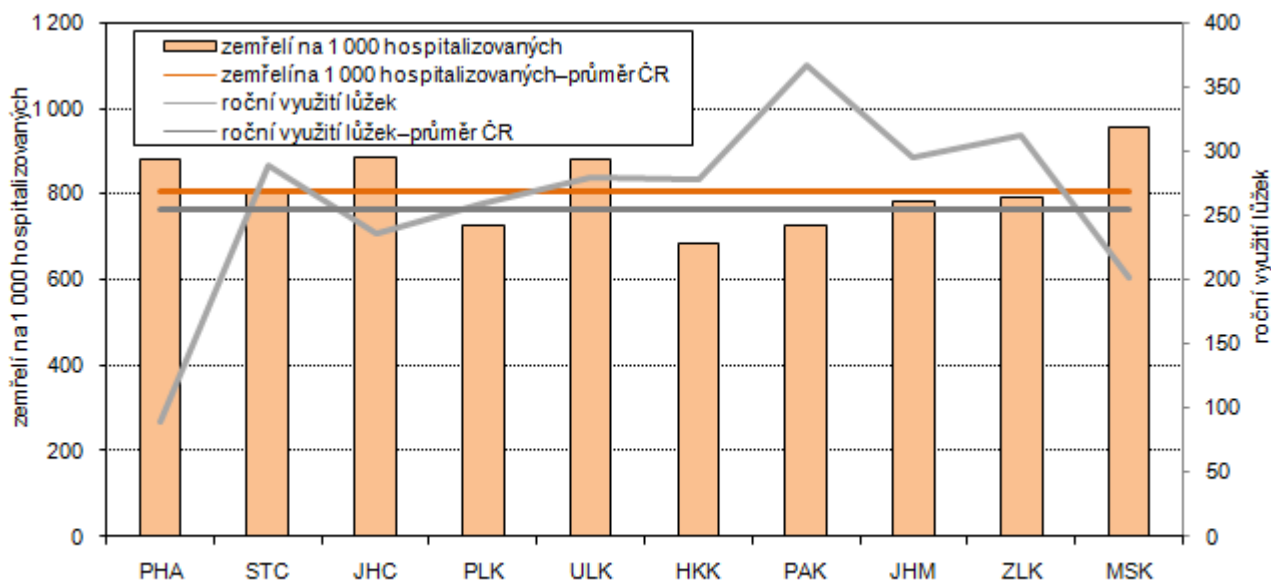
Zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky

	2009	2010	2011	2012	2013
Hospice	1	1	1	1	1
v nich lůžka	28	28	28	28	28
Hospitalizovaní celkem	257	206	227	236	218
na 10 000 obyvatel	4,5	3,6	4,0	4,1	3,8
Zemřelí pacienti	188	162	172	179	158
na 1 000 hospitalizovaných	731,5	786,4	757,7	758,5	724,8
Průměrná ošetrovací doba	29,2	32,3	30,3	30,3	33,4
Roční využití lůžek ve dnech	268,1	237,9	245,9	255,6	260,2

Odbornou péči umírajícím poskytuje v kraji 1 hospic s 28 lůžky. V roce 2013 bylo v tomto zařízení hospitalizováno 218 pacientů. V časové řadě let 2009 až 2013 se snížil počet pacientů o 39. V roce 2013 činil počet hospitalizovaných na 10 000 obyvatel 3,8. V roce 2013 se oproti roku 2009 snížil počet zemřelých na 1 000 hospitalizovaných. V roce 2009 činil počet zemřelých na 1 000 hospitalizovaných 731,5 pacientů, v roce 2013 se snížil na 724,8 pacientů. V roce 2009 byla průměrná ošetrovací doba 29,2 dne, v roce 2013 se zvýšila na 33,4 dne.

Graf 4.5 Hospice v krajích v roce 2013

Zdroj: ÚZIS

Pozn.: Krajské zdravotnické ročenky za rok 2013 data za hospice ve čtyřech krajích neuvádějí

Geriatrická péče

V nemocnicích v Plzeňském kraji bylo zřízeno 1 geriatrické oddělení s celkovou kapacitou 54 lůžek. Na 10 000 obyvatel připadlo přibližně 1 lůžko. V rozmezí let 2005 až 2013 zůstala geriatrická péče prakticky na stejné úrovni. V roce 2005 bylo hospitalizováno na 10 000 obyvatel 6,5 pacientů, v roce 2013 připadlo na 10 000 obyvatel 7,8 pacientů. V roce 2005 na 1 000 hospitalizovaných zemřelo 179,8 osob, v roce 2013 klesl tento stav na 145,7 osob.

Tab. 4.7 Geriatrie v akutní péči v nemocnicích se sídlem v kraji v letech 2005 až 2013

Zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Geriatrická oddělení	1	1	1	1	1	1	1	1	1
v nich lůžka	54	54	54	54	54	54	54	54	54
na 10 000 obyvatel	1,0	1,0	1,0	1,0	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
Hospitalizovaní celkem	356	464	481	472	502	471	442	464	446
na 10 000 obyvatel	6,5	8,4	8,6	8,3	8,8	8,2	7,7	8,1	7,8
Zemřelí pacienti	64	72	58	69	69	49	63	51	65
na 1 000 hospitalizovaných	179,8	155,2	120,7	146,3	137,6	104,0	142,5	109,9	145,7

Domácí zdravotní péče

V roce 2005 činil počet pacientů domácí zdravotní péče 7 462, v roce 2013 se snížil na 7 034. Zatímco v roce 2005 dosáhl počet pacientů ve věku 65 let a více na 1 000 obyvatel stejného věku 71,2, v roce 2013 klesl tento počet na 53,8. V roce 2005 činil počet návštěv na 1 pacienta 55,8, v roce 2013 vzrostl na 56,9. Oproti roku 2005 se v roce 2013 snížil počet provedených výkonů o 27,1 %.

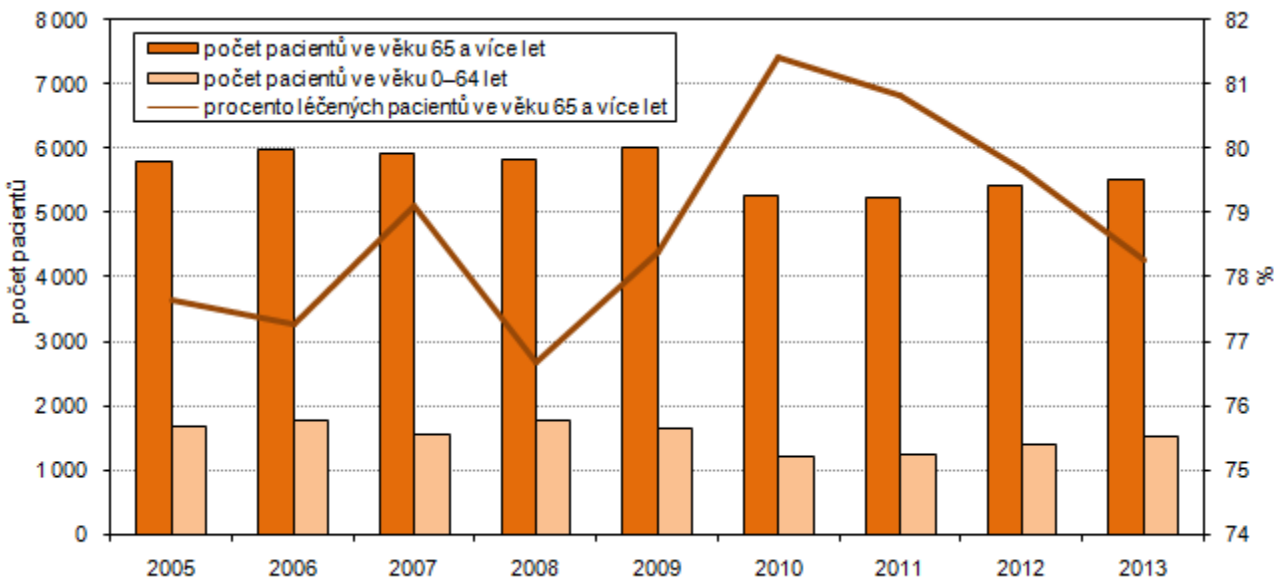
Tab. 4.8 Pacienti domácí zdravotní péče podle věku v letech 2005 až 2013

Zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Počet pacientů	7 462	7 756	7 473	7 590	7 657	6 474	6 490	6 818	7 034
z toho ve věku 65 a více let	5 794	5 993	5 911	5 820	6 002	5 272	5 245	5 433	5 505
Počet pacientů ve věku 65 a více let na 1 000 obyvatel stejného věku	71,2	72,6	70,2	67,1	67,1	57,5	54,9	54,8	53,8
Počet návštěv	416 628	407 773	393 384	384 959	393 341	344 857	337 586	379 097	400 486
Počet návštěv na 1 pacienta	55,8	52,6	52,6	50,7	51,4	53,3	52,0	55,6	56,9
Počet provedených výkonů	928 377	901 819	680 381	696 148	676 807	601 667	578 614	692 583	676 420

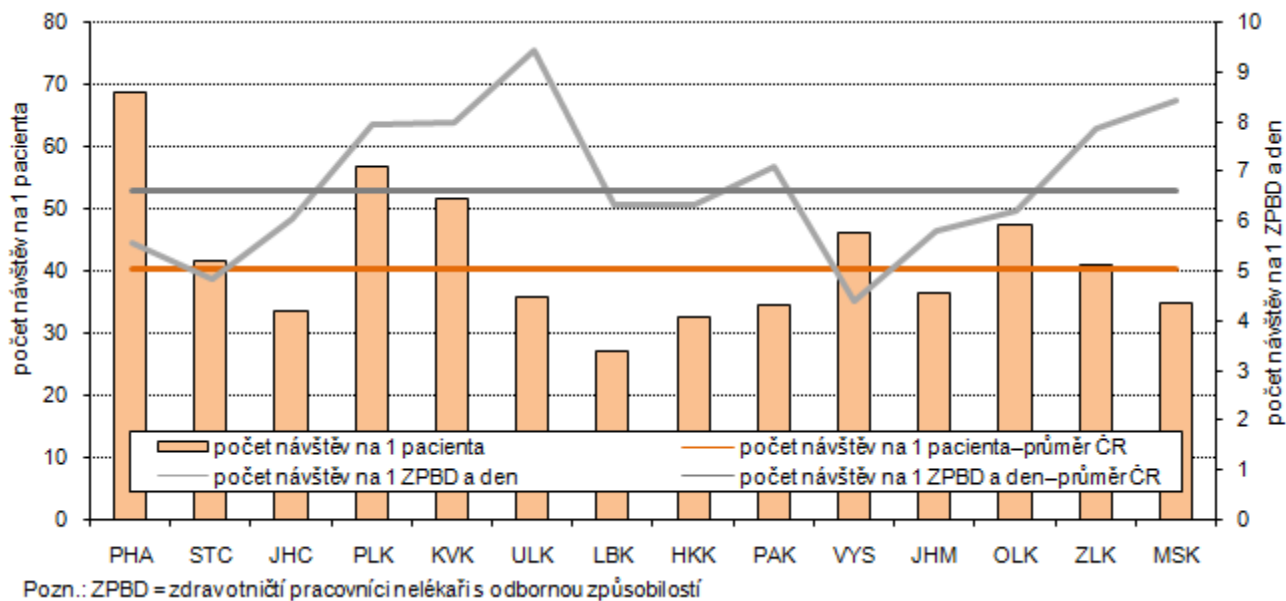
Graf 4.6 Pacienti domácí zdravotní péče v Plzeňském kraji v letech 2005-2013

Zdroj: ÚZIS

Graf 4.7 Výkony domácí zdravotní péče v krajích a ČR v roce 2013

Zdroj: ÚZIS

V roce 2013 bylo 79,3 % pacientů domácí zdravotní péče s chronickým onemocněním v seniorském věku. Tento podíl pacientů seniorů činil u akutních onemocnění 78,3 %, u pooperačních stavů a úrazů 69,5 % a u domácí hospicové péče 66,7 %. Oproti roku 2005 se snížily v roce 2013 podíly pacientů v domácí zdravotní péči ve věku 65 let a více u chronických onemocnění o 4,3 procentního bodu a u domácí hospicové péče o 14,8 procentního bodu. Naopak se zvýšily u akutních onemocnění o 29,5 procentního bodu a u pooperačních stavů a úrazů o 12,7 procentního bodu.

Tab. 4.9 Pacienti domácí zdravotní péče ve věku 65 a více let podle druhu onemocnění v letech 2005 až 2013

Zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Pacienti ve věku 65 a více let	5 794	5 993	5 911	5 820	6 002	5 272	5 245	5 433	5 505
podle druhu onemocnění: ¹⁾									
chronická onemocnění	5 233	5 276	4 995	5 361	5 375	4 712	4 641	4 645	4 653
akutní onemocnění	357	438	661	352	506	412	378	571	516
pooperační stavy, úrazy	437	486	476	321	402	380	423	551	457
domácí hospicová péče	110	199	211	208	223	189	110	111	86
Podíl pacientů ve věku 65 a více let na pacientech s daným druhem onemocnění (%)									
chronická onemocnění	83,6	83,5	83,4	81,8	81,7	82,8	81,7	82,0	79,3
akutní onemocnění	48,8	48,8	67,7	53,2	68,0	72,8	59,9	70,5	78,3
pooperační stavy, úrazy	56,8	61,6	60,8	50,3	58,1	59,3	74,9	69,2	69,5
domácí hospicová péče	81,5	77,4	84,4	80,3	79,9	81,8	71,9	71,2	66,7

¹⁾ Pacient může být zařazen ve více druzích péče.

5. Důchody a sociální služby

Důchodci, důchody

V roce 2014 dosáhl počet příjemců pobírajících starobní důchod celkem (bez souběhu) 96 522, v porovnání s rokem 2010 vzrostl o 6,6 %. Z celkového počtu příjemců starobního důchodu (bez souběhu) činily ženy 52,9 %. Počet mužů příjemců starobního důchodu bez souběhu činil 45 507 a žen 51 015, oproti roku 2010 se zvýšil počet mužů příjemců o 8,2 % a žen o 5,1 %.

Počet mužů pobírajících předčasný důchod vzrostl z 11 267 v roce 2010 na 14 454 v roce 2014, tj. zvýšení o 28,3 %. Počet žen pobírajících tento typ důchodu se v rámci časové řady zvýšil z 13 534 na 16 629, tj. zvýšení o 22,9 %. V roce 2014 představoval podíl mužů pobírajících předčasný důchod z celkového počtu mužů příjemců starobního důchodu 31,8 %, u žen tvořil tento podíl 32,6 %.

Počet příjemců starobních důchodců v souběhu s vdoveckým důchodem se zvýšil ze 4 983 v roce 2010 na 5 102 v roce 2014, počet příjemkyň starobních důchodů v souběhu s vdovským důchodem se snížil ve sledované časové řadě z 28 876 na 28 508.

V roce 2014 činil podíl mužů příjemců předčasných důchodů v souběhu s vdoveckým důchodem 18,6 %, podíl žen příjemkyň předčasných starobních důchodů v souběhu s vdovským důchodem 12,4 %. Oproti roku 2010 se v roce 2014 zvýšily tyto podíly u mužů o 5,9 procentního bodu a u žen o 4,1 procentního bodu.

Tab. 5.1 Příjemci starobních důchodů podle pohlaví v letech 2010 až 2014 (stav v prosinci)

Zdroj: Česká správa sociálního zabezpečení

	Muži					Ženy				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
Příjemci pobírající starobní důchod (bez souběhu)	42 042	44 403	44 545	44 752	45 507	48 540	50 889	50 739	50 602	51 015
z toho předčasný důchod	11 267	13 208	13 644	13 994	14 454	13 534	15 429	15 862	16 198	16 629
Podíl počtu příjemců předčasných starobních důchodů (bez souběhu) (%)	26,8	29,7	30,6	31,3	31,8	27,9	30,3	31,3	32,0	32,6
Příjemci pobírající starobní důchod v souběhu s vdovským (vdoveckým)	4 983	5 041	5 031	5 036	5 102	28 876	28 986	28 832	28 617	28 508
z toho předčasný důchod	633	729	812	877	948	2 400	2 721	2 982	3 248	3 524
Podíl počtu příjemců předčasných starobních důchodů v souběhu s vdovským (vdoveckým) (%)	12,7	14,5	16,1	17,4	18,6	8,3	9,4	10,3	11,3	12,4

Tab. 5.2 Průměrná výše starobních důchodů podle pohlaví příjemců v letech 2010 až 2014 (stav v prosinci, Kč)

Zdroj: Česká správa sociálního zabezpečení

	Muži					Ženy				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
Průměrná měsíční výše starobních důchodů (bez souběhu)	11 144	11 607	11 847	12 043	12 153	9 150	9 547	9 745	9 925	10 018
z toho předčasných	10 203	10 682	10 867	11 017	11 087	8 302	8 696	8 859	9 010	9 080
Průměrná měsíční výše starobních důchodů v souběhu s vdovským (vdoveckým)	12 355	12 886	13 176	13 403	13 522	10 981	11 426	11 651	11 833	11 926
z toho předčasných	11 702	12 213	12 445	12 654	12 756	10 354	10 775	10 982	11 161	11 261

V roce 2014 dosáhla průměrná výše starobního důchodu (bez souběhu) u mužů 12 153 Kč a u žen 10 018 Kč. Index 2014/2010 činil u mužů 9,1 % a u žen 9,5 %. Ve sledovaném období se u mužů zvýšil předčasný důchod z 10 203 Kč na 11 087 Kč a u žen z 8 302 Kč na 9 080 Kč. Předčasný důchod se zvýšil u mužů o 8,7 % a u žen o 9,4 %. V roce 2014 činil ženský průměrný měsíční starobní důchod (bez souběhu) 82,4 % mužského důchodu a ženský předčasný měsíční starobní důchod (bez souběhu) 81,9 %.

Průměrná měsíční výše starobního důchodu v souběhu s vdoveckým důchodem vzrostla z 12 355 Kč v roce 2010 na 13 522 Kč v roce 2014 a průměrná měsíční výše starobních důchodů v souběhu s vdovským důchodem z 10 981 Kč v roce 2010 na 11 926 Kč v roce 2014. Index 2014/2010

představoval u mužů 9,4 % a u žen 8,6 %. Předčasný důchod v souběhu s vdoveckým v roce 2014 dosáhl výše 12 756 Kč a předčasný důchod v souběhu s vdovským 11 261 Kč. V časové řadě let 2010 až 2014 se tento typ předčasného důchodu zvýšil u mužů o 1 055 Kč a u žen o 906 Kč. V roce 2014 představoval ženský průměrný měsíční starobní důchod v souběhu s vdovským 88,2 % a ženský předčasný měsíční starobní důchod v souběhu s vdovským 88,3 % mužského důchodu.

V roce 2014 činil podíl průměrné měsíční výše starobních důchodů (bez souběhu) u mužů seniorů na mediánu měsíční mzdy v podnikatelské sféře 48,8 %, v nepodnikatelské sféře 44,4 %. U žen seniorek dosáhl tento podíl v podnikatelské sféře 50,4 % a v nepodnikatelské sféře 40,2 %. Podíl předčasných důchodů na mediánu měsíční mzdy u mužů seniorů představoval v podnikatelské sféře 44,5 % a v nepodnikatelské sféře 40,5 %, u žen seniorek činil tento podíl v podnikatelské sféře 45,7 % a v nepodnikatelské sféře 36,4 %.

Tab. 5.3 Podíl průměrného měsíčního důchodu na mediánu měsíční mzdy v podnikatelské sféře (%)

Zdroj: Česká správa sociálního zabezpečení a MPSV, Informační systém o průměrném výdělku

	Muži				Ženy			
	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014
Průměrná měsíční výše starobních důchodů (bez souběhu)	50,5	50,3	50,8	48,8	51,9	52,1	51,6	50,4
z toho předčasných	46,4	46,1	46,5	44,5	47,2	47,3	46,9	45,7
Průměrná měsíční výše starobních důchodů v souběhu s vdovským (vdoveckým)	56,0	55,9	56,5	54,3	62,1	62,3	61,6	60,0
z toho předčasných	53,1	52,8	53,4	51,2	58,5	58,7	58,1	56,6

Tab. 5.4 Podíl průměrného měsíčního důchodu na mediánu měsíční mzdy v nepodnikatelské sféře (%)

Zdroj: Česká správa sociálního zabezpečení a MPSV, Informační systém o průměrném výdělku

	Muži				Ženy			
	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014
Průměrná měsíční výše starobních důchodů (bez souběhu)	44,0	44,2	44,9	44,4	41,0	40,7	41,1	40,2
z toho předčasných	40,5	40,5	41,0	40,5	37,4	37,0	37,3	36,4
Průměrná měsíční výše starobních důchodů v souběhu s vdovským (vdoveckým)	48,8	49,1	49,9	49,4	49,1	48,7	49,0	47,9
z toho předčasných	46,3	46,4	47,1	46,6	46,3	45,9	46,2	45,2

Pobytové sociální služby

V Plzeňském kraji byla v roce 2014 poskytována seniorům sociální péče ve 24 domovech pro seniory s lůžkovou kapacitou 1 815 a v 9 domovech se zvláštním režimem s kapacitou 741 lůžek. Data o domovech s pečovatelskou službou jsou k dispozici za rok 2010. Na území kraje bylo v tomto roce zaznamenáno 87 domů s pečovatelskou službou s počtem 2 375 bytů.

Na 1 000 obyvatel ve věku 65 let a více připadlo v domovech pro seniory 17,2 lůžek, v domovech se zvláštním režimem 7,0 lůžek a v domech s pečovatelskou službou 25,9 bytů.

Přestože nejvyšší podíl seniorů ve věku 65 let a více byl zaznamenán v krajích Královéhradeckém (19,0 %) a Plzeňském (18,4 %), počtem míst v domovech pro seniory na 1 000 obyvatel ve věku 65 let a více nepatřily tyto kraje k předním regionům v ČR. V počtu míst na 1 000 obyvatel se Plzeňský kraj umístil na 10. místě a Královéhradecký kraj na 7. místě. Nejlepší situace byla v Jihočeském kraji, kde na 1 000 obyvatel ve věku 65 let a více připadlo 26,5 míst, naopak nejhorší stav byl v Hl. městě Praze s počtem 9,5 míst.

Tab. 5.5 Vybraná zařízení sociální péče podle okresů v roce 2014

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí

	Domovy pro seniory ¹⁾			Domovy se zvláštním režimem ¹⁾			Domy s pečovatelskou službou ²⁾		
	zařízení	lůžka	lůžka na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let	zařízení	lůžka	lůžka na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let	domy	byty	byty na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let
Plzeňský kraj	24	1 815	17,2	9	741	7,0	87	2 375	25,9
v tom okres:									
Domažlice	4	419	39,2	1	20	1,9	10	202	22,6
Klatovy	4	326	19,5	1	14	1	12	461	31,6
Plzeň-město	5	337	9,2	4	262	7	14	508	15,5
Plzeň-jih	2	165	14,6	1	260	23	14	356	36,3
Plzeň-sever	2	78	6,0	-	-	x	18	320	29,0
Rokycany	2	219	24,4	1	160	17,8	9	251	31,9
Tachov	5	271	33,4	1	25	3,1	10	277	41,4

¹⁾ Údaje jsou územně členěny podle detašovaných pracovišť a nemusejí tedy odpovídat údajům za kraje, které jsou zpracovány podle sídla právního subjektu; zařízení sociálních služeb i místa v nich jsou členěna podle druhu poskytované služby; v jednom zařízení může být poskytováno více druhů sociálních služeb.

²⁾ Data za rok 2010.

V počtu míst v domovech se zvláštním režimem na 1 000 obyvatel ve věku 65 let a více se Plzeňský kraj umístil na 8. místě. Nejvyšší počet míst (14,0) se vyskytoval v kraji Ústeckém a naopak nejnižší počet míst (2,3) v Hl. městě Praze.

Pečovatelská služba

Výdaje na pečovatelskou službu se v kraji od roku 2008 zvýšily z 97 050 tis. Kč na 165 020 tis. Kč v roce 2014, tj. zvýšení o 70,0 %. V roce 2014 připadlo na 1 000 obyvatel 15,5 osob, kterým byla poskytnuta pečovatelská služba.

Tab. 5.6 Pečovatelská služba v letech 2007 až 2014

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí

	2007	2008 ¹⁾	2009 ¹⁾	2010 ¹⁾	2011 ¹⁾	2012 ¹⁾	2013 ¹⁾	2014 ¹⁾
Osoby, kterým byla poskytnuta pečovatelská služba	7 280	8 930	8 069	8 316	8 255	8 668	8 891	8 931
na 1 000 obyvatel	13,0	15,7	14,1	14,5	14,4	15,1	15,5	15,5
Výdaje na pečovatelskou službu (tis. Kč)	88 373	97 050	97 550	114 583	130 002	127 209	141 284	165 020

¹⁾ Od roku 2008 jsou sociální služby vykazovány samostatně; zařízení sociálních služeb i místa v nich jsou členěna podle druhu poskytované služby; v jednom zařízení může být poskytováno více druhů sociálních služeb.

6. Aktivity seniorů

Při odchodu seniorů do důchodu se začíná zvolna měnit jejich životní styl. Řada seniorů se setkává s osamělostí, a proto se stává velmi důležitou součástí této životní etapy jejich integrace ve společnosti. Kapitola aktivity seniorů se zabývá činnostmi, které pomáhají seniorům začlenit se do společnosti a oddálit tak sociální a psychické stárnutí.

Kandidáti a zvolení zastupitelé ve volbách do zastupitelstev obcí 2014

V roce 2014 kandidovalo v Plzeňském kraji ve volbách do obecních zastupitelstev 14 483 platných kandidátů, z nichž kandidáti ve věku 65 let a více tvořili 9,5 %. Mužů ve věku 65 let a více kandidovalo 986 a žen 391. Muži ve věku 65 let a více představovali 9,9 % ze všech kandidujících mužů, ženy ve stejné věkové kategorii 8,7 % ze všech kandidujících žen.

Nejvyšší podíl kandidátů ve věku 65 let a více celkem (12,0 %) byl zaznamenán v okrese Rokycany, kde byl zároveň zaznamenán i nejvyšší podíl kandidujících mužů seniorů (12,8 %). Druhý nejvyšší podíl kandidátů seniorů (10,4 %) byl zjištěn v okrese Plzeň-město, v tomto okrese kandidoval nejvyšší podíl žen senierek (11,9 %). Nejméně mužů seniorů (8,2 %) kandidovalo v okrese Domažlice, nejméně žen senierek v okrese Klatovy (6,3 %).

V obcích podle velikostních skupin kandidovaly nejvyšší podíly seniorů celkem v obcích od 5 000 do 19 999 obyvatel. V těchto obcích bylo 12,8 % kandidátů seniorů a zároveň byl v těchto obcích evidován i nejvyšší podíl kandidátek senierek (13,2 %). Nejvyšší podíl mužů seniorů (13,8 %) kandidoval ve velikostní kategorii od 20 000 do 49 999 obyvatel, do které patří v Plzeňském kraji jediné město Klatovy.

Z celkového počtu 4 666 zvolených zastupitelů činili zastupitelé senioři 6,8 %. Podíl zvolených zastupitelů mužů ve věku 65 let a více dosáhl 7,5 %, žen senierek 5,0 %. Nejvyšší podíl zastupitelů mužů seniorů (9,1 %) byl zvolen v okrese Tachov a žen senierek (7,5 %) v okrese Domažlice. Nejnižší podíl zastupitelů mužů seniorů (6,2 %) byl zaznamenán v okrese Domažlice a žen senierek (3,1 %) v okrese Plzeň-sever.

Nejvyšší podíl zastupitelů celkem ve věku 65 let a více (8,6 %) byl zvolen v obcích od 5 000 do 19 999 obyvatel, nejnižší (5,0 %) v obcích od 1 000 do 1 999 obyvatel.

Tab. 6.1 Platní kandidáti ve volbách do obecních zastupitelstev podle pohlaví a podle okresů v roce 2014

	Platní kandidáti			z toho ve věku 65 a více let			Podíl kandidátů ve věku 65 a více let (%)		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Plzeňský kraj	14 483	10 008	4 475	1 377	986	391	9,5	9,9	8,7
v tom okres:									
Domažlice	1 918	1 367	551	156	112	44	8,1	8,2	8,0
Klatovy	2 292	1 672	620	199	160	39	8,7	9,6	6,3
Plzeň-město	2 888	1 924	964	299	184	115	10,4	9,6	11,9
Plzeň-jih	1 901	1 352	549	174	134	40	9,2	9,9	7,3
Plzeň-sever	2 345	1 632	713	229	173	56	9,8	10,6	7,9
Rokycany	1 511	1 013	498	182	130	52	12,0	12,8	10,4
Tachov	1 628	1 048	580	138	93	45	8,5	8,9	7,8

Tab. 6.2 Zvolení zastupitelé ve volbách do obecních zastupitelstev podle pohlaví a podle okresů v roce 2014

	Zvolení zastupitelé			z toho ve věku 65 a více let			Podíl zastupitelů ve věku 65 a více let (%)		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Plzeňský kraj	4 666	3 474	1 192	319	259	60	6,8	7,5	5,0
v tom okres:									
Domažlice	752	578	174	49	36	13	6,5	6,2	7,5
Klatovy	873	677	196	55	46	9	6,3	6,8	4,6
Plzeň-město	367	265	102	21	17	4	5,7	6,4	3,9
Plzeň-jih	764	567	197	62	51	11	8,1	9,0	5,6
Plzeň-sever	890	667	223	56	49	7	6,3	7,3	3,1
Rokycany	553	390	163	39	30	9	7,1	7,7	5,5
Tachov	467	330	137	37	30	7	7,9	9,1	5,1

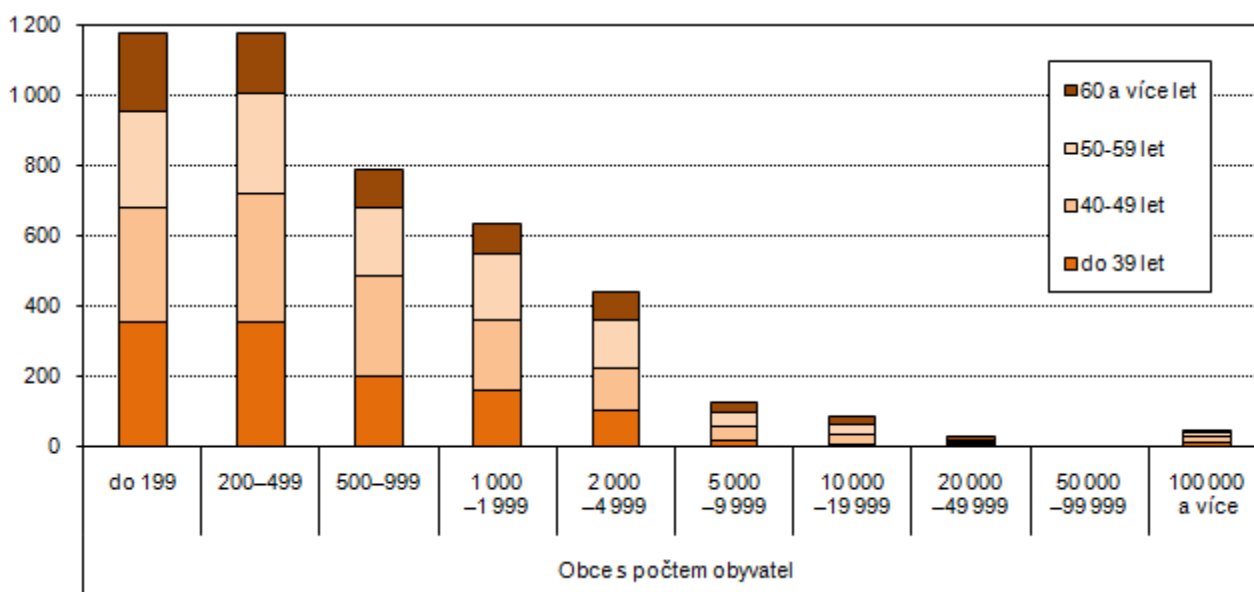
Tab. 6.3 Platní kandidáti ve volbách do obecních zastupitelstev podle pohlaví a podle velikostních skupin obcí v roce 2014

	Platní kandidáti			z toho ve věku 65 a více let			Podíl kandidátů ve věku 65 a více let (%)		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Plzeňský kraj	14 483	10 008	4 475	1 377	986	391	9,5	9,9	8,7
v tom podle velikosti obce:									
do 199 obyvatel	1 659	1 171	488	145	114	31	8,7	9,7	6,4
200–499 obyvatel	2 232	1 592	640	151	117	34	6,8	7,3	5,3
500–999 obyvatel	2 051	1 435	616	145	108	37	7,1	7,5	6,0
1 000–1 999 obyvatel	2 134	1 493	641	169	132	37	7,9	8,8	5,8
2 000–4 999 obyvatel	2 320	1 560	760	294	214	80	12,7	13,7	10,5
5 000–19 999 obyvatel	1 442	980	462	184	123	61	12,8	12,6	13,2
20 000–49 999 obyvatel	243	174	69	30	24	6	12,3	13,8	8,7
50 000 a více obyvatel	2 402	1 603	799	259	154	105	10,8	9,6	13,1

Tab. 6.4 Zvolení zastupitelé ve volbách do obecních zastupitelstev podle pohlaví a podle velikostních skupin obcí v roce 2014

	Zvolení zastupitelé			z toho ve věku 65 a více let			Podíl zastupitelů ve věku 65 a více let (%)		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Plzeňský kraj	4 666	3 474	1 192	319	259	60	6,8	7,5	5,0
v tom podle velikosti obce:									
do 199 obyvatel	1 175	861	314	99	80	19	8,4	9,3	6,1
200–499 obyvatel	1 175	873	302	85	67	18	7,2	7,7	6,0
500–999 obyvatel	789	585	204	41	36	5	5,2	6,2	2,5
1 000–1 999 obyvatel	636	485	151	32	27	5	5,0	5,6	3,3
2 000–4 999 obyvatel	439	317	122	28	22	6	6,4	6,9	4,9
5 000–19 999 obyvatel	210	159	51	18	14	4	8,6	8,8	7,8
20 000–49 999 obyvatel	27	23	4	2	1	1	7,4	4,3	25,0
50 000 a více obyvatel	215	171	44	14	12	2	6,5	7,0	4,5

Graf 6.1 Zvolení zastupitelé do obecních zastupitelstev v Plzeňském kraji podle věku a podle velikostních skupin obcí v roce 2014

Senioři a informační technologie

Z Výběrového šetření o využívání informačních a komunikačních technologií v domácnostech, které je prováděno ve 2. čtvrtletí sledovaného roku formou osobního interview u přibližně 10 tis. jednotlivců ve věku 16 let a více, můžeme získat informaci o využívání informačních technologií seniory ve věkové skupině 65 let a více.

Tab. 6.5 Jednotlivci podle použití osobního počítače a internetu podle věku v Plzeňském kraji v letech 2010 až 2014 (%)^{*)}

Zdroj: ČSÚ - Výběrové šetření o využívání informačních a komunikačních technologií

	Jednotlivci podle použití informačních technologií									
	použili v posledních 3 měsících					nikdy nepoužili				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
	Osobní počítač									
Podíl z počtu osob ve věkové skupině:										
16–34 let	90,8	93,2	94,2	94,6	93,8	4,6	2,7	2,5	2,0	2,3
35–64 let	66,6	72,0	73,5	78,0	81,7	26,1	20,5	18,0	14,0	10,5
65 a více let	13,8	13,6	14,6	13,9	17,9	79,1	77,8	75,5	72,3	64,6
	Internet									
Podíl z počtu osob ve věkové skupině:										
16–34 let	90,0	92,3	94,1	94,3	94,1	5,4	3,8	3,0	2,7	2,4
35–64 let	65,0	71,4	73,1	78,4	82,3	28,9	22,2	19,7	15,3	11,6
65 a více let	11,6	12,3	14,2	14,6	18,4	85,8	82,8	79,0	75,6	68,6

^{*)} Vážené klouzavé průměry z tříletých období - např. za rok 2014 je údaj vypočítán jako průměr z dat za roky 2013, 2014 a 2015; období sběru dat: 2. čtvrtletí daného roku.

Zjišťování se zabývá tím, zda jednotlivec použil v posledních 3 měsících počítač nebo internet alespoň jednou kdekoli a z jakéhokoliv důvodu. Získané údaje byly počítány jako klouzavé průměry z tříletých období.

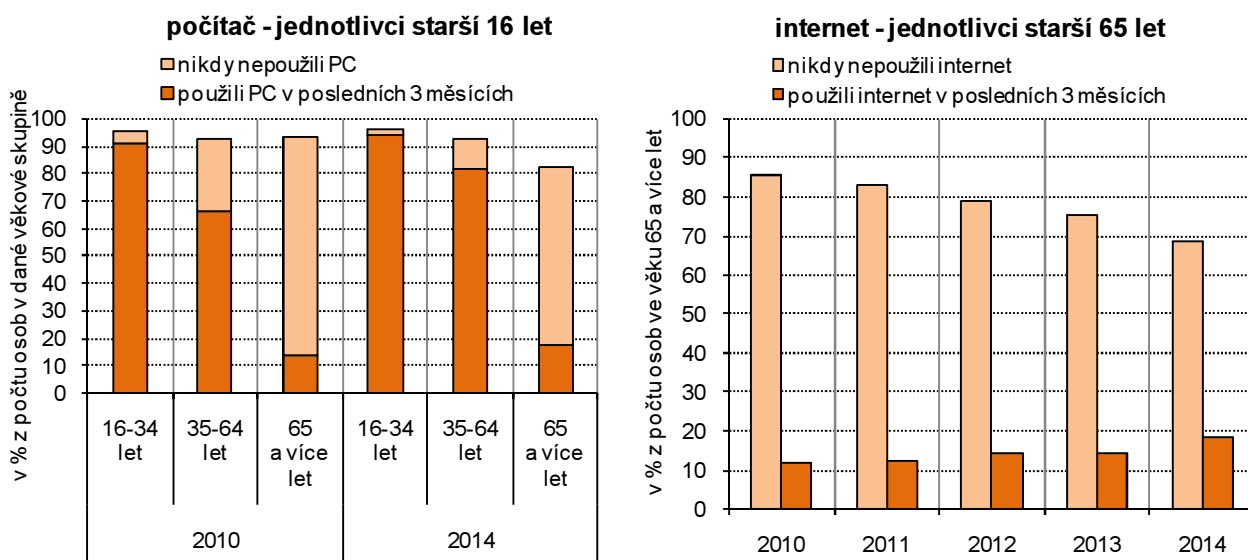
Z časové řady let 2010 až 2014 vyplývá, že se podíl seniorů ve věku 65 let a více, kteří v posledních třech měsících použili počítač nebo internet, neustále zvyšuje. V roce 2010 použilo počítač 13,8 % seniorů ve věku 65 let a více, zatímco v roce 2014 využívalo osobní počítač 17,9 %. Podíl seniorů, kteří v posledních třech měsících využili internet, byl v roce 2014 dokonce vyšší než podíl seniorů, kteří používali jen osobní počítač. Podíl seniorů, kteří v roce 2014 použili internet, představoval 18,4 %. Rozdíl

v procentních bodech ve sledovaném časovém období let 2010 až 2014 dosáhl u seniorů využívajících osobní počítač 4,1 procentního bodu, u seniorů využívajících internet 6,8 procentního bodu.

Podíl seniorů, kteří v roce 2010 nikdy nepoužili osobní počítač, činil 79,1 %, v roce 2014 se tento podíl snížil na 64,6 %. V roce 2014 se oproti roku 2010 podíl seniorů, kteří nikdy nepoužili internet, snížil z 85,8 % na 68,6 %, tj. snížení o 17,2 procentních bodů.

Graf 6.2 Jednotlivci podle použití osobního počítače a internetu podle věku v Plzeňském kraji

Celoživotní vzdělávání (univerzity třetího věku)

K důležitým aktivitám seniorů patří studium na univerzitě třetího věku. Studium na univerzitě třetího věku (U3V) umožňuje seniorům seznamovat se s nejnovějšími poznatky v rozmanitých oblastech, setkávat se s vrstevníky a navazovat s nimi přátelství. Vzdělávací aktivity pro seniory na univerzitě třetího věku jsou zaměřeny na podporu psychické a fyzické kondice.

V Plzeňském kraji lze studovat na Západočeské univerzitě a na lékařské fakultě, která patří pod Karlovu univerzitu. Pokud se senioři nemohou zúčastnit přednášek prezenční formou, mohou využít alternativu ke klasické přednáškové výuce v podobě virtuálního studia prostřednictvím nových komunikačních technologií a sledovat přednášky on-line. Vedle studia na univerzitách existuje celá řada vzdělávacích kurzů pro seniory při středních a vyšších odborných školách.

Univerzita třetího věku na Západočeské univerzitě začínala v roce 1992 s 85 účastníky, ve školním roce 2012/13 bylo zapsáno ke studiu 670 účastníků a v akademickém roce 2013/14 studovalo v Plzni 949 posluchačů. Dohromady s pobočkami v Chebu, Aši, Sokolově, Tachově, Boru u Tachova, Klatovech, Plasích a Chotíkově takto studovalo přes 1 700 posluchačů. Tyto informace byly získány z internetových stránek Západočeské univerzity.

7. Institucionální péče o seniory

Demografické trendy ukazují na výrazné stárnutí populace. Zatímco v roce 2014 představoval v kraji podíl obyvatel ve věku 65 let a více z celkového počtu obyvatel 18,4 %, do roku 2050 se očekává, že vzroste tento podíl na 31,1 %. **Senioři budou tvořit silnou sociální skupinu, která bude významným způsobem ovlivňovat celou společnost, proto bude třeba řešit celou řadu otázek a problémů, které se stárnutím populace úzce souvisí.**

Národní akční plán, Rada vlády pro seniory a stárnutí populace

Problémy spojené se stárnutím ovlivnily vznik celé řady studií. **Jednu z těchto studií představuje Podkladová studie Národní akční plán podporující pozitivní stárnutí pro období let 2013 až 2017, která je nedílnou součástí Národního akčního plánu.** Hlavní osnovu této studie tvoří Demografické stárnutí v ČR, Celoživotní učení, Zaměstnávání starších osob a seniorů ve vazbě na systém důchodového pojištění, Dobrovolnictví a mezigenerační spolupráce, Kvalitní prostředí seniorů, Zdravé stárnutí a Péče o seniory.

V dnešní době se naše společnost potýká s ageismem, tj. diskriminací seniorů, která je úzce spojena s protěžováním mládí. Současná společnost dává přednost výkonu a flexibilitě mladých lidí před zkušenostmi starší generace. V názorech na populaci ve věku 55 let a více dopadla ČR výrazně hůře než Německo a průměr EU-27. Negativně hodnotilo populaci ve věku 55 let a více 19 % respondentů v Německu, 28 % v EU-27 a 54 % v ČR. Zdrojem šetření byl Eurobarometr v roce 2012.

K dalším bodům této studie patří zaměstnávání starších osob a seniorů ve vazbě na systém důchodového zabezpečení. Podle Ministerstva práce a sociálních věcí souvisí zvyšování důchodového věku s prodlužováním očekávané střední délky života. Průměrná doba strávená v důchodu by neměla klesnout významněji pod 20 let. **Senioři, kteří jsou zaměstnáváni v důchodovém věku na částečný úvazek, se po zdravotní a psychické stránce cítí lépe a necítí sociální izolovanost.**

Jedním z předpokladů, jak změnit současnou mezigenerační spolupráci, je zlepšovat ji neustále prostřednictvím institucionální podpory. Před institucemi stojí celá řada úkolů, mimo jiné vytvářet pozitivní mediální obraz starší generace a umožnit setkávání různých věkových skupin v rodině a komunitě.

V tradiční společnosti žily rodiny spolu a většina starších lidí dožívala v blízkosti svých příbuzných. V současné době mladí lidé odchází za prací a vlivem nízké porodnosti žije větší množství starších lidí izolovaně. Místní samosprávy mohou ovlivňovat kvalitu života seniorů v jejich přirozeném prostředí. Rada institucí má z pohledu české veřejnosti rezervy.

Veřejnost hodnotila instituce prostřednictvím položené otázky: „**Mohl(a) byste mi, prosím, u každé z následujících institucí (vlády, regionálních a místních úřadů, instituce Evropské unie, podniků, odborů, sdělovacích prostředků a novinářů, organizací seniorů a jiných nevládních organizací, náboženských organizací a církví) říci, zda si myslíte, že při řešení problémů ohledně stárnutí populace v České republice hraje pozitivní nebo negativní roli?**“ Nejvyšší velmi pozitivní ocenění prostřednictvím veřejnosti získaly organizace seniorů a jiné nevládní organizace (79 %), náboženské organizace a církve (62 %) a odbory (52 %). Nejvyšší procento velmi negativního hodnocení obdržela vláda (68 %) a podniky (56 %). Šetření zjišťoval Eurobarometr v roce 2011.

K dalším důležitým úkolům patří zdravé stárnutí seniorů. Strategie a programy by měly vytvořit podmínky a příležitosti pro seniory včetně finančního zabezpečení, aby se mohli pravidelně věnovat fyzické aktivitě, zdravě se stravovat, prohlubovat své sociální vztahy a účastnit se smysluplných aktivit.

V roce 2006 byla zřízena Rada vlády pro seniory a stárnutí populace, která je stálým poradním orgánem vlády pro otázky týkající se seniorů a stárnutí populace. Ve své činnosti usiluje o vytvoření podmínek pro zdravé, aktivní a důstojné stárnutí a stárí v České republice a o aktivní zapojení starších osob do ekonomického a sociálního rozvoje společnosti v kontextu demografického vývoje.

Zatímco ve 20. století představoval největší zdravotní problém kardiovaskulární onemocnění, ve 21. století bude patřit k nejobtížněji řešitelným problémům demence. Očekává se, že v důsledku stárnutí populace bude v roce 2050 přibližně 225 tisíc lidí se syndromem demence. Z hlediska socioekonomických nákladů je v současné době na jeden případ vynaloženo průměrně 21 tisíc Euro za rok.

Díky intenzivní práci České Alzheimerovské společnosti, Nadace Alzheimer a za podpory Rady pro seniory a stárnutí populace se podařilo přimět vládu ČR k rozhodnutí o vytvoření vlastní národní strategie vlády. Na základě usnesení vlády č. 711 z října 2010 a návrhu koncepce z října 2012 se vláda ČR zavázala vytvořit Plán Alzheimer, národní strategii řešení problematiky Alzheimerovy choroby a jiných demencí. Strategie by

měla být závazným dokumentem, který by měl řešit celkovou situaci, zlepšit informovanost a změnit postoje veřejnosti, pozvednout úroveň poznání i u profesionálních pečujících, zlepšit dostupnost a návaznost služeb pro pacienty a rodinné příslušníky.

Zdrojem informací o nabídce pečovatelských a dalších služeb v regionech je registr poskytovatelů sociálních služeb (<http://iregistr.mpsv.cz>), který spadá pod Ministerstvo práce a sociálních věcí. Povinně v něm musí být uvedeni všichni poskytovatelé, tedy nejen domovy pro seniory, ale i různé odlehčovací, pečovatelské a ošetřovatelské služby.

K dobrým zdrojům informací patří Charita České republiky, která poskytuje různé druhy péče o seniory ve většině regionů ČR a má z neziskových organizací nejrozsáhlejší síť zařízení. Přehled jejich služeb najdete na www.charita.cz/cinnost-v-cr/sluzby/. Stejně tak se na seniory zaměřuje Diakonie Českobratrské církve evangelické, která nabízí terénní, ambulantní i pobytové služby. Více informací o jejich službách naleznete na www.diakonie.cz/nase-sluzby/seniori/. Na několika místech ČR působí také Naděje, více na www.nadeje.cz/index.php?q=node/130.

Péče o seniory v regionu (krajské dokumenty zaměřené na péči o seniory)

Senioři představují z hlediska kriminality nejvíce ohroženou skupinu, a proto Ministerstvo vnitra spustilo projekt Bezpečný senior. V celé řadě krajů jsou na besedách senioři informováni, jak se bránit v případě přepadení a jaké zásady dodržovat, aby se podařilo snižovat počty trestných činů páchaných na seniorech.

Pro seniory, kteří potřebují pomoc, existuje linka důvěry, která poskytuje bezplatnou a nepřetržitou pomoc seniorům. Senior, který se ocitá v nebezpečí života, může využít tísňové péče pro seniory. Tato služba pomocí distanční hlasové a elektronické služby dohlíží na klienta v jeho bytě po celých 24 hodin.

V Plzeňském kraji byl vydán Program Rozvoje Plzeňského kraje 2014+, který se ve své strategické části zabývá také tématy z oblasti sociální péče a zdravotnictví, jež patří v životě seniorů k nejdůležitějším. Mezi hlavní cíle programu z této oblasti patří:

- zlepšit kvalitu dostupnosti služeb ve spolupráci s neziskovým sektorem
- poskytovat takovou strukturu služeb, aby senioři mohli zůstat co nejdéle doma
- při umístění klienta v pobytovém zařízení zaručit 24hodinovou kvalitní péči
- upravit strukturu poskytovaných služeb
- pomáhat skupině samostatně žijících seniorů
- zvýšit dostupnost terénních služeb
- navýšit kapacitu pečovatelských služeb
- podporovat obce při zajištění pečovatelské služby
- přizpůsobit strukturu a kapacitu zařízení sociálních služeb poptávce
- výstavba bytů pro seniory s návaznými sociálními službami
- zlepšit kvalitu a dostupnost lékařské péče

Závěr

Stáří není nemoc, je to období, kterým po čase projde každý z nás. Naše společnost by neměla na seniory zapomínat. Většina seniorů po odchodu do důchodu chce být užitečná. Proč nevyužít jejich zkušeností a znalostí v oblasti poradenské a konzultační činnosti, hlídání dětí či pomoci v domácnostech mladých zaměstnaných lidí? Vzdělání seniorů by mohli působit v různých vzdělávacích centrech pro seniory. Vymyslet aktivní programy pro seniory, kteří právě odešli do důchodu, by pomohlo snížit jejich počty v ordinacích lékařů a zdravotní péče by mohla více pomáhat opravdu starým a nemocným lidem. Jestliže v roce 2014 dosáhl podíl seniorů ve věku 65 let a více 18,4 % a podle dlouhodobé projekce se očekává, že tento podíl seniorů vzroste na 31,1 % v roce 2050, bude nutné se této situaci přizpůsobit. Změna, kterou bude muset projít průmysl a služby, přinese celou řadu pracovních příležitostí pro řadu nezaměstnaných. Úroveň vyspělé společnosti se neměří pouze ekonomickými parametry, ale vzájemnou lidskou solidaritou a úctou ke stáří. Začleňovat seniory do společnosti bude jednou z priorit, kterou si bude muset každá vládní strana do svého volebního programu zařadit, bude-li chtít být zvolena.

Seznam použité literatury

Západočeská univerzita v Plzni, U3V Plzeň - tradice od roku 1992, <http://u3v.zcu.cz/>

Ministerstvo práce a sociálních věcí, Podkladová studie Národní akční plán podporující pozitivní stárnutí pro období let 2013 až 2017, http://www.mpsv.cz/files/clanky/22715/Podkladova_studie.pdf

Ministerstvo práce a sociálních věcí, Registr poskytovatelů sociálních služeb, <http://iregistr.mpsv.cz>

Mgr. et Bc. Jana Kašpárková, RS, Plány Alzheimer - potřeba, nutnost nebo zbytečný přepych? Anesteziologicko-resuscitační klinika LF UK a FN Plzeň CELLO HFS UK Praha, Článek: Geriatrie a Gerontologie 2013, 2, č. 3, s. 155-157, <http://www.prolekare.cz/geriatrie-gerontologie-clanek/plany-alzheimer-potreba-nutnost-nebo-zbytecny-prepych-41571>

Plzeňský kraj, Program rozvoje Plzeňského kraje 2014+, <http://www.plzensky-kraj.cz/cs/clanek/program-rozvoje-plzenskeho-kraje-2014>

Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR, Projekt Komparace služeb sociální péče o seniory ze dne 10. 11. 2010, http://www.apsscr.cz/files/projekty/island_komparace.pdf

Přílohové tabulky

PŘÍLOHA

Mezikrajské srovnání základních ukazatelů

	Česká republika	Kraj						
		Hl. město Praha	Středo-český	Jiho-český	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký
OBYVATELSTVO								
Počet obyvatel k 31. 12. 2014	10 538 275	1 259 079	1 315 299	637 300	575 123	299 293	823 972	438 851
z toho ženy (%)	50,9	51,5	50,6	50,7	50,5	50,6	50,4	50,9
z celku ve věku (%):								
0–14 let	15,2	14,5	16,8	15,2	14,8	14,9	15,7	15,7
15–64 let	67,0	67,3	66,5	66,8	66,8	67,7	67,2	66,7
65 a více let	17,8	18,2	16,7	18,0	18,4	17,5	17,1	17,6
Počet obyvatel ve věku 65 a více let	1 880 406	229 618	219 811	114 731	105 556	52 285	140 543	77 318
z toho ženy (%)	58,6	59,0	57,8	57,7	57,2	58,1	58,2	58,2
z celku ve věku (%):								
65–69 let	35,7	34,7	37,3	36,0	35,7	37,5	39,7	38,7
70–74 let	25,6	25,7	25,3	25,0	25,7	25,6	25,7	25,0
75–79 let	16,4	15,2	15,9	16,6	16,8	17,3	15,7	15,3
80–84 let	12,6	13,0	12,4	13,0	12,8	11,4	10,9	11,7
85–89 let	7,0	8,0	6,8	6,8	6,6	5,9	5,7	6,7
90–94 let	2,4	3,1	2,2	2,3	2,2	2,0	2,1	2,4
95 a více let	0,3	0,4	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2
Počet obyvatel ve věku 85 a více let	182 099	26 382	20 223	10 758	9 524	4 239	11 186	7 239
z toho ženy (%)	71,1	69,0	70,6	70,1	68,9	71,6	73,8	72,7
Index stáří ¹⁾	117,4	125,8	99,6	118,4	123,8	117,5	108,5	112,5
Index ekonomického zatížení ²⁾	49,3	48,7	50,4	49,7	49,7	47,8	48,7	49,9
Průměrný věk (roky)	41,7	42,0	40,7	41,9	42,1	41,8	41,2	41,4
Počet zemědělců v roce 2014	105 665	12 118	12 301	6 428	5 761	3 151	8 846	4 346
z toho ve věku 65 a více let (%)	80,0	83,1	80,6	80,3	81,4	76,1	76,7	78,5
Zemřelí ve věku 65 a více let podle vybrané příčiny smrti (2014) (%)								
novotvary	23,8	25,2	24,5	24,7	23,8	24,3	24,7	22,9
nemoci oběhové soustavy	51,1	49,1	50,7	46,4	47,5	48,6	51,6	53,1
nemoci dýchací soustavy	6,2	5,7	6,0	8,9	6,2	6,6	5,7	5,4
vnější příčiny	3,1	3,1	3,2	3,8	3,3	3,9	3,1	3,7
Naděje dožití osob ve věku 65 let (2013–2014)								
muži	15,8	17,0	15,6	16,0	15,8	15,2	14,8	15,6
ženy	19,3	20,1	19,0	19,1	19,0	18,6	17,9	19,3
Přírůstek (úbytek) stěhováním osob ve věku 65 a více let (úhrn 2010–2014)	888	-5 777	4 289	872	487	-79	587	223
PROJEKCE OBYVATELSTVA³⁾								
Počet obyvatel k 1. lednu 2030	10 396 701	1 275 648	1 434 519	632 286	578 064	279 222	792 395	435 928
z toho ve věku (%):								
65 a více let	23,9	20,5	21,5	24,8	24,3	25,1	23,5	23,7
75 a více let	12,7	11,4	11,2	12,9	12,7	13,0	12,3	12,9
85 a více let	3,2	3,2	2,7	3,2	3,2	3,0	2,8	3,1
Index stáří ¹⁾	183,0	145,3	144,0	186,0	184,4	208,0	181,4	173,6
Průměrný věk (roky)	45,7	43,7	43,9	45,8	45,7	46,5	45,4	45,2
Počet obyvatel k 1. lednu 2050	9 812 872	1 377 944	1 492 127	601 825	566 951	251 437	722 329	420 098
z toho ve věku (%):								
65 a více let	32,2	23,8	28,9	32,1	31,1	32,6	31,5	30,6
75 a více let	17,5	12,3	15,2	17,7	16,8	18,0	17,0	16,8
85 a více let	6,2	4,5	5,1	6,4	5,9	6,0	5,7	6,0
Index stáří ¹⁾	249,8	164,5	196,8	245,2	235,8	276,3	252,0	225,2
Průměrný věk (roky)	48,8	44,7	46,6	48,7	48,2	49,5	48,7	47,8

¹⁾ Poměr osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0 až 14 let.

²⁾ Poměr osob ve věku 0 až 14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15 až 64 let.

³⁾ Zdroj: publikace ČSÚ Projekce obyvatelstva v krajích ČR do roku 2050, Projekce obyvatelstva v ČR do roku 2100 (střední varianta).

Kraj							
Králové- hradecký	Pardu- bický	Vysočina	Jiho- moravský	Olo- moucký	Zlínský	Moravsko- slezský	
							OBYVATELSTVO
551 590	516 372	509 895	1 172 853	635 711	585 261	1 217 676	Počet obyvatel k 31. 12. 2014
50,8	50,6	50,3	51,0	51,1	51,1	51,0	z toho ženy (%)
							z celku ve věku (%):
15,0	15,2	14,9	15,0	14,9	14,5	14,7	0–14 let
66,0	66,7	66,9	66,8	66,8	67,2	67,7	15–64 let
19,0	18,0	18,2	18,2	18,2	18,3	17,5	65 a více let
104 773	93 083	92 924	213 228	115 866	107 273	213 397	Počet obyvatel ve věku 65 a více let
58,3	58,2	58,2	59,3	59,3	60,0	59,7	z toho ženy (%)
							z celku ve věku (%):
35,5	35,0	34,2	34,0	35,0	33,6	34,9	65–69 let
25,2	24,9	24,9	25,9	25,4	25,1	27,5	70–74 let
16,2	16,9	17,7	16,6	16,9	17,8	16,9	75–79 let
13,1	13,6	13,4	12,9	12,8	13,6	11,8	80–84 let
7,3	7,2	7,2	7,5	7,1	7,2	6,5	85–89 let
2,4	2,3	2,3	2,7	2,5	2,3	2,3	90–94 let
0,3	0,3	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3	95 a více let
10 509	9 095	9 111	22 712	11 461	10 538	19 122	Počet obyvatel ve věku 85 a více let
70,3	69,3	70,5	72,0	71,3	72,3	73,8	z toho ženy (%)
126,4	118,3	122,1	121,2	122,1	126,3	118,9	Index stáří ¹⁾
51,6	49,8	49,6	49,6	49,6	48,9	47,6	Index ekonomického zatížení ²⁾
42,3	41,7	41,9	41,9	42,0	42,2	41,8	Průměrný věk (roky)
5 614	5 123	4 880	11 399	6 461	6 120	13 117	Počet zemřelých v roce 2014
81,6	81,6	81,3	80,7	79,4	79,7	77,3	z toho ve věku 65 a více let (%)
							Zemřeli ve věku 65 a více let podle vybrané příčiny smrti (2014) (%)
23,1	21,3	23,2	24,2	23,1	22,7	23,0	novotvary
53,8	50,3	53,0	51,2	52,2	55,1	52,7	nemoci oběhové soustavy
5,4	6,9	6,1	5,4	6,5	5,6	7,2	nemoci dýchací soustavy
2,9	3,3	2,6	3,4	3,4	3,2	2,4	vnější příčiny
							Naděje dožití osob ve věku 65 let (2013–2014)
16,1	16,2	16,0	16,4	15,7	15,7	15,2	muži
19,3	19,3	19,9	19,8	19,9	19,6	18,9	ženy
							Přírůstek (úbytek) stěhováním osob ve věku 65 a více let (úhrn 2010–2014)
295	358	407	-256	36	238	-792	
							PROJEKCE OBYVATELSTVA³⁾
536 601	509 292	491 942	1 164 493	611 735	555 945	1 130 292	Počet obyvatel k 1. lednu 2030
							z toho ve věku (%):
25,3	23,9	25,4	23,8	24,8	25,6	24,7	65 a více let
12,5	12,7	13,0	12,7	13,1	13,3	12,7	75 a více let
3,0	3,2	3,5	3,4	3,3	3,5	3,2	85 a více let
193,6	178,0	196,2	178,5	193,9	207,7	194,6	Index stáří ¹⁾
46,1	45,4	46,2	45,5	46,1	46,6	46,0	Průměrný věk (roky)
503 750	488 449	452 169	1 124 475	564 218	499 059	985 947	Počet obyvatel k 1. lednu 2050
							z toho ve věku (%):
32,3	31,1	33,9	31,0	32,7	34,2	32,8	65 a více let
18,2	16,9	19,1	16,8	17,9	19,1	18,4	75 a více let
6,7	6,0	7,0	6,1	6,4	7,0	6,6	85 a více let
248,3	235,8	275,3	235,0	261,9	287,8	270,3	Index stáří ¹⁾
48,8	48,2	49,8	48,2	49,2	50,2	49,5	Průměrný věk (roky)

PŘÍLOHA

Mezikrajské srovnání základních ukazatelů

	Česká republika	Kraj						
		Hl. město Praha	Středo-český	Jiho-český	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký
OBVATELSTVO podle SLDB 2011								
Počet obyvatel s obvyklým pobytem	10 436 560	1 268 796	1 289 211	628 336	570 401	295 595	808 961	432 439
z toho ženy (%)	51,0	51,6	50,6	50,9	50,5	50,8	50,9	51,1
Počet obyvatel ve věku 65 a více let	1 644 836	201 029	190 911	100 000	92 734	44 538	117 899	64 949
v tom způsob bydlení:								
v bytech	1 586 568	196 331	182 901	96 250	88 892	42 576	112 363	62 967
v zařízeních	49 773	3 996	6 199	3 206	3 104	1 432	4 813	1 469
mimo byty (bez zařízení)	8 027	648	1 784	520	724	518	675	497
bezdomovci	468	54	27	24	14	12	48	16
Rodinný stav osob ve věku 65 a více let (%)								
svobodní, svobodné	2,8	3,4	2,4	3,1	2,7	2,5	2,5	2,5
ženatí, vdané	52,4	51,0	52,6	53,1	53,3	50,4	49,5	51,1
rozvedení, rozvedené	9,1	13,5	8,4	7,5	8,2	12,3	11,0	11,0
ovdovělí, ovdovělé	35,5	31,7	36,6	36,2	35,7	34,4	36,9	35,3
Nejvyšší ukončené vzdělání osob ve věku 65 a více let (%)								
základní vč. neukončeného a bez vzdělání	30,5	13,7	29,5	33,3	30,2	34,4	35,0	30,6
střední vč. vyučení (bez maturity)	34,5	29,3	37,8	34,2	35,8	32,8	35,9	36,5
úplné střední s maturitou a vyšší odborné vč. nástavbového	23,5	33,2	23,0	23,1	24,0	22,5	20,3	23,1
vysokoškolské	8,7	20,5	6,8	6,8	7,2	6,1	5,3	6,9
Věřící ve věku 65 a více let z obyvatel daného věku (%)	37,0	32,7	28,9	38,5	30,5	28,1	22,9	27,3
Rodáci ve věku 65 a více let z počtu osob daného věku (%) ⁴⁾								
muži	30,8	44,8	29,7	28,5	30,6	3,6	11,1	15,1
ženy	28,7	43,2	27,5	24,1	28,0	4,4	11,4	13,7
Pracující důchodci z počtu důchodců daného věku (%)								
muži ve věku 60–64 let	17,8	34,2	20,8	17,2	17,6	18,8	15,3	17,9
muži ve věku 65 a více let	8,2	16,7	8,9	7,0	8,1	8,1	6,8	8,7
ženy ve věku 60–64 let	14,6	29,5	16,8	12,6	14,0	16,2	12,0	14,1
ženy ve věku 65 a více let	3,6	7,9	3,7	2,8	3,5	4,1	2,9	3,6
DOMÁCNOSTI SENIORŮ podle SLDB 2011								
Postavení mužů ve věku 65 a více let v domácnosti (%)								
osoba v sezdaném nebo nesezdaném páru	67,3	64,9	66,3	67,1	67,4	64,9	65,7	66,5
další osoba v domácnosti	2,8	2,4	3,4	2,7	2,7	2,5	2,4	2,9
osamělý rodič	2,5	3,0	2,6	2,5	2,4	2,5	2,1	2,3
domácnost jednotlivce	18,5	20,7	18,3	19,5	18,9	20,8	20,7	20,5
osoba v zařízení	2,0	1,4	2,1	2,0	2,5	2,3	2,9	1,5
ostatní	6,8	7,6	7,3	6,2	6,1	7,1	6,2	6,3
Postavení žen ve věku 65 a více let v domácnosti (%)								
osoba v sezdaném nebo nesezdaném páru	34,2	32,9	34,0	35,0	35,6	33,2	32,7	33,8
další osoba v domácnosti	7,2	5,4	8,8	6,8	6,4	5,9	5,4	6,6
osamělý rodič	8,1	8,6	8,1	7,6	7,5	7,8	6,8	7,2
domácnost jednotlivce	39,6	41,4	37,7	40,4	40,2	41,5	42,9	42,6
osoba v zařízení	3,7	2,4	4,1	4,0	4,0	3,9	4,9	2,8
ostatní	7,2	9,4	7,3	6,2	6,3	7,7	7,3	7,0
Podíl domácností s osobou v čele ve věku 65 a více let na počtu úplných rodin (%)	21,4	23,5	19,8	21,2	22,2	21,4	19,9	20,4
v čele pracující důchodce	1,8	3,9	1,9	1,5	1,9	1,7	1,4	1,9
v čele nepracující důchodce	18,8	18,4	17,2	19,0	19,5	18,7	17,6	17,7
Podíl domácností s osobou v čele ve věku 65 a více let na počtu neúplných rodin (%)	16,8	16,8	16,6	16,4	16,8	13,4	11,8	13,8
v čele pracující důchodce	0,7	1,6	0,8	0,6	0,7	0,6	0,4	0,6
v čele nepracující důchodce	15,6	14,5	15,4	15,4	15,6	12,3	11,0	12,8

⁴⁾ Podíl osob žijících v obci, kde se narodily, tj. v obci faktického bydliště matky v době narození této osoby.

Kraj							
Králové- hradecký	Pardu- bický	Vysočina	Jiho- moravský	Olo- moucký	Zlínský	Moravsko- slezský	
							OBYVATELSTVO podle SLDB 2011
547 916	511 627	505 565	1 163 508	628 427	579 944	1 205 834	Počet obyvatel s obvyklým pobytem
50,9	50,7	50,5	51,2	51,4	51,3	51,4	z toho ženy (%)
92 020	82 330	82 741	188 684	101 647	96 398	188 956	Počet obyvatel ve věku 65 a více let
							v tom způsob bydlení:
88 936	79 210	80 021	183 282	97 981	92 542	182 316	v bytech
2 701	2 904	2 502	4 758	3 248	3 508	5 933	v zařízeních
359	200	202	601	385	310	604	mimo byty (bez zařízení)
24	16	16	43	33	38	103	bezdomovci
							Rodinný stav osob ve věku 65 a více let (%)
2,5	2,7	3,3	3,0	2,9	3,4	2,5	svobodní, svobodné
54,1	54,0	55,0	53,2	53,4	53,0	51,5	ženatí, vdané
8,3	7,3	5,4	8,5	7,9	7,0	9,1	rozvedení, rozvedené
35,1	35,9	36,2	35,2	35,8	36,6	36,8	ovdovělí, ovdovělé
							Nejvyšší ukončené vzdělání osob ve věku
							65 a více let (%)
28,7	31,1	36,9	31,5	33,1	37,9	35,8	základní vč. neukončeného a bez vzdělání
37,3	37,4	35,7	32,7	35,4	33,8	33,9	střední vč. vyučení (bez maturity)
							úplné střední s maturitou a vyšší odborné
24,3	22,8	20,1	23,2	22,2	19,7	20,6	vč. nástavbového
6,7	6,1	5,4	10,1	7,0	6,4	7,1	vysokoškolské
							Věřící ve věku 65 a více let z obyvatel
33,3	37,5	46,8	45,7	43,1	53,0	43,5	daného věku (%)
							Rodáci ve věku 65 a více let z počtu osob
							daného věku (%) ⁴⁾
29,2	30,2	39,5	37,6	30,2	39,5	28,7	muži
24,9	26,0	30,5	37,1	26,6	37,5	29,1	ženy
							Pracující důchodci z počtu důchodců
							daného věku (%)
17,2	14,1	13,1	16,7	13,3	13,4	13,3	muži ve věku 60–64 let
7,7	6,3	5,4	7,8	5,8	6,0	5,5	muži ve věku 65 a více let
14,0	11,5	9,6	13,5	10,5	11,0	10,2	ženy ve věku 60–64 let
3,5	2,6	2,2	3,1	2,3	2,3	2,3	ženy ve věku 65 a více let
							DOMÁCNOSTI SENIORŮ podle SLDB 2011
							Postavení mužů ve věku 65 a více let
							v domácnosti (%)
69,4	69,2	68,8	67,7	69,6	68,4	68,3	osoba v sezdáném nebo nesezdáném páru
2,6	2,7	3,1	3,2	2,6	3,2	2,7	další osoba v domácnosti
2,5	2,3	2,5	2,7	2,4	2,8	2,3	osamělý rodič
18,1	17,8	16,5	16,7	17,1	15,8	18,3	domácnost jednotlivce
1,8	2,3	2,2	1,5	2,2	2,5	2,1	osoba v zařízení
5,6	5,6	7,0	8,2	6,2	7,3	6,3	ostatní
							Postavení žen ve věku 65 a více let
							v domácnosti (%)
36,4	36,1	36,2	34,0	35,2	33,7	33,5	osoba v sezdáném nebo nesezdáném páru
6,3	7,0	8,1	9,1	6,9	9,1	7,1	další osoba v domácnosti
7,3	7,5	8,2	9,2	8,1	9,2	8,0	osamělý rodič
40,6	39,6	37,8	36,1	39,7	37,0	40,6	domácnost jednotlivce
3,7	4,4	3,6	3,2	3,9	4,4	3,8	osoba v zařízení
5,7	5,5	6,1	8,4	6,2	6,6	7,0	ostatní
							Podíl domácností s osobou v čele ve věku
							65 a více let na počtu úplných rodin (%)
22,7	21,5	21,6	21,9	21,7	21,4	20,8	v čele pracující důchodce
1,8	1,4	1,3	1,8	1,3	1,4	1,2	v čele nepracující důchodce
20,0	19,3	19,8	19,3	19,6	19,3	18,8	Podíl domácností s osobou v čele ve věku
							65 a více let na počtu neúplných rodin (%)
17,2	17,5	20,9	20,0	17,6	21,8	15,7	v čele pracující důchodce
0,7	0,6	0,5	0,7	0,5	0,6	0,4	v čele nepracující důchodce
15,9	16,5	20,0	18,9	16,7	20,7	14,9	

PŘÍLOHA

Mezikrajské srovnání základních ukazatelů

	Česká republika	Kraj						
		Hl. město Praha	Středo-český	Jiho-český	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký
Podíl domácností s osobou ve věku 65 a více let na počtu domácností jednotlivců (%)	36,0	29,4	35,8	37,8	36,6	32,5	32,6	35,9
domácnost pracujícího důchodce	1,6	2,7	1,6	1,3	1,5	1,6	1,2	1,5
domácnost nepracujícího důchodce	33,4	25,7	33,1	35,5	34,1	29,5	30,3	33,4
BYDLENÍ SENIORŮ podle SLDB 2011								
Hospodařící domácnosti jednotlivců ve věku 65 a více let								
muži	122 922	16 755	14 340	8 014	7 323	3 774	9 798	5 401
v tom (%):								
samostatně v bytě	89,4	91,9	86,4	90,0	89,3	87,4	89,6	89,1
v bytě spolu s další domácností mimo byty (bez zařízení)	9,2	7,3	11,0	8,2	8,6	10,3	9,2	9,0
mimo byty (bez zařízení)	1,4	0,8	2,6	1,8	2,2	2,3	1,2	1,9
ženy	388 587	49 720	42 497	23 812	21 745	10 957	30 208	16 440
v tom (%):								
samostatně v bytě	92,7	94,0	90,6	93,4	93,0	93,3	93,9	93,2
v bytě spolu s další domácností mimo byty (bez zařízení)	6,9	5,6	8,6	6,0	6,4	6,1	5,8	6,2
mimo byty (bez zařízení)	0,5	0,4	0,8	0,6	0,6	0,6	0,4	0,6
Průměrná obytná plocha bytu obývaného domácností v čele s osobou ve věku 65 a více let v m ²								
úplná rodina	58,1	53,5	62,5	59,9	59,1	55,9	56,1	57,2
úplná rodina	63,8	59,5	68,1	65,3	64,3	61,6	62,5	64,2
neúplná rodina	64,2	59,1	68,6	66,5	64,3	63,3	62,0	64,0
domácnost jednotlivce	51,6	47,5	55,7	53,8	53,1	49,6	49,9	50,0
Podíl hospodařících domácností seniorů ⁵⁾ bydlící v bytech se sníženou kvalitou (ze zjištěných hodnot) (%)								
úplné rodiny	4,1	3,0	5,0	3,8	4,1	4,0	4,4	5,4
úplné rodiny	2,1	1,5	2,4	1,8	2,1	2,3	2,6	2,9
neúplné rodiny	5,1	2,9	6,0	4,9	5,7	5,1	5,9	8,6
domácnosti jednotlivců	5,7	4,2	7,3	5,5	5,7	5,2	5,8	7,0
EKONOMICKÁ AKTIVITA SENIORŮ								
(Výběrové šetření pracovních sil)								
Podíl obyvatel ve věku 60 a více let (%)								
z celkového počtu ekonomicky aktivních (pracovní síly)	6,3	9,0	7,0	6,2	6,7	7,8	5,7	5,6
z ekonomicky neaktivních ve věku 15 a více let	61,7	61,9	60,5	62,5	64,0	61,1	59,2	61,6
Míra ekonomické aktivity								
muži ve věku 60–64 let	47,7	58,6	56,6	48,5	50,9	51,0	43,7	44,4
muži ve věku 65 a více let	7,1	13,2	8,3	5,1	7,6	10,6	6,1	6,7
ženy ve věku 60–64 let	20,4	42,3	21,0	16,3	22,2	26,8	16,9	8,9
ženy ve věku 65 a více let	3,5	4,6	4,2	4,2	3,0	4,4	2,1	3,9
ZDRAVOTNÍ STAV SENIORŮ								
Hospitalizovaní v nemocnicích na 1 000 obyvatel v roce 2013								
z toho ve věku:								
65–69 let	214	170	214	206	205	224	242	235
70–74 let	330	263	343	315	301	351	384	358
75–79 let	413	318	434	395	385	413	488	452
80–84 let	510	395	552	472	476	530	591	548
85–89 let	599	476	636	555	586	641	688	688
90–94 let	684	559	748	630	646	705	770	812
95 a více let	738	648	826	672	751	762	811	934
95 a více let	712	629	796	567	779	602	701	966
Hospitalizovaní na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let v roce 2013								
v léčebnách dlouhodobě nemocných	24,4	26,1	14,3	27,5	17,8	36,8	20,6	4,8
v hospicích	2,1	0,6	1,3	2,1	2,1	-	2,8	-

⁵⁾ Domácnosti seniorů - hospodařící domácnosti tvořené jednou rodinou, jednotlivcem nebo domácností prarodičů s vnoučaty, ve kterých má osoba v čele věk 65 a více let.

⁶⁾ Ke zveřejnění údajů nebyl dán souhlas.

Kraj							
Králové- hradecký	Pardu- bický	Vysočina	Jiho- moravský	Olo- moucký	Zlínský	Moravsko- slezský	
40,1	40,3	42,5	36,9	39,6	41,7	36,8	Podíl domácností s osobou ve věku 65 a více let na počtu domácností jednotlivců (%)
1,6	1,3	1,2	1,5	1,1	1,2	1,0	domácnost pracujícího důchodce
37,3	38,2	40,5	34,5	37,6	39,7	34,8	domácnost nepracujícího důchodce
							BYDLENÍ SENIORŮ podle SLDB 2011
							Hospodařící domácnosti jednotlivců ve věku 65 a více let
6 788	5 978	5 581	12 542	6 932	5 982	13 714	muži
							v tom (%):
89,9	90,5	91,0	88,5	89,5	89,3	89,6	samostatně v bytě
8,8	8,8	8,3	10,5	9,3	9,6	9,6	v bytě spolu s další domácností
1,3	0,7	0,7	1,0	1,2	1,1	0,8	mimo byty (bez zařízení)
22 135	19 322	18 498	40 985	24 240	21 708	46 320	ženy
							v tom (%):
93,4	93,2	93,4	91,3	92,7	91,3	92,2	samostatně v bytě
6,2	6,5	6,3	8,3	6,9	8,3	7,5	v bytě spolu s další domácností
0,4	0,3	0,3	0,3	0,4	0,3	0,3	mimo byty (bez zařízení)
							Průměrná obytná plocha bytu obývaného domácností v čele s osobou ve věku
58,4	58,5	60,2	58,9	58,4	58,5	55,9	65 a více let v m ²
64,0	64,0	65,4	65,0	63,9	64,1	61,5	úplná rodina
65,2	64,5	66,4	64,2	63,8	65,1	61,4	neúplná rodina
51,8	52,1	53,6	51,7	52,1	51,3	49,7	domácnost jednotlivce
							Podíl hospodařících domácností seniorů ⁵⁾ bydlících v bytech se sníženou kvalitou (ze zjištěných hodnot) (%)
4,5	4,3	3,9	4,0	3,7	4,5	3,7	úplné rodiny
2,3	2,2	1,9	2,1	2,0	2,2	1,9	neúplné rodiny
5,4	5,3	4,9	5,2	4,9	6,2	4,7	domácnosti jednotlivců
6,3	6,1	5,8	5,7	5,0	6,4	5,0	
							EKONOMICKÁ AKTIVITA SENIORŮ
							(Výběrové šetření pracovních sil)
							Podíl obyvatel ve věku 60 a více let (%)
5,8	6,2	5,2	6,5	4,3	4,9	5,2	z celkového počtu ekonomicky aktivních (pracovní síly)
64,8	63,8	61,9	62,1	61,7	63,3	60,0	z ekonomicky neaktivních ve věku 15 a více let
							Míra ekonomické aktivity
36,9	51,9	42,6	49,7	38,6	38,6	41,7	muži ve věku 60–64 let
6,5	6,1	5,0	7,6	3,3	3,8	4,5	muži ve věku 65 a více let
20,3	19,2	14,7	19,3	9,9	15,9	15,5	ženy ve věku 60–64 let
2,8	2,7	2,9	4,5	1,8	2,8	3,3	ženy ve věku 65 a více let
							ZDRAVOTNÍ STAV SENIORŮ
							Hospitalizovaní v nemocnicích na 1 000 obyvatel v roce 2013
192	212	230	217	215	226	218	z toho ve věku:
286	333	350	341	337	352	342	65–69 let
352	401	456	422	398	425	448	70–74 let
431	502	548	535	490	537	545	75–79 let
519	602	645	625	572	625	633	80–84 let
582	702	722	715	673	702	709	85–89 let
673	768	723	739	687	724	749	90–94 let
583	719	817	817	684	613	682	95 a více let
							Hospitalizovaní na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let v roce 2013
24,2	12,0	31,4	13,4	42,6 ⁶⁾	46,1	34,8	v léčebnách dlouhodobě nemocných
4,1	4,4	-	3,9		2,6	1,9	v hospicích

PŘÍLOHA

Mezikrajské srovnání základních ukazatelů

	Česká republika	Kraj						
		Hl. město Praha	Středo-český	Jiho-český	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký
STAROBNÍ DŮCHODY (prosinec 2014)								
Příjemci starobního důchodu (bez souběhu)	1 743 252	204 284	202 402	105 219	96 522	49 943	133 634	75 049
z toho předčasný důchod (%)	28,5	14,9	24,8	30,1	32,2	30,7	31,5	27,2
Příjemci starobního důchodu v souběhu s vdovským/vdoveckým důchodem	606 661	62 824	71 932	37 970	33 610	16 273	46 372	24 389
z toho předčasný důchod (%)	11,5	6,5	10,3	11,3	13,3	13,5	13,8	10,7
Průměrná měsíční výše starobního důchodu (bez souběhu) (Kč)								
muži	12 259	12 905	12 388	12 028	12 153	11 948	12 223	12 088
ženy	10 050	10 992	10 112	10 048	10 018	9 833	9 884	10 066
Průměrná měsíční výše starobního důchodu (v souběhu s vdovským/vdoveckým důchodem) (Kč)								
muži	13 637	14 573	13 682	13 367	13 522	13 464	13 742	13 406
ženy	11 985	13 000	11 951	11 912	11 926	11 919	12 001	11 955
SOCIÁLNÍ PÉČE (31. 12. 2014)								
Zařízení sociální péče								
domovy pro seniory	501	25	69	39	24	15	40	18
domovy se zvláštním režimem	263	10	37	15	9	8	34	11
Místa v zařízeních								
domovy pro seniory	37 338	2 191	5 028	3 039	1 815	889	3 678	988
domovy se zvláštním režimem	14 345	529	1 789	641	741	479	1 963	416
Místa na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let								
domovy pro seniory	19,9	9,5	22,9	26,5	17,2	17,0	26,2	12,8
domovy se zvláštním režimem	7,6	2,3	8,1	5,6	7,0	9,2	14,0	5,4
SENIORŮ A VOLBY DO ZASTUPITELSTEV OBCÍ (vč. městských obvodů; 2014)								
Podíl kandidátů ve věku 65 a více let (%)	9,5	14,4	9,8	9,6	9,5	10,8	10,4	9,5
Podíl zvolených zastupitelů ve věku 65 a více let (%)	5,8	7,5	7,2	5,9	6,8	7,5	8,2	5,4
Zvolení zastupitelé z počtu kandidátů ve věku 65 a více let (%)	16,2	5,2	24,7	18,4	23,2	14,5	16,5	14,4

Zdroj dat:

Důchody - Česká správa sociálního zabezpečení

Zařízení sociální péče - Ministerstvo práce a sociálních věcí

Zdravotnictví - Ústav zdravotnických informací a statistiky

Kraj							
Králové- hradecký	Pardu- bický	Vysočina	Jiho- moravský	Olo- moucký	Zlínský	Moravsko- slezský	
							STAROBNÍ DŮCHODY (prosinec 2014)
98 165	87 564	87 419	193 459	107 731	98 429	203 432	Příjemci starobního důchodu (bez souběhu)
29,6	34,2	36,5	27,0	32,3	30,6	33,0	z toho předčasný důchod (%)
33 590	30 927	32 015	68 273	38 648	37 351	72 487	Příjemci starobního důchodu v souběhu
10,7	13,0	13,4	10,6	12,0	11,6	14,2	s vdovským/vdoveckým důchodem
							z toho předčasný důchod (%)
12 012	11 930	11 875	12 073	11 831	11 990	12 790	Průměrná měsíční výše starobního důchodu
10 039	9 896	9 806	9 975	9 811	9 863	9 634	(bez souběhu) (Kč)
							muži
							ženy
							Průměrná měsíční výše starobního důchodu
							(v souběhu s vdovským/vdoveckým
							důchodem) (Kč)
13 339	13 238	13 140	13 418	13 187	13 287	14 161	muži
11 921	11 797	11 727	11 852	11 749	11 721	11 839	ženy
							SOCIÁLNÍ PÉČE (31. 12. 2014)
							Zařízení sociální péče
36	23	25	48	34	38	67	domovy pro seniory
11	10	15	35	13	19	36	domovy se zvláštním režimem
							Místa v zařízeních
2 363	2 122	2 199	3 028	2 544	2 681	4 773	domovy pro seniory
532	930	547	2 816	608	854	1 500	domovy se zvláštním režimem
							Místa na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let
22,6	22,8	23,7	14,2	22,0	25,0	22,4	domovy pro seniory
5,1	10,0	5,9	13,2	5,2	8,0	7,0	domovy se zvláštním režimem
							SENIORŮ A VOLBY DO ZASTUPITELSTEV
							OBCÍ (vč. městských obvodů; 2014)
9,2	8,5	7,7	9,5	8,4	7,3	9,8	Podíl kandidátů ve věku 65 a více let (%)
							Podíl zvolených zastupitelů ve věku
5,5	5,3	4,3	4,8	4,6	3,7	5,9	65 a více let (%)
							Zvolení zastupitelé z počtu kandidátů ve věku
18,8	19,0	21,2	12,4	13,5	12,3	10,9	65 a více let (%)

PŘÍLOHA

Srovnání základních ukazatelů mezi okresy Plzeňského kraje

	Plzeňský kraj	v tom okresy						Tachov
		Domaž-lice	Klatovy	Plzeň-město	Plzeň-jih	Plzeň-sever	Roky-cany	
OBYVATELSTVO								
Počet obyvatel k 31. 12. 2014	575 123	61 016	86 859	187 245	62 226	77 022	47 887	52 868
z toho ženy (%)	50,5	50,2	50,6	51,3	49,4	50,2	50,2	49,9
z celku ve věku (%):								
0–14 let	14,8	15,5	14,6	14,3	14,9	15,6	14,6	15,1
15–64 let	66,8	67,0	66,2	66,0	66,9	67,5	66,7	69,5
65 a více let	18,4	17,5	19,2	19,6	18,2	16,9	18,7	15,3
Počet obyvatel ve věku 65 a více let	105 556	10 678	16 677	36 782	11 313	13 026	8 966	8 114
z toho ženy (%)	57,2	56,8	57,3	58,1	56,0	56,1	57,1	57,3
z celku ve věku (%):								
65–69 let	35,7	38,1	35,9	33,1	36,9	37,0	36,3	39,9
70–74 let	25,7	25,3	25,1	26,7	25,1	25,6	24,5	25,3
75–79 let	16,8	15,9	16,8	17,2	16,6	16,3	16,6	17,0
80–84 let	12,8	12,0	13,0	13,4	12,7	12,6	12,9	10,9
85–89 let	6,6	6,3	7,0	7,0	6,3	6,2	7,0	5,2
90–94 let	2,2	2,1	2,1	2,2	2,2	2,1	2,3	1,6
95 a více let	0,2	0,2	0,3	0,3	0,2	0,2	0,3	0,2
Počet obyvatel ve věku 85 a více let	9 524	928	1 556	3 503	992	1 112	871	562
z toho ženy (%)	68,9	71,8	71,2	66,0	71,1	68,6	68,7	73,1
Index stáří ¹⁾	123,8	113,1	131,8	137,0	121,9	108,2	128,2	101,5
Index ekonomického zatížení ²⁾	49,7	49,2	51,0	51,5	49,5	48,3	50,0	43,8
Průměrný věk (roky)	42,1	41,6	42,7	42,8	42,0	41,2	42,4	40,8
Počet zemřelých v roce 2014	5 761	575	954	1 857	647	726	548	454
z toho ve věku 65 a více let (%)	81,4	80,3	79,5	83,7	81,1	80,9	82,1	77,5
Zemřelí ve věku 65 a více let podle vybrané příčiny smrti (2014) (%)								
novotvary	23,8	22,9	20,6	23,3	23,4	25,4	25,6	29,5
nemoci oběhové soustavy	47,5	51,3	51,2	46,9	47,2	42,6	47,3	46,3
nemoci dýchací soustavy	6,2	5,8	6,6	5,7	4,8	7,5	6,7	7,1
vnější příčiny	3,3	1,7	3,0	3,9	4,6	4,1	2,2	2,0
Naděje dožití osob ve věku 65 let (2010–2014)								
muži	15,8	15,3	15,4	16,2	15,2	15,4	15,1	14,2
ženy	19,0	18,8	18,8	19,3	18,0	18,3	17,6	18,3
Přírůstek (úbytek) stěhováním osob ve věku 65 a více let (úhrn 2010–2014)	487	150	124	-184	87	149	152	9

¹⁾ Poměr osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0 až 14 let.

²⁾ Poměr osob ve věku 0 až 14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15 až 64 let.

Srovnání základních ukazatelů mezi okresy Plzeňského kraje

1. pokračování

	Plzeňský kraj	v tom okresy						Tachov
		Domaž-lice	Klatovy	Plzeň-město	Plzeň-jih	Plzeň-sever	Roky-cany	
OBYVATELSTVO podle SLDB 2011								
Počet obyvatel s obvyklým pobytem	570 401	59 926	85 726	188 045	62 389	74 940	47 458	51 917
z toho ženy (%)	50,5	50,4	50,7	51,2	49,4	50,4	50,3	49,8
Počet obyvatel ve věku 65 a více let	92 734	9 030	14 667	32 751	10 214	11 211	8 134	6 727
z toho ženy (%)	58,3	58,5	58,9	58,6	57,4	57,2	58,1	58,5
Rodinný stav osob ve věku 65 a více let (%):								
svobodní, svobodné	2,7	3,0	3,0	2,3	3,7	2,5	3,0	2,4
ženatí, vdané	53,3	52,1	53,2	54,1	52,7	54,9	52,7	51,0
rozvedení, rozvedené	8,2	6,5	6,7	10,4	6,6	6,2	7,9	9,1
ovdovělí, ovdovělé	35,7	38,3	37,1	33,2	37,0	36,3	36,4	37,5
Nejvyšší ukončené vzdělání osob ve věku 65 a více let (%)								
základní vč. neukončeného a bez vzdělání	30,2	38,0	35,0	19,3	35,5	36,4	29,1	44,8
střední vč. vyučení (bez maturity)	35,8	34,6	35,3	34,8	38,9	38,7	40,4	28,9
vč. nástavbového	24,0	20,6	21,7	31,6	18,2	17,8	22,1	18,5
vysokoškolské	7,2	4,4	5,2	12,0	3,8	4,4	5,1	4,8
Věřící ve věku 65 a více let z obyvatel daného věku (%)	30,5	39,3	37,9	29,6	29,9	23,4	23,0	28,5
Rodáci ve věku 65 a více let z počtu osob daného věku (%) ³⁾	29,1	26,0	30,3	35,3	30,3	26,5	29,5	2,9
muži	30,6	26,6	33,7	35,7	34,0	27,6	32,0	3,0
ženy	28,0	25,6	27,9	35,0	27,5	25,7	27,8	2,8
Pracující důchodci z počtu důchodců daného věku (%)								
muži ve věku 60-64 let	17,6	12,9	15,1	21,7	13,7	17,1	20,2	18,8
muži ve věku 65 a více let	8,1	6,7	6,5	10,2	5,9	7,3	7,8	8,2
ženy ve věku 60-64 let	14,0	11,0	11,5	17,1	11,9	12,7	14,5	14,9
ženy ve věku 65 a více let	3,5	2,4	2,3	5,0	2,2	2,9	3,1	3,2
DOMÁCNOSTI SENIORŮ podle SLDB 2011								
Domácnosti seniorů celkem	60 795	5 973	9 636	22 024	6 489	7 199	5 195	4 279
Úplné rodiny podle věku osoby v čele domácnosti								
65-74 let	17 584	1 738	2 735	6 093	1 923	2 256	1 527	1 312
75 a více let	8 551	785	1 293	3 216	940	1 018	759	540
Neúplné rodiny podle věku osoby v čele domácnosti								
65-74 let	2 486	267	415	811	255	327	189	222
75 a více let	2 472	252	401	808	275	309	240	187
Podíl domácností jednotlivců daného věku na počtu domácností jednotlivců (%)								
osoby ve věku 60-64 let	9,7	10,2	10,3	8,7	10,0	11,2	10,2	10,2
osoby ve věku 65-69 let	9,0	9,5	9,9	8,6	9,0	9,7	9,4	8,0
osoby ve věku 70-74 let	7,8	8,3	8,5	7,1	8,4	8,0	8,2	7,7
osoby ve věku 75 a více let	19,8	19,5	22,5	18,9	21,5	21,0	22,1	14,3
BYDLENÍ SENIORŮ podle SLDB 2011								
Hospodařící domácnosti jednotlivců ve věku 65 a více let v bytech								
bydlící samostatně v bytě	26 762	2 633	4 375	10 089	2 738	2 907	2 217	1 803
bydlící v bytě s další hospodařící domácností	2 021	215	280	680	239	274	175	158
Hospodařící domácnosti jednotlivců ve věku 65 a více let								
muži	7 323	722	1 194	2 718	791	834	589	475
v tom (%):								
samostatně v bytě	89,3	87,8	90,9	90,1	87,2	88,0	89,3	88,0
v bytě spolu s další domácností mimo byty (bez zařízení)	8,6	9,8	7,7	7,9	9,4	9,2	9,0	9,9
ženy	21 745	2 151	3 494	8 147	2 229	2 387	1 830	1 507
v tom (%):								
samostatně v bytě	93,0	92,9	94,2	93,8	91,9	91,0	92,4	91,9
v bytě spolu s další domácností mimo byty (bez zařízení)	6,4	6,7	5,4	5,7	7,4	8,3	6,7	7,4
	0,6	0,4	0,5	0,5	0,7	0,7	0,9	0,7

³⁾ Podíl osob žijících v obci, kde se narodily, tj. v obci faktického bydliště matky v době narození této osoby.

PŘÍLOHA

Srovnání základních ukazatelů mezi okresy Plzeňského kraje

2. pokračování

	Plzeňský kraj	v tom okresy						
		Domaž-lice	Klatovy	Plzeň-město	Plzeň-jih	Plzeň-sever	Roky-cany	Tachov
STAROBNÍ DŮCHODY (prosinec 2014)								
Příjemci starobního důchodu (bez souběhu)	96 522	9 849	14 985	33 447	10 021	12 440	8 101	7 679
z toho předčasný důchod (%)	32,2	35,6	38,8	28,2	34,2	35,2	30,9	26,2
Příjemci starobního důchodu v souběhu s vdovským/vdoveckým důchodem	33 610	3 635	5 458	10 860	3 629	4 300	3 014	2 714
z toho předčasný důchod (%)	13,3	14,2	15,6	12,1	13,8	14,4	12,7	10,6
Průměrná měsíční výše starobních důchodů (bez souběhu)	11 025	10 757	10 720	11 300	10 967	10 965	11 002	10 958
muži	12 153	11 815	11 746	12 492	12 021	12 178	12 176	12 087
ženy	10 018	9 780	9 790	10 311	9 943	9 820	9 922	9 943
Průměrná měsíční výše starobních důchodů (v souběhu s vdovským/vdoveckým důchodem)	12 168	12 060	11 964	12 449	12 049	12 084	12 048	12 026
muži	13 522	13 419	13 189	13 810	13 322	13 568	13 519	13 267
ženy	11 926	11 829	11 757	12 197	11 827	11 800	11 761	11 832
SOCIÁLNÍ PÉČE (31. 12. 2014)								
Zařízení sociální péče								
domovy pro seniory	24	4	4	5	2	2	2	5
domovy se zvláštním režimem	9	1	1	4	1	-	1	1
Místa v zařízeních								
domovy pro seniory	1 815	419	326	337	165	78	219	271
domovy se zvláštním režimem	741	20	14	262	260	-	160	25
Místa na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let								
domovy pro seniory	17	39	20	9	15	6	24	33
domovy se zvláštním režimem	7	2	1	7	23	x	18	3
Domy s pečovatelskou službou (2010)	87	10	12	14	14	18	9	10
v nich byty	2 375	202	461	508	356	320	251	277

Zdroj dat:

Důchody - Česká správa sociálního zabezpečení

Zařízení sociální péče - Ministerstvo práce a sociálních věcí

Srovnání základních ukazatelů mezi okresy Plzeňského kraje

dokončení

	Plzeňský kraj	v tom okresy						
		Domaž-lice	Klatovy	Plzeň-město	Plzeň-jih	Plzeň-sever	Roky-cany	Tachov
SENIŘI A VOLBY DO ZASTUPITELSTEV OBCÍ (2014)								
Podíl kandidátů ve věku 65 a více let (%)	9,5	8,1	8,7	10,4	9,2	9,8	12,0	8,5
Podíl zvolených zastupitelů ve věku 65 a více let (%)	6,8	6,5	6,3	5,7	8,1	6,3	7,1	7,9
Zvolení zastupitelé z počtu kandidátů ve věku 65 a více let (%)	23,2	31,4	27,6	7,0	35,6	24,5	21,4	26,8

PŘÍLOHA

Dlouhodobý vývoj Plzeňského kraje - obyvatelstvo a ekonomická aktivita

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
OBYVATELSTVO¹⁾							
Počet obyvatel k 31. 12.	549 600	549 374	550 113	549 618	551 528	554 537	561 074
z toho ženy (%)	51,0	51,0	51,0	51,0	51,0	50,9	50,7
z celku ve věku (%):							
0–14 let	15,5	15,2	14,9	14,6	14,3	14,1	14,0
15–64 let	70,2	70,4	70,7	70,8	70,9	71,0	71,0
65 a více let	14,4	14,4	14,4	14,6	14,7	14,9	15,0
Počet obyvatel ve věku 65 a více let	78 894	79 027	79 334	80 082	81 330	82 586	84 257
z toho ženy (%)	60,2	60,2	60,0	59,9	59,6	59,4	59,1
v tom ve věku:							
65–69 let	24 361	23 649	23 450	23 603	24 421	25 291	26 467
70–74 let	23 231	23 277	22 979	22 677	21 909	21 282	20 756
75–79 let	17 617	17 608	17 546	17 580	18 084	18 517	18 709
80–84 let	8 249	9 420	10 721	11 472	11 777	11 849	12 018
85–89 let	4 023	3 561	3 064	3 108	3 544	4 188	4 896
90–94 let	1 263	1 349	1 395	1 434	1 381	1 217	1 129
95 a více let	150	163	179	208	214	242	282
Počet obyvatel ve věku 85 a více let	5 436	5 073	4 638	4 750	5 139	5 647	6 307
z toho ženy (%)	72,8	73,5	73,3	73,2	71,9	72,5	72,5
Index stáří ²⁾	92,9	94,6	96,9	99,9	102,9	105,5	107,3
Index ekonomického zatížení ³⁾	42,5	42,0	41,4	41,2	41,0	40,9	40,9
Průměrný věk k 31. 12. (roky)	39,5	39,7	40,0	40,2	40,4	40,6	40,7
muži	38,0	38,3	38,5	38,8	39,0	39,2	39,4
ženy	40,8	41,1	41,3	41,6	41,8	41,9	42,1
Počet zemřelých	5 917	5 944	6 208	5 999	5 846	5 918	5 653
z toho ve věku 65 a více let	4 559	4 655	4 749	4 580	4 478	4 540	4 346
Podíl zemřelých osob ve věku 65 a více let (%)	77,0	78,3	76,5	76,3	76,6	76,7	76,9
muži	69,1	70,5	67,5	68,3	67,3	68,3	68,4
ženy	84,8	86,4	85,7	84,8	85,7	85,2	85,4
Zemřelí ve věku 65 a více let podle vybrané příčiny smrti:							
novotvary	1 185	1 192	1 165	1 175	1 075	1 182	1 117
nemoci endokrinní, výživy a přeměny látek	69	94	116	54	33	17	104
nemoci nervové soustavy	97	117	153	178	198	195	43
nemoci oběhové soustavy	2 542	2 612	2 667	2 511	2 505	2 525	2 414
nemoci dýchací soustavy	196	217	213	195	288	261	308
nemoci trávicí soustavy	174	138	159	155	151	155	134
vnější příčiny	158	146	151	193	112	90	95
Přistěhovalí do kraje ve věku 65 a více let	217	211	206	218	207	212	240
Vystěhovalí z kraje ve věku 65 a více let	154	167	163	127	167	170	168
Přírůstek (úbytek) stěhováním osob ve věku 65 a více let	63	44	43	91	40	42	72
Vnitrokrajské stěhování osob ve věku 65 a více let	629	625	636	599	638	501	474
Naděje dožití ve věku 65 let (dvouletá období) ⁴⁾							
muži	13,63	13,72	13,67	13,80	14,18	14,52	14,78
ženy	16,57	16,65	16,84	17,07	17,14	17,23	17,62
Naděje dožití ve věku 75 let (dvouletá období) ⁴⁾							
muži	8,01	7,99	7,90	8,05	8,19	8,33	8,65
ženy	9,37	9,41	9,56	9,73	9,69	9,73	10,19
EKONOMICKÁ AKTIVITA							
(Výběrové šetření pracovních sil)							
Míra ekonomické aktivity (tříleté průměry)							
muži ve věku 60–64 let	22,7	23,4	25,3	29,3	33,7	39,2	42,4
muži ve věku 65 a více let	7,5	6,6	5,9	5,6	5,2	5,1	5,3
ženy ve věku 60–64 let	13,9	13,4	13,3	13,0	12,0	11,0	11,9
ženy ve věku 65 a více let	1,7	1,7	2,0	2,4	2,5	2,6	2,5

¹⁾ Data k 31. 12. 2011 navazují na výsledky SLDB 2011 a nejsou srovnatelná s předchozími roky.

²⁾ Poměr osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0 až 14 let.

³⁾ Poměr osob ve věku 0 až 14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15 až 64 let.

⁴⁾ Pro výpočet naděje dožití je používán průměr za dvouletá období, je uveden ve sloupci druhého z roků, ze kterých je vypočten.

2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
							OBYVATELSTVO¹⁾
569 627	571 863	572 045	571 709	572 687	573 469	575 123	Počet obyvatel k 31. 12.
50,6	50,5	50,6	50,5	50,5	50,5	50,5	z toho ženy (%)
							z celku ve věku (%):
13,8	13,9	14,1	14,3	14,5	14,7	14,8	0–14 let
70,9	70,4	69,8	69,0	68,2	67,5	66,8	15–64 let
15,2	15,6	16,0	16,7	17,3	17,9	18,4	65 a více let
86 754	89 388	91 704	95 476	99 179	102 404	105 556	Počet obyvatel ve věku 65 a více let
58,8	58,6	58,4	58,0	57,8	57,5	57,2	z toho ženy (%)
							v tom ve věku:
28 285	30 138	31 149	33 559	35 960	37 111	37 706	65–69 let
20 732	20 942	21 809	22 718	23 830	25 463	27 128	70–74 let
18 666	18 455	17 939	17 616	17 247	17 364	17 682	75–79 let
12 059	12 298	12 827	13 270	13 468	13 426	13 516	80–84 let
5 681	6 084	6 340	6 459	6 641	6 747	6 993	85–89 let
1 035	1 143	1 301	1 589	1 773	2 049	2 272	90–94 let
296	328	339	265	260	244	259	95 a více let
7 012	7 555	7 980	8 313	8 674	9 040	9 524	Počet obyvatel ve věku 85 a více let
72,5	72,1	71,6	71,0	70,6	70,1	68,9	z toho ženy (%)
110,1	112,3	113,4	116,6	119,2	121,8	123,8	Index stáří ²⁾
41,0	42,0	43,2	45,0	46,7	48,2	49,7	Index ekonomického zatížení ³⁾
40,8	41,0	41,2	41,5	41,7	41,9	42,1	Průměrný věk k 31. 12. (roky)
39,5	39,6	39,8	40,2	40,4	40,7	40,9	muži
42,1	42,3	42,5	42,7	42,9	43,1	43,3	ženy
5 785	5 859	5 816	5 888	6 003	6 061	5 761	Počet zemřelých
4 429	4 544	4 570	4 622	4 832	4 884	4 689	z toho ve věku 65 a více let
76,6	77,6	78,6	78,5	80,5	80,6	81,4	Podíl zemřelých osob ve věku 65 a více let (%)
68,4	70,0	71,1	71,4	73,3	74,2	74,4	muži
85,1	85,4	86,2	85,8	88,0	87,0	88,6	ženy
							Zemřelí ve věku 65 a více let podle vybrané příčiny smrti:
1 104	1 112	1 103	1 144	1 138	1 063	1 116	novotvary
82	81	107	152	159	248	229	nemoci endokrinní, výživy a přeměny látek
58	39	39	96	139	142	183	nemoci nervové soustavy
2 360	2 544	2 580	2 483	2 555	2 501	2 228	nemoci oběhové soustavy
356	362	297	214	272	313	289	nemoci dýchací soustavy
120	119	131	145	144	172	147	nemoci trávicí soustavy
139	117	141	115	155	148	156	vnější příčiny
295	237	273	274	270	274	251	Přistěhovalí do kraje ve věku 65 a více let
173	183	153	179	181	164	178	Vystěhovalí z kraje ve věku 65 a více let
							Přírůstek (úbytek) stěhováním osob ve věku 65 a více let
122	54	120	95	89	110	73	Vnitrokrajské stěhování osob ve věku 65 a více let
422	391	485	558	547	582	610	Naděje dožití ve věku 65 let (dvouletá období) ⁴⁾
15,02	15,04	15,16	15,31	15,35	15,49	15,78	muži
18,14	18,37	18,23	18,44	18,66	18,63	19,01	ženy
							Naděje dožití ve věku 75 let (dvouletá období) ⁴⁾
8,85	8,86	8,95	9,12	9,11	9,19	9,50	muži
10,78	10,88	10,59	10,78	10,92	10,86	11,33	ženy
							EKONOMICKÁ AKTIVITA
							(Vyběrové šetření pracovních sil)
							Míra ekonomické aktivity (tříleté průměry)
43,2	40,9	38,1	37,5	42,2	46,6	49,4	muži ve věku 60–64 let
6,1	7,2	8,2	8,3	8,1	8,1	7,8	muži ve věku 65 a více let
12,6	14,3	14,9	15,4	17,4	19,0	21,1	ženy ve věku 60–64 let
3,0	3,8	3,9	3,6	2,9	2,8	2,8	ženy ve věku 65 a více let

PŘÍLOHA

Dlouhodobý vývoj Plzeňského kraje - sociální péče a zdravotnictví

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
SOCIÁLNÍ PÉČE										
Starobní důchody (prosinec)¹⁾										
Příjemci starobního důchodu bez souběhu s vdovským / vdoveckým důchodem	76 849	78 565	80 408	82 387	84 779	90 582	95 292	95 284	95 354	96 522
z toho předčasný důchod (%)	22,8	23,9	25,0	25,9	27,4	27,4	30,1	31,0	31,7	32,2
Příjemci starobního důchodu v souběhu s vdovským / vdoveckým důchodem	31 574	31 617	31 776	31 916	31 959	33 859	34 027	33 863	33 653	33 610
z toho předčasný důchod (%)	5,5	6,2	6,8	7,6	8,6	9,0	10,1	11,2	12,3	13,3
Průměrná měsíční výše starobního důchodu bez souběhu s vdovským / vdoveckým důchodem (Kč)	7 703	8 147	8 713	9 604	10 009	10 075	10 507	10 727	10 920	11 025
muži	8 592	9 087	9 707	10 638	11 089	11 144	11 607	11 847	12 043	12 153
ženy	6 981	7 383	7 902	8 746	9 096	9 150	9 547	9 745	9 925	10 018
Průměrná měsíční výše starobního důchodu v souběhu s vdovským / vdoveckým důchodem (Kč)	8 670	9 200	9 853	10 744	11 161	11 183	11 642	11 877	12 068	12 168
muži	9 565	10 138	10 859	11 814	12 298	12 355	12 886	13 176	13 403	13 522
ženy	8 527	9 047	9 686	10 563	10 967	10 981	11 426	11 651	11 833	11 926
Domovy pro seniory²⁾										
počet zařízení	.	.	19	18	19	21	21	23	23	24
počet lůžek	.	.	1 558	1 674	1 715	1 795	1 789	1 842	1 779	1 815
lůžka na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let	x	x	18,5	19,3	19,2	19,6	18,7	18,6	17,4	17,2
Domovy se zvláštním režimem²⁾										
počet zařízení	.	.	.	4	5	6	6	7	9	9
počet lůžek	.	.	.	326	488	514	579	603	741	741
lůžka na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let	x	x	x	3,8	5,5	5,6	6,1	6,1	7,2	7,0
Pečovatelská služba										
uživatelé pečovatelské služby	8 325	7 796	7 280	8 930	8 069	8 316	8 255	8 668	8 891	8 931
výdaje na pečovatelskou službu (tis. Kč)	89 733	82 556	88 373	97 050	97 550	114 583	130 002	127 209	141 284	165 020
ZDRAVOTNICTVÍ										
Léčebny dlouhodobě nemocných										
počet zařízení	3	3	2	2	2	2	2	2	2	.
počet lůžek	370	410	380	380	380	390	350	350	350	.
počet hospitalizovaných	1 104	1 170	1 340	1 462	1 407	1 593	1 764	1 755	1 826	.
hospitalizovaní na 10 000 obyvatel	20,0	21,1	23,9	25,7	24,6	27,8	30,9	30,6	31,8	.
Hospice										
počet zařízení	1	1	1	1	1	1	1	1	1	.
počet lůžek	28	28	28	28	28	28	28	28	28	.
počet hospitalizovaných	252	242	242	270	257	206	227	236	218	.
hospitalizovaní na 10 000 obyvatel	4,6	4,4	4,3	4,7	4,5	3,6	4,0	4,1	3,8	.

¹⁾ Od roku 2010 převedeni invalidní důchodci ve věku 65 a více let mezi starobní důchodce.

²⁾ Od roku 2008 jsou zařízení i místa v nich členěna podle druhu poskytované sociální služby; v jednom zařízení může být poskytováno více druhů sociálních služeb.

Zdroj dat:

Důchody - Česká správa sociálního zabezpečení
 Zařízení sociální péče - Ministerstvo práce a sociálních věcí
 Zdravotnictví - Ústav zdravotnických informací a statistiky

Obyvatelstvo Plzeňského kraje podle pohlaví, věku a okresů k 31. 12. 2005 a 2014

	Stav k 31. 12.	Celkem	z toho ve věku 65 a více let	v %	v tom ve věku						
					65-69	70-74	75-79	80-84	85-89	90-94	95 a více
Celkem											
Plzeňský kraj	2005	551 528	81 330	14,7	24 421	21 909	18 084	11 777	3 544	1 381	214
	2014	575 123	105 556	18,4	37 706	27 128	17 682	13 516	6 993	2 272	259
v tom okres:											
Domažlice	2005	58 748	7 916	13,5	2 409	2 100	1 715	1 162	365	146	19
	2014	61 016	10 678	17,5	4 063	2 703	1 699	1 285	677	228	23
Klatovy	2005	87 629	13 121	15,0	3 755	3 553	2 993	1 919	603	253	45
	2014	86 859	16 677	19,2	5 979	4 183	2 796	2 163	1 160	354	42
Plzeň-město	2005	178 064	28 658	16,1	8 572	7 706	6 476	4 110	1 238	495	61
	2014	187 245	36 782	19,6	12 181	9 831	6 320	4 947	2 587	822	94
Plzeň-jih	2005	58 404	8 709	14,9	2 559	2 360	1 940	1 305	384	138	23
	2014	62 226	11 313	18,2	4 177	2 835	1 874	1 435	715	249	28
Plzeň-sever	2005	71 111	9 804	13,8	3 067	2 630	2 098	1 412	404	167	26
	2014	77 022	13 026	16,9	4 814	3 332	2 122	1 646	804	279	29
Rokycany	2005	45 823	7 255	15,8	2 061	1 945	1 659	1 118	331	111	30
	2014	47 887	8 966	18,7	3 256	2 195	1 491	1 153	632	210	29
Tachov	2005	51 749	5 867	11,3	1 998	1 615	1 203	751	219	71	10
	2014	52 868	8 114	15,3	3 236	2 049	1 380	887	418	130	14
Muži											
Plzeňský kraj	2005	270 421	32 836	12,1	11 155	9 349	7 029	3 861	1 054	348	40
	2014	284 689	45 162	15,9	17 743	12 192	7 312	4 955	2 326	575	59
v tom okres:											
Domažlice	2005	29 016	3 114	10,7	1 104	878	622	374	100	33	3
	2014	30 394	4 609	15,2	1 981	1 220	676	470	205	56	1
Klatovy	2005	43 076	5 173	12,0	1 704	1 474	1 136	598	186	68	7
	2014	42 910	7 118	16,6	2 919	1 842	1 140	769	364	73	11
Plzeň-město	2005	85 832	11 691	13,6	3 870	3 313	2 577	1 434	369	116	12
	2014	91 170	15 412	16,9	5 404	4 411	2 584	1 823	927	240	23
Plzeň-jih	2005	29 057	3 519	12,1	1 183	1 032	734	412	118	36	4
	2014	31 506	4 982	15,8	2 053	1 301	801	540	214	63	10
Plzeň-sever	2005	35 127	4 038	11,5	1 447	1 146	833	454	114	41	3
	2014	38 369	5 724	14,9	2 308	1 526	921	620	282	65	2
Rokycany	2005	22 562	2 940	13,0	960	818	656	363	100	35	8
	2014	23 855	3 849	16,1	1 534	996	629	417	215	50	8
Tachov	2005	25 751	2 361	9,2	887	688	471	226	67	19	3
	2014	26 485	3 468	13,1	1 544	896	561	316	119	28	4
Ženy											
Plzeňský kraj	2005	281 107	48 494	17,3	13 266	12 560	11 055	7 916	2 490	1 033	174
	2014	290 434	60 394	20,8	19 963	14 936	10 370	8 561	4 667	1 697	200
v tom okres:											
Domažlice	2005	29 732	4 802	16,2	1 305	1 222	1 093	788	265	113	16
	2014	30 622	6 069	19,8	2 082	1 483	1 023	815	472	172	22
Klatovy	2005	44 553	7 948	17,8	2 051	2 079	1 857	1 321	417	185	38
	2014	43 949	9 559	21,8	3 060	2 341	1 656	1 394	796	281	31
Plzeň-město	2005	92 232	16 967	18,4	4 702	4 393	3 899	2 676	869	379	49
	2014	96 075	21 370	22,2	6 777	5 420	3 736	3 124	1 660	582	71
Plzeň-jih	2005	29 347	5 190	17,7	1 376	1 328	1 206	893	266	102	19
	2014	30 720	6 331	20,6	2 124	1 534	1 073	895	501	186	18
Plzeň-sever	2005	35 984	5 766	16,0	1 620	1 484	1 265	958	290	126	23
	2014	38 653	7 302	18,9	2 506	1 806	1 201	1 026	522	214	27
Rokycany	2005	23 261	4 315	18,6	1 101	1 127	1 003	755	231	76	22
	2014	24 032	5 117	21,3	1 722	1 199	862	736	417	160	21
Tachov	2005	25 998	3 506	13,5	1 111	927	732	525	152	52	7
	2014	26 383	4 646	17,6	1 692	1 153	819	571	299	102	10

PŘÍLOHA

Zemřelí muži podle vybraných příčin smrti*) v Plzeňském kraji v roce 2014

	Celkem	z toho ve věku 65 a více let	v %	v tom ve věku						
				65–69	70–74	75–79	80–84	85–89	90–94	95 a více
Zemřelí muži	2 913	2 166	74,4	433	402	381	480	313	139	18
z toho podle příčin:										
I. Některé infekční a parazitární nemoci (A00–B99)	37	24	64,9	3	5	5	4	5	2	-
II. Novotvary (C00–D48)	826	577	69,9	149	138	110	101	64	15	-
zhoubné novotvary (C00–C97)	803	557	69,4	143	135	106	97	61	15	-
zhoubný novotvar žaludku (C16)	31	23	74,2	4	4	4	6	5	-	-
zhoubný novotvar tlustého střeva (C18)	60	45	75,0	6	7	15	4	12	1	-
zhoubné novotvary konečníku (C20)	33	24	72,7	5	7	7	5	-	-	-
zhoubný novotvar slinivky břišní (C25)	58	38	65,5	7	8	7	15	1	-	-
zhoubný novotvar průdušky a plic (C34)	206	146	70,9	49	45	26	17	8	1	-
zhoubný novotvar předstojné žlázy - prostaty (C61)	79	69	87,3	15	14	13	13	10	4	-
zhoubný novotvar mizní, krvetvorné a příbuzné tkáně (C81–C96)	52	36	69,2	8	10	10	5	2	1	-
III. Nemoci krve, krvetvorných orgánů a některé poruchy týkající se mechanismu imunity (D50–D89)	10	8	80,0	2	1	1	2	2	-	-
IV. Nemoci endokrinní, výživy a přeměny látek (E00–E90)	113	96	85,0	19	20	18	16	18	4	1
diabetes mellitus (E10–E14)	96	85	88,5	18	16	17	13	16	4	1
V. Poruchy duševní a poruchy chování (F00–F99)	37	36	97,3	3	4	5	12	5	7	-
VI. Nemoci nervové soustavy (G00–G99)	101	81	80,2	15	12	17	19	13	3	2
Alzheimerova nemoc (G30)	38	35	92,1	2	4	7	12	7	2	1
IX. Nemoci oběhové soustavy (I00–I99)	1 142	954	83,5	159	143	160	256	148	79	9
postižení srdce při hypertenzi (I11)	40	30	75,0	5	5	7	6	5	2	-
infarkt myokardu (I21–I23)	146	108	74,0	27	26	17	20	15	2	1
ostatní formy ischemické choroby srdeční (I20, I24, I25)	460	392	85,2	63	57	71	105	57	35	4
selhání srdce (I50)	64	51	79,7	6	8	5	17	10	4	1
cévní nemoci mozku (I60–I69)	232	216	93,1	38	22	33	59	40	22	2
ateroskleróza (I70)	17	17	100,0	1	4	1	7	2	1	1
X. Nemoci dýchací soustavy (J00–J99)	213	165	77,5	32	34	26	27	31	13	2
záněty plic (J12–J18)	52	38	73,1	8	5	6	4	10	4	1
XI. Nemoci trávicí soustavy (K00–K93)	124	76	61,3	21	21	16	12	3	2	1
XII. Nemoci kůže a podkožního vaziva (L00–L99)	9	8	88,9	3	1	-	3	1	-	-
XIII. Nemoci svalové a kosterní soustavy a pojivové tkáně (M00–M99)	8	6	75,0	1	1	2	-	2	-	-
XIV. Nemoci močové a pohlavní soustavy (N00–N99)	30	27	90,0	4	5	3	12	1	2	-
XVIII. Příznaky, znaky a abnormální klinické a laboratorní nálezy nezařazené jinde (R00–R99)	50	31	62,0	11	6	2	4	6	2	-
XX. Vnější příčiny nemocnosti a úmrtnosti (V01–Y98)	206	77	37,4	11	11	16	12	14	10	3
dopravní nehody (V01–V99)	28	5	17,9	-	2	3	-	-	-	-
jiné vnější příčiny náhodných poranění (W00–X59)	87	45	51,7	3	5	8	7	10	9	3
sebevraždy (X60–X84)	72	14	19,4	5	3	2	2	2	-	-

*) Podle Mezinárodní statistické klasifikace nemocí a přidružených zdravotních problémů ve znění 10. decennální revize (MKN-10).

Zemřelé ženy podle vybraných příčin smrti^{*)} v Plzeňském kraji v roce 2014

	Celkem	z toho ve věku 65 a více let	v %	v tom ve věku						
				65–69	70–74	75–79	80–84	85–89	90–94	95 a více
Zemřelé ženy	2 848	2 523	88,6	235	290	359	566	630	363	80
z toho podle příčin:										
I. Některé infekční a parazitární nemoci (A00–B99)	41	33	80,5	5	4	4	9	6	5	-
II. Novotvary (C00–D48)	700	539	77,0	102	117	108	111	66	29	6
zhoubné novotvary (C00–C97)	675	514	76,1	100	111	105	105	62	25	6
zhoubný novotvar žaludku (C16)	23	18	78,3	2	3	5	3	4	-	1
zhoubný novotvar tlustého střeva (C18)	46	43	93,5	2	7	14	12	7	1	-
zhoubné novotvary konečníku (C20)	32	27	84,4	5	4	9	4	4	1	-
zhoubný novotvar slinivky břišní (C25)	58	44	75,9	5	12	11	7	6	3	-
zhoubný novotvar průdušky a plic (C34)	97	63	64,9	21	20	8	9	5	-	-
zhoubný novotvar prsu (C50)	83	69	83,1	10	13	13	15	8	9	1
zhoubný novotvar mizní, krvetvorné a příbuzné tkáně (C81–C96)	48	40	83,3	11	9	5	9	3	3	-
III. Nemoci krve, krvetvorných orgánů a některé poruchy týkající se mechanismu imunity (D50–D89)	13	13	100,0	1	2	-	5	3	1	1
IV. Nemoci endokrinní, výživy a přeměny látek (E00–E90)	143	133	93,0	15	13	22	30	36	15	2
diabetes mellitus (E10–E14)	120	111	92,5	12	9	20	25	32	12	1
V. Poruchy duševní a poruchy chování (F00–F99)	69	67	97,1	3	1	8	19	26	10	-
VI. Nemoci nervové soustavy (G00–G99)	115	102	88,7	10	13	17	24	20	18	4
Alzheimerova nemoc (G30)	70	69	98,6	3	7	7	17	17	16	2
IX. Nemoci oběhové soustavy (I00–I99)	1 325	1 274	96,2	56	104	155	300	380	224	55
postižení srdce při hypertenzi (I11)	47	46	97,9	4	3	3	8	12	13	3
infarkt myokardu (I21–I23)	119	117	98,3	6	8	9	35	37	18	4
ostatní formy ischemické choroby srdeční (I20, I24, I25)	467	459	98,3	13	38	49	112	140	86	21
selhání srdce (I50)	77	73	94,8	2	6	10	17	16	13	9
cévní nemoci mozku (I60–I69)	331	322	97,3	17	27	48	68	97	55	10
ateroskleróza (I70)	29	27	93,1	1	-	1	2	15	6	2
X. Nemoci dýchací soustavy (J00–J99)	139	124	89,2	13	11	15	22	32	26	5
záněty plic (J12–J18)	49	46	93,9	5	2	1	9	12	16	2
XI. Nemoci trávicí soustavy (K00–K93)	94	71	75,5	11	5	11	15	16	9	4
XII. Nemoci kůže a podkožního vaziva (L00–L99)	10	10	100,0	3	1	-	2	2	2	-
XIII. Nemoci svalové a kosterní soustavy a pojivové tkáně (M00–M99)	5	5	100,0	-	-	2	2	1	-	-
XIV. Nemoci močové a pohlavní soustavy (N00–N99)	44	42	95,5	4	5	4	8	12	8	1
XVIII. Příznaky, znaky a abnormální klinické a laboratorní nálezy nezařazené jinde (R00–R99)	38	31	81,6	4	4	5	3	11	3	1
XX. Vnější příčiny nemocnosti a úmrtnosti (V01–Y98)	108	79	73,1	8	10	12	16	19	13	1
dopravní nehody (V01–V99)	13	2	15,4	-	-	1	-	1	-	-
jiné vnější příčiny náhodných poranění (W00–X59)	65	56	86,2	3	4	5	14	18	11	1
sebevraždy (X60–X84)	18	9	50,0	2	4	2	-	-	1	-

*) Podle Mezinárodní statistické klasifikace nemocí a přidružených zdravotních problémů ve znění 10. decennální revize (MKN-10).

PŘÍLOHA

Základní výsledky projekce obyvatelstva Plzeňského kraje

Zdroj: ČSÚ, Projekce obyvatelstva v krajích ČR do roku 2050 (130052-14)

	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
Obyvatelstvo celkem (k 1. 1.)							
Celkem	577 112	578 491	578 064	576 168	573 427	570 333	566 951
z toho ve věku (%):							
0–14 let	15,2	14,2	13,2	12,6	12,5	12,9	13,2
15–64 let	63,8	63,0	62,6	61,9	59,9	57,2	55,8
65 a více let	21,0	22,9	24,3	25,5	27,6	29,9	31,1
Počet obyvatel ve věku 65 a více let	120 918	132 204	140 313	147 119	158 066	170 459	176 093
v tom ve věku:							
65–69 let	38 396	35 362	33 799	34 663	41 294	44 450	38 474
70–74 let	34 278	35 271	32 861	31 738	32 701	39 139	42 305
75–79 let	23 286	29 839	31 222	29 456	28 755	29 834	36 013
80–84 let	13 471	18 352	24 137	25 822	24 707	24 578	25 806
85–89 let	8 124	8 731	12 530	16 999	18 632	18 182	18 618
90 a více let	3 363	4 649	5 764	8 441	11 977	14 276	14 877
Průměrný věk (roky)	43,3	44,5	45,7	46,7	47,4	47,8	48,2
Index stáří ¹⁾	137,8	161,0	184,4	203,3	219,7	231,5	235,8
Index ekonomického zatížení ²⁾	56,6	58,8	59,8	61,5	67,0	74,8	79,3
Muži							
Celkem	285 035	285 318	284 752	283 602	282 242	280 837	279 249
z toho ve věku (%):							
0–14 let	15,8	14,7	13,8	13,1	13,1	13,5	13,8
15–64 let	65,8	64,9	64,4	63,6	61,4	58,7	57,2
65 a více let	18,5	20,4	21,9	23,3	25,4	27,8	29,0
Počet mužů ve věku 65 a více let	52 698	58 152	62 279	66 047	71 812	78 034	81 107
v tom ve věku:							
65–69 let	18 313	16 956	16 521	17 223	20 381	21 695	19 084
70–74 let	15 581	16 355	15 386	15 199	15 935	18 966	20 284
75–79 let	9 945	12 994	13 950	13 339	13 357	14 125	16 987
80–84 let	5 197	7 396	9 995	11 008	10 697	10 942	11 724
85–89 let	2 730	3 121	4 712	6 606	7 471	7 419	7 834
90 a více let	932	1 330	1 715	2 672	3 971	4 887	5 194
Ženy							
Celkem	292 077	293 173	293 312	292 566	291 185	289 496	287 702
z toho ve věku (%):							
0–14 let	14,7	13,6	12,6	12,0	12,0	12,3	12,6
15–64 let	62,0	61,1	60,8	60,3	58,4	55,7	54,4
65 a více let	23,4	25,3	26,6	27,7	29,6	31,9	33,0
Počet žen ve věku 65 a více let	68 220	74 052	78 034	81 072	86 254	92 425	94 986
v tom ve věku:							
65–69 let	20 083	18 406	17 278	17 440	20 913	22 755	19 390
70–74 let	18 697	18 916	17 475	16 539	16 766	20 173	22 021
75–79 let	13 341	16 845	17 272	16 117	15 398	15 709	19 026
80–84 let	8 274	10 956	14 142	14 814	14 010	13 636	14 082
85–89 let	5 394	5 610	7 818	10 393	11 161	10 763	10 784
90 a více let	2 431	3 319	4 049	5 769	8 006	9 389	9 683

¹⁾ Poměr osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0 až 14 let.

²⁾ Poměr osob ve věku 0 až 14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15 až 64 let.

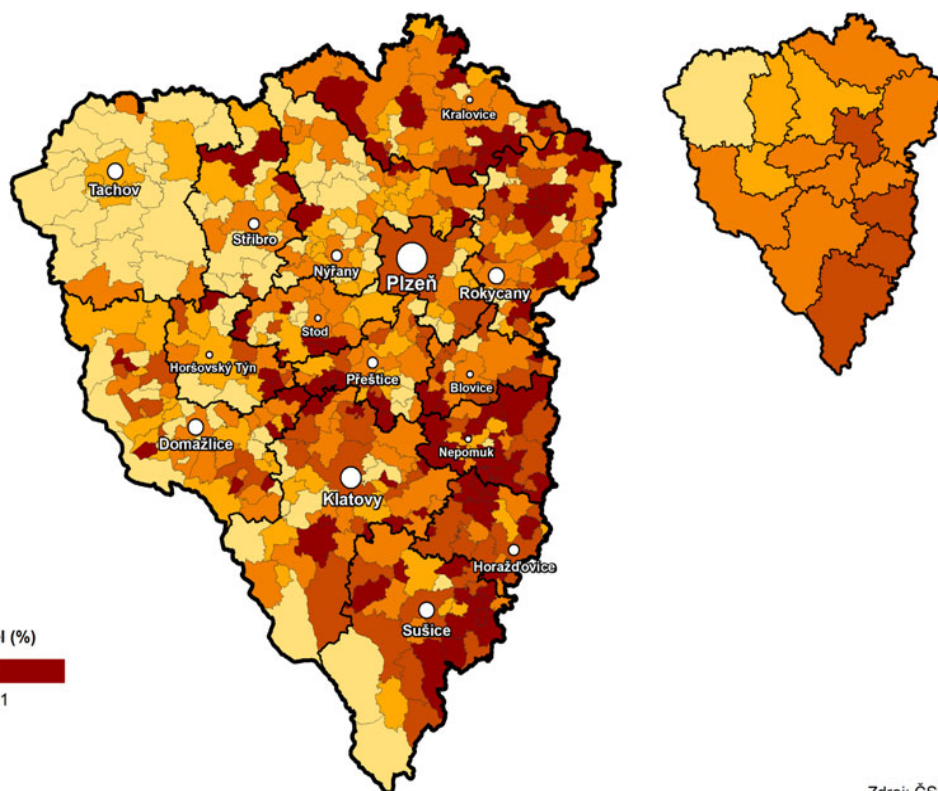
Kartogramy

Obyvatelé ve věku 65 a více let podle obcí a SO ORP Plzeňského kraje k 31. 12. 2014

sidlo SO ORP s počtem obyvatel

- méně než 5 000
- 5 000–9 999
- 10 000–19 999
- 20 000–49 999
- 50 000–99 999
- 100 000 a více

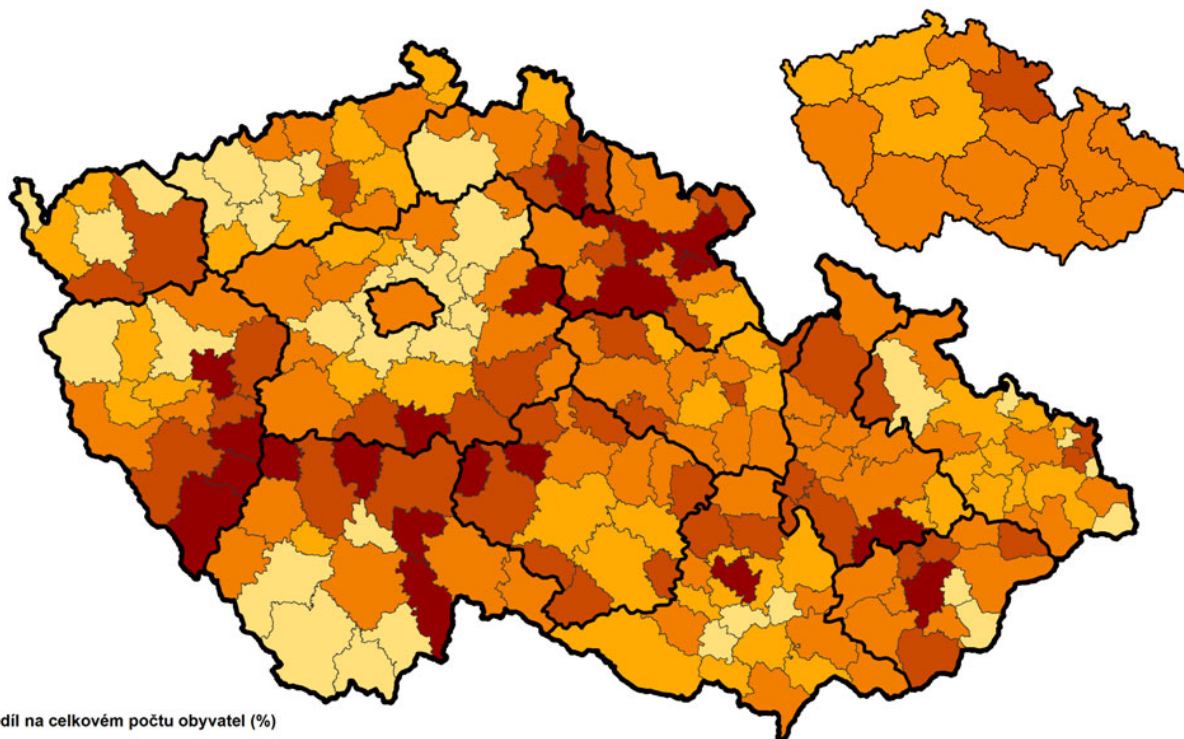
podíl na celkovém počtu obyvatel (%)

Zdroj: ČSÚ

Obyvatelé ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů k 31. 12. 2014

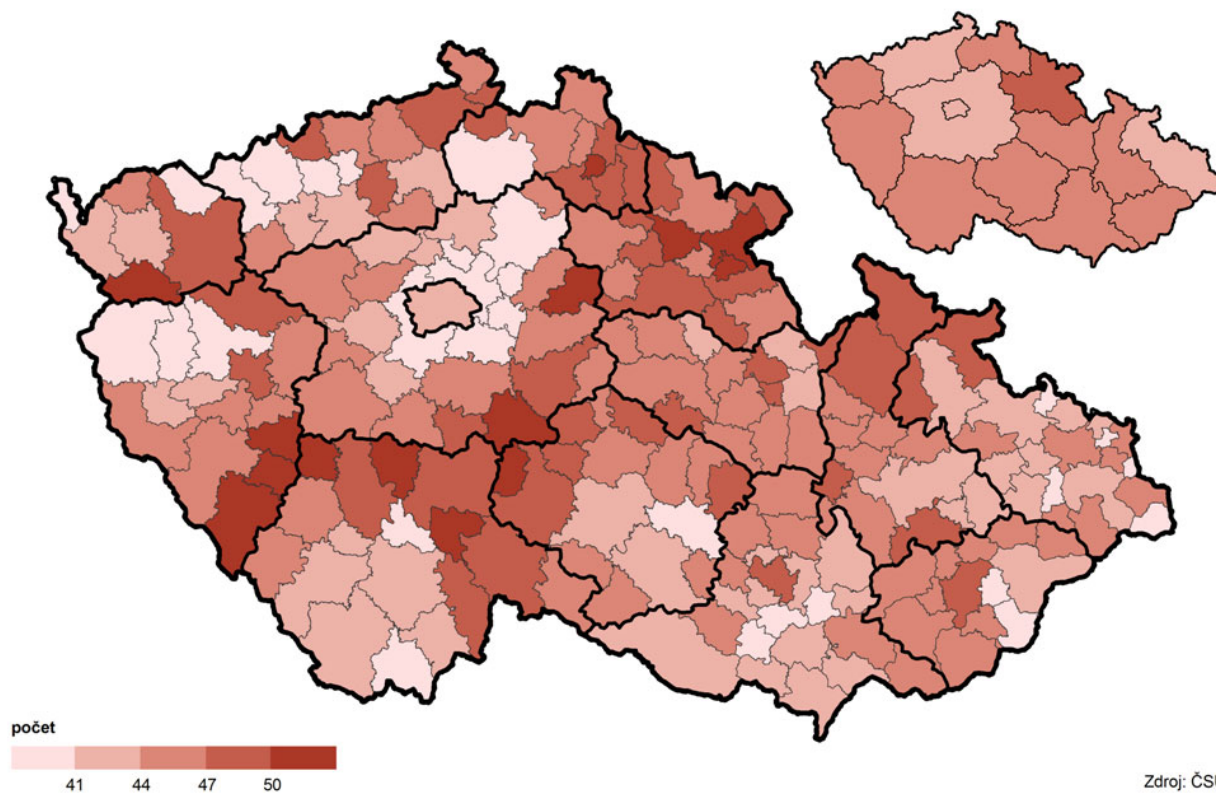
podíl na celkovém počtu obyvatel (%)

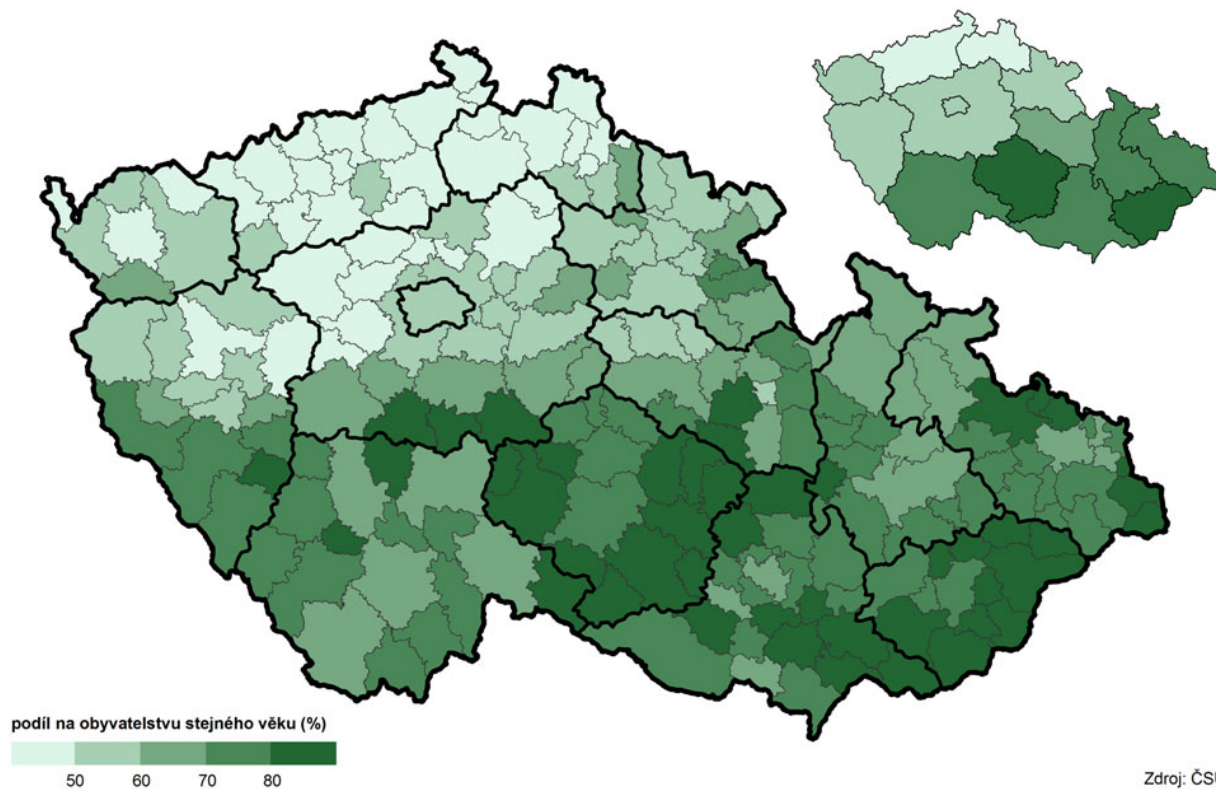
Zdroj: ČSÚ

Osoby ve věku 60 a více let na 100 osob ve věku 20–59 let podle SO ORP a krajů k 31. 12. 2014

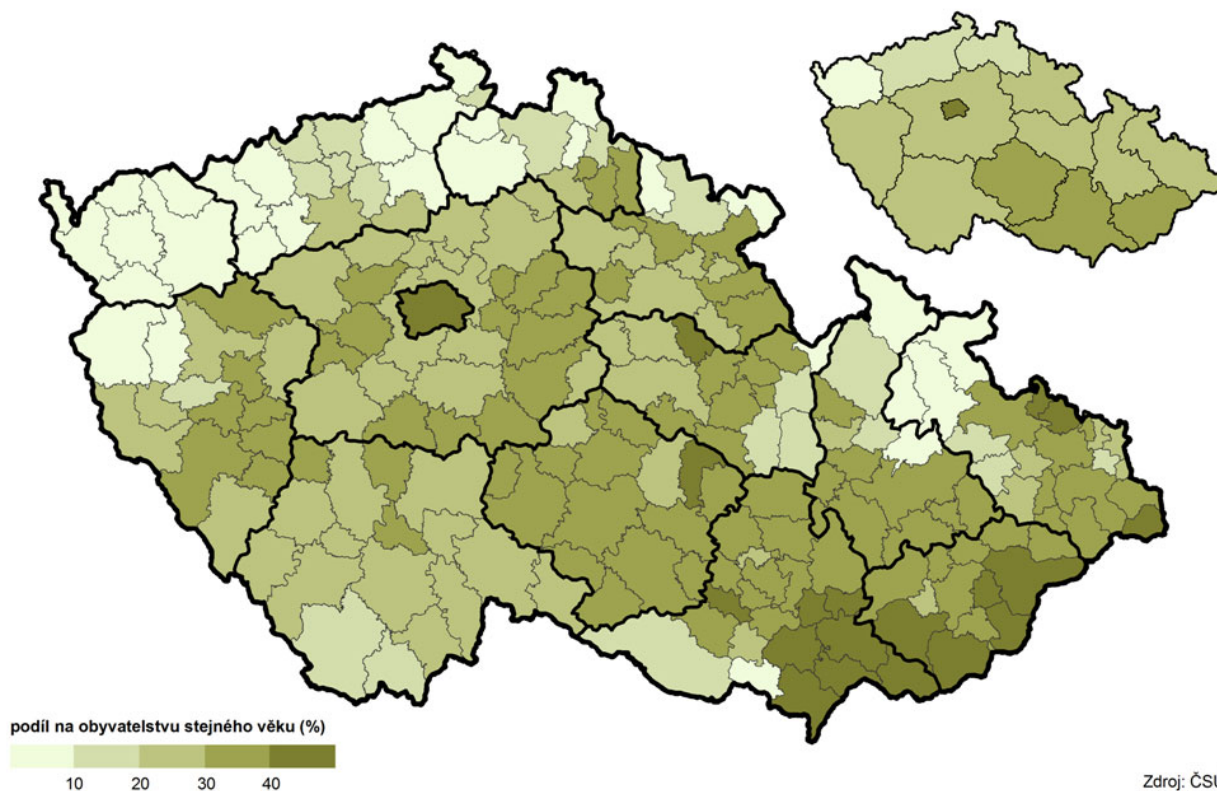

Věřící obyvatelé ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011
(z osob s uvedeným vztahem k víře)

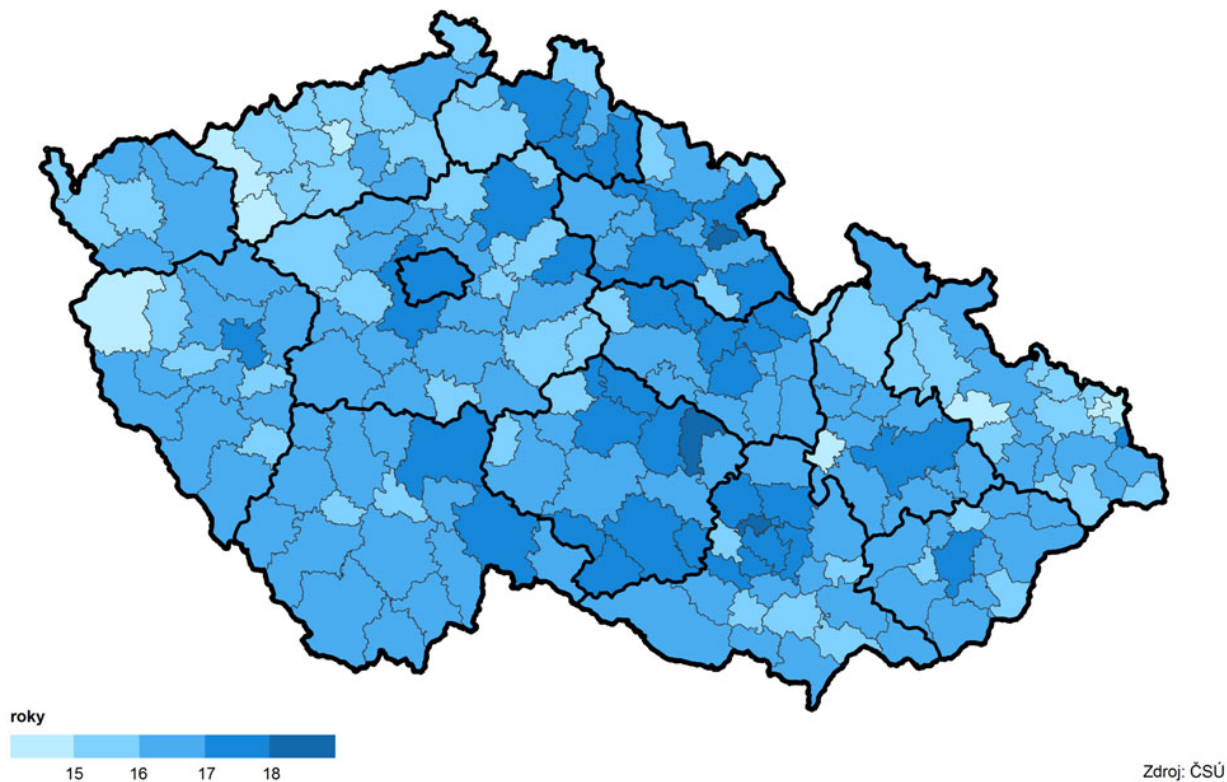

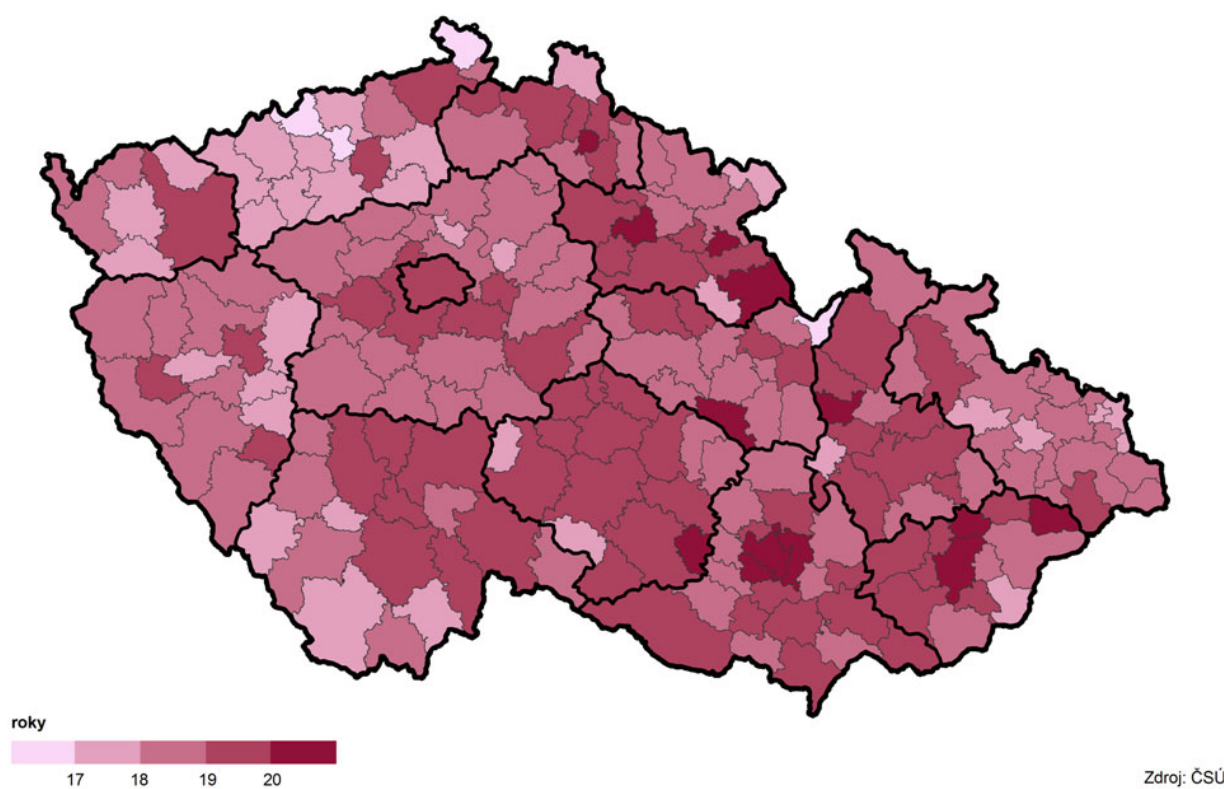
Rodáci ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011
(ze zjištěných hodnot)

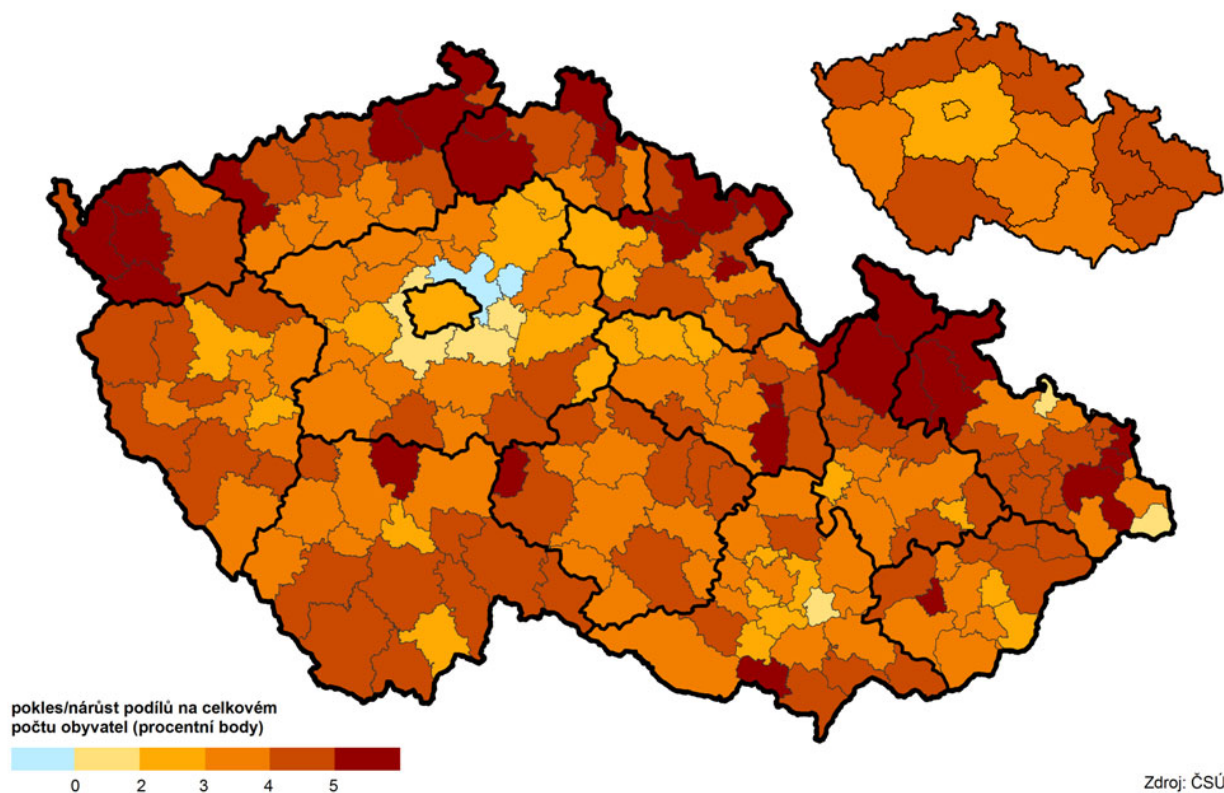
Naděje dožití mužů ve věku 65 let podle SO ORP v období 2010–2014

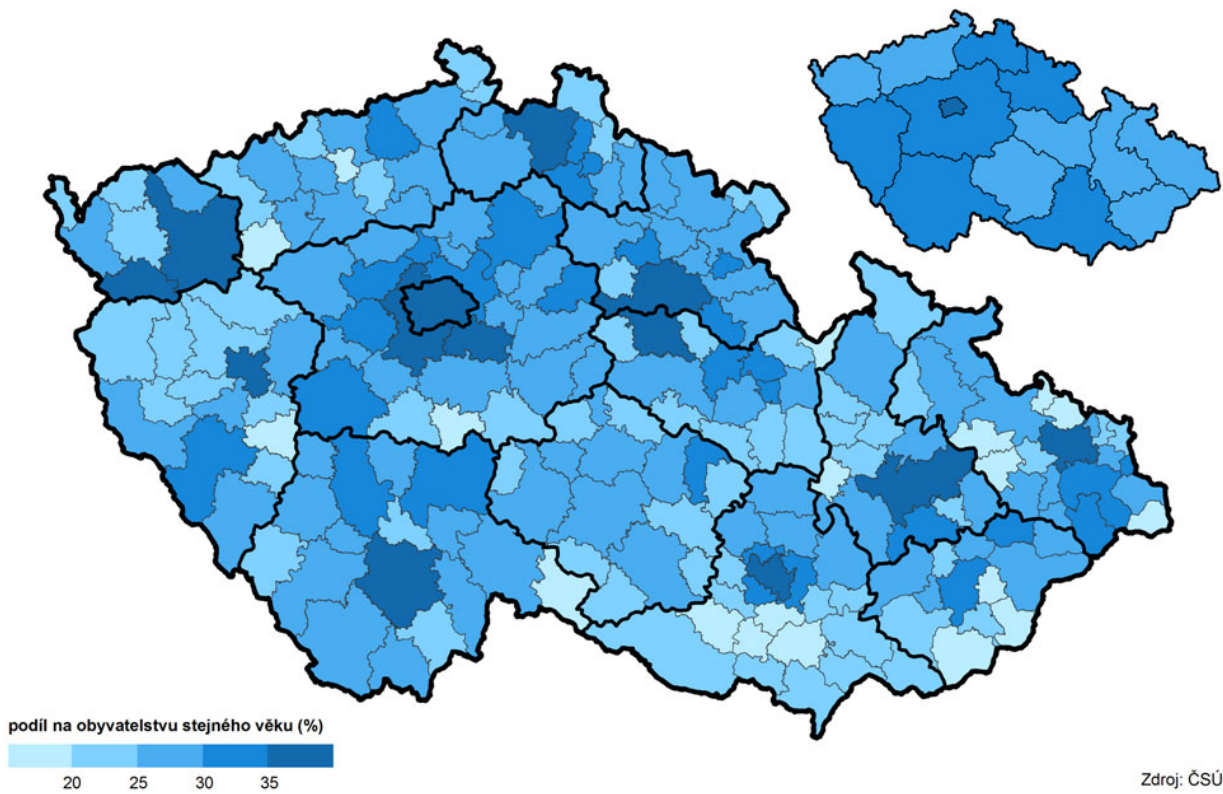
Naděje dožití žen ve věku 65 let podle SO ORP v období 2010–2014

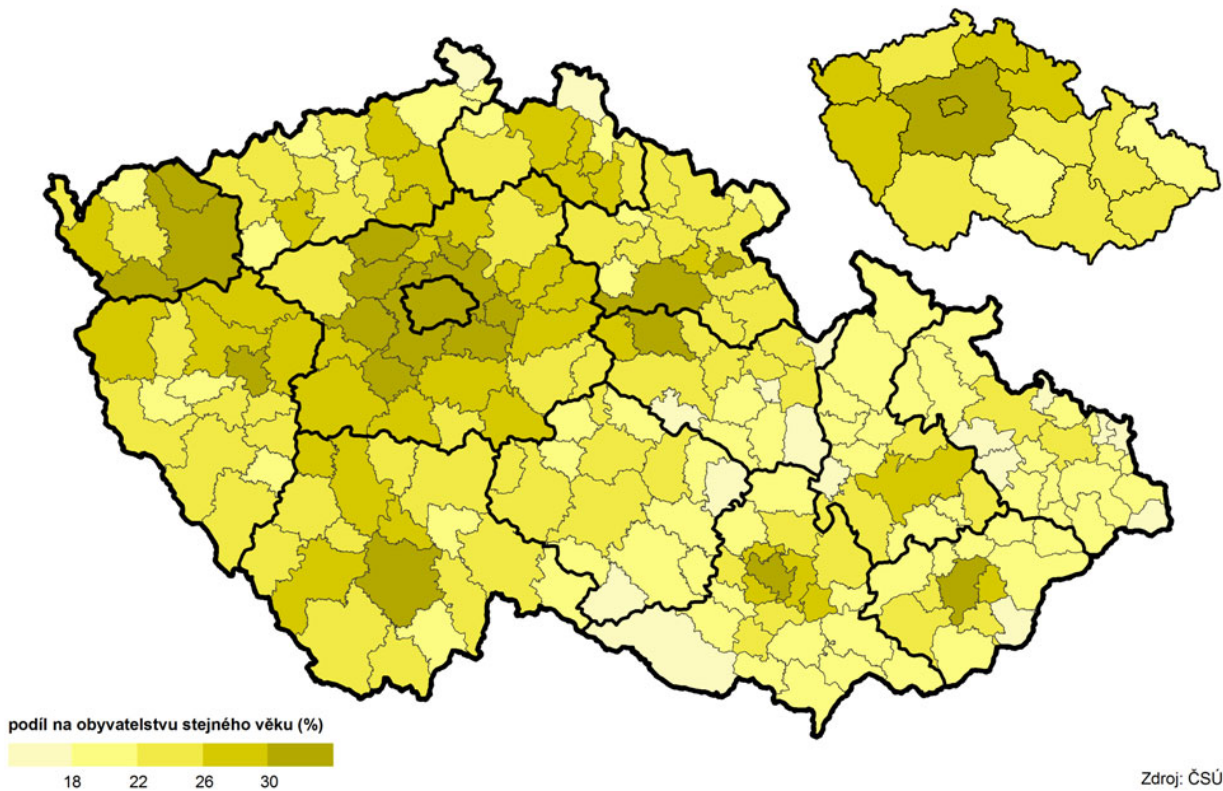
Změna podílu osob ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů mezi 31. 12. 2004 a 31. 12. 2014

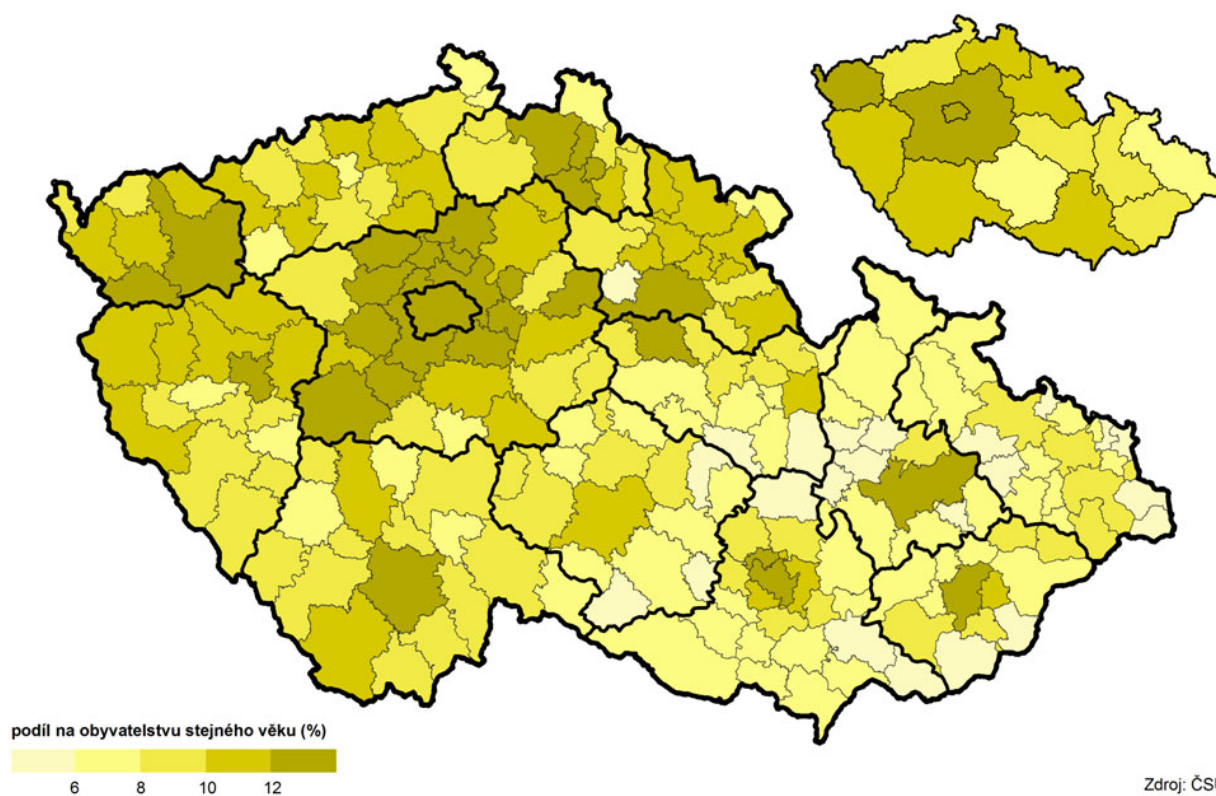
Obyvatelstvo se středoškolským s maturitou a vyšším vzděláním ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011 (ze zjištěných hodnot)

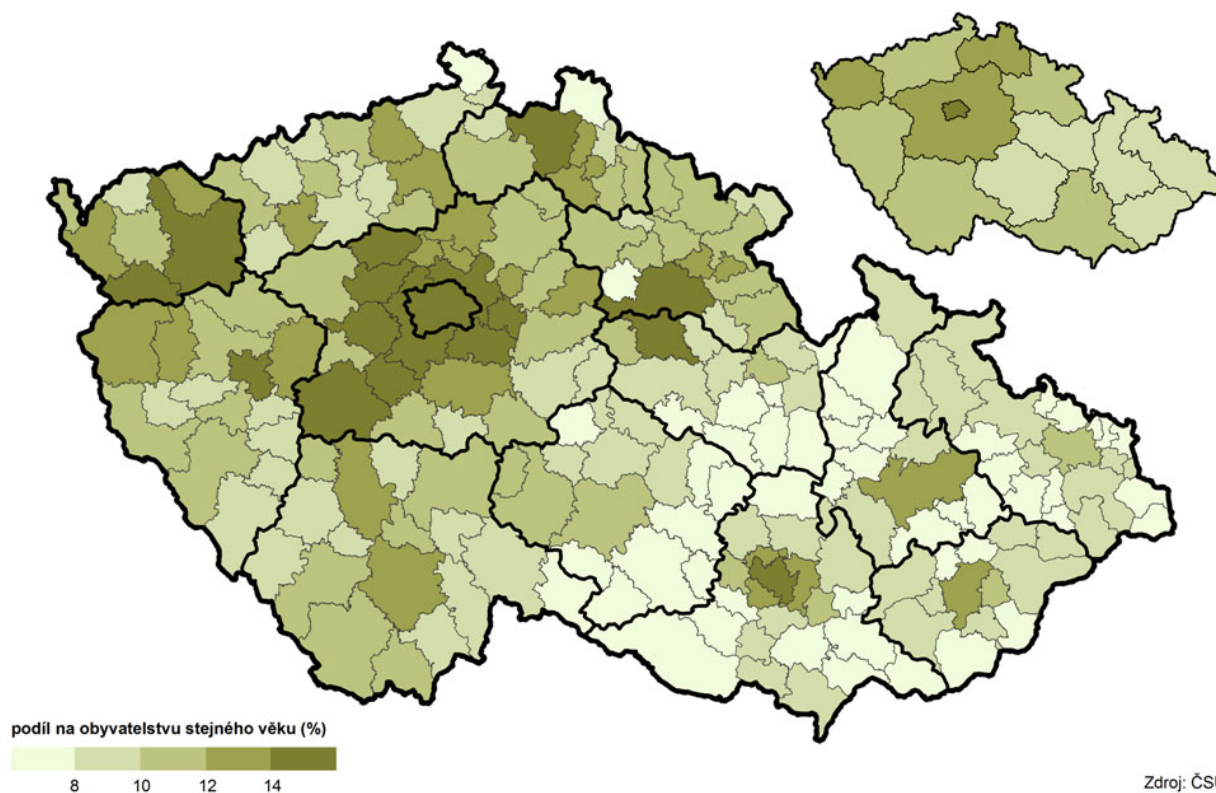
Zaměstnanost seniorů ve věku 60–64 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011 (ze zjištěných hodnot)

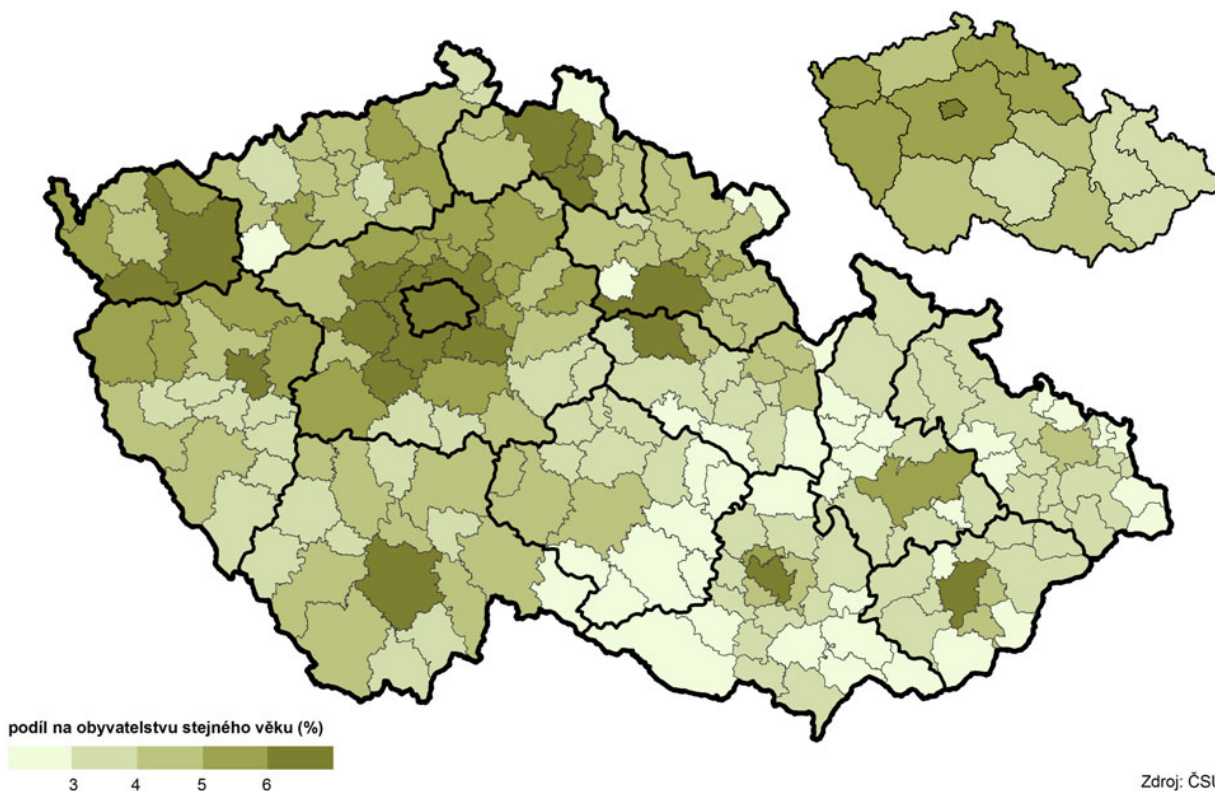
Zaměstnanost seniorů ve věku 65–69 let podle SO ORP a krajů
podle SLDB 2011 (ze zjištěných hodnot)

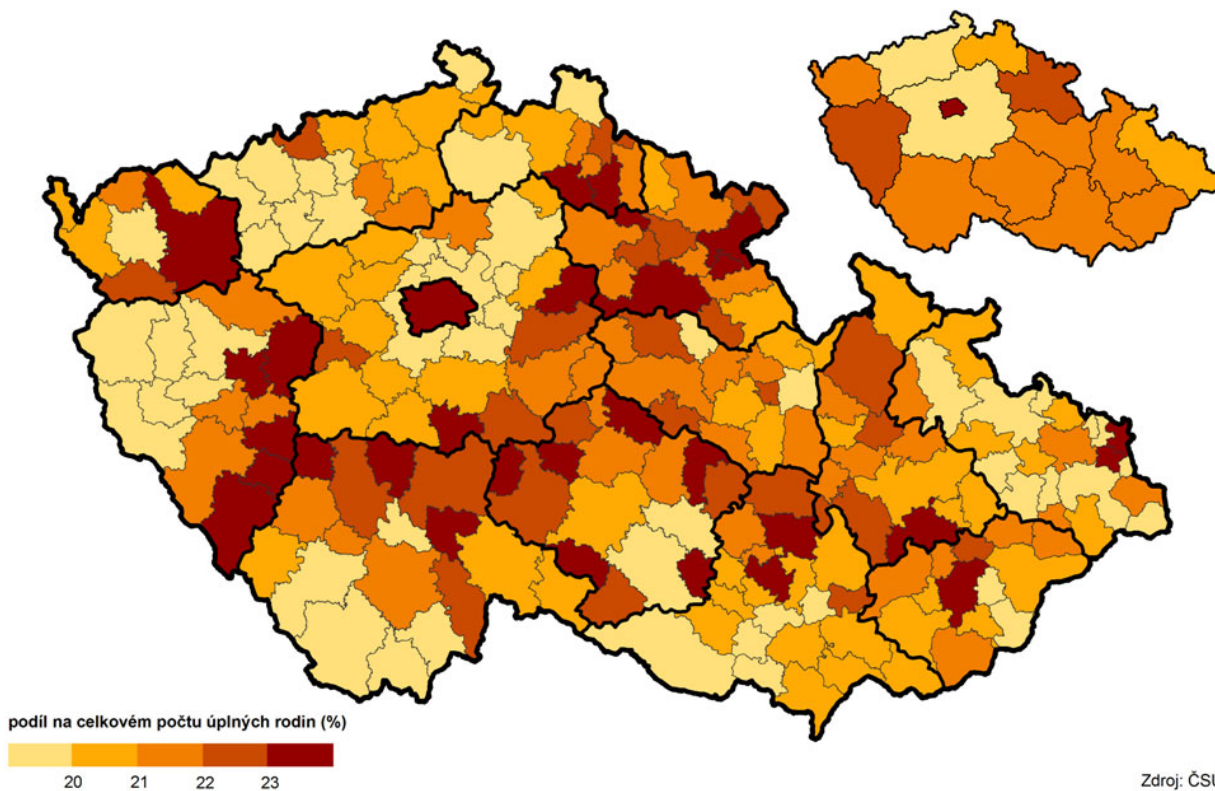
Pracující důchodci ve věku 60–69 let podle SO ORP a krajů
podle SLDB 2011 (ze zjištěných hodnot)

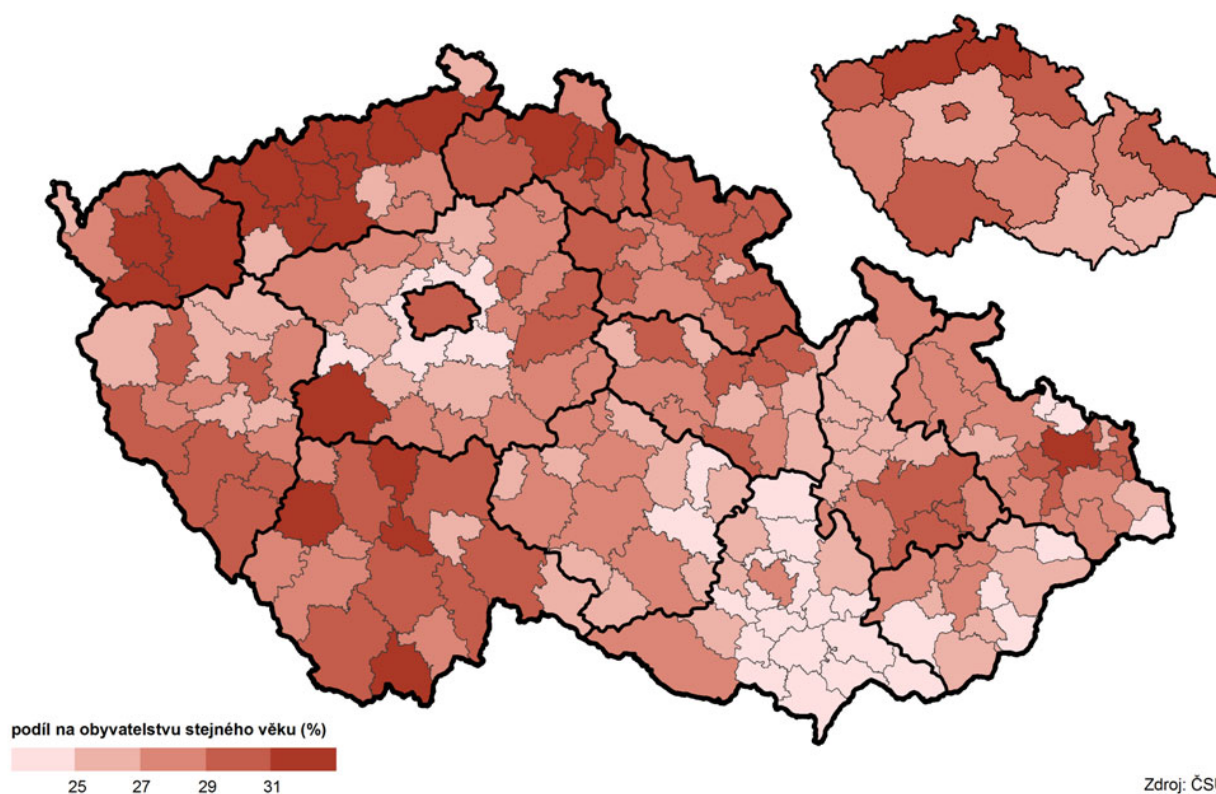
Pracující důchodci ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů
podle SLDB 2011 (ze zjištěných hodnot)

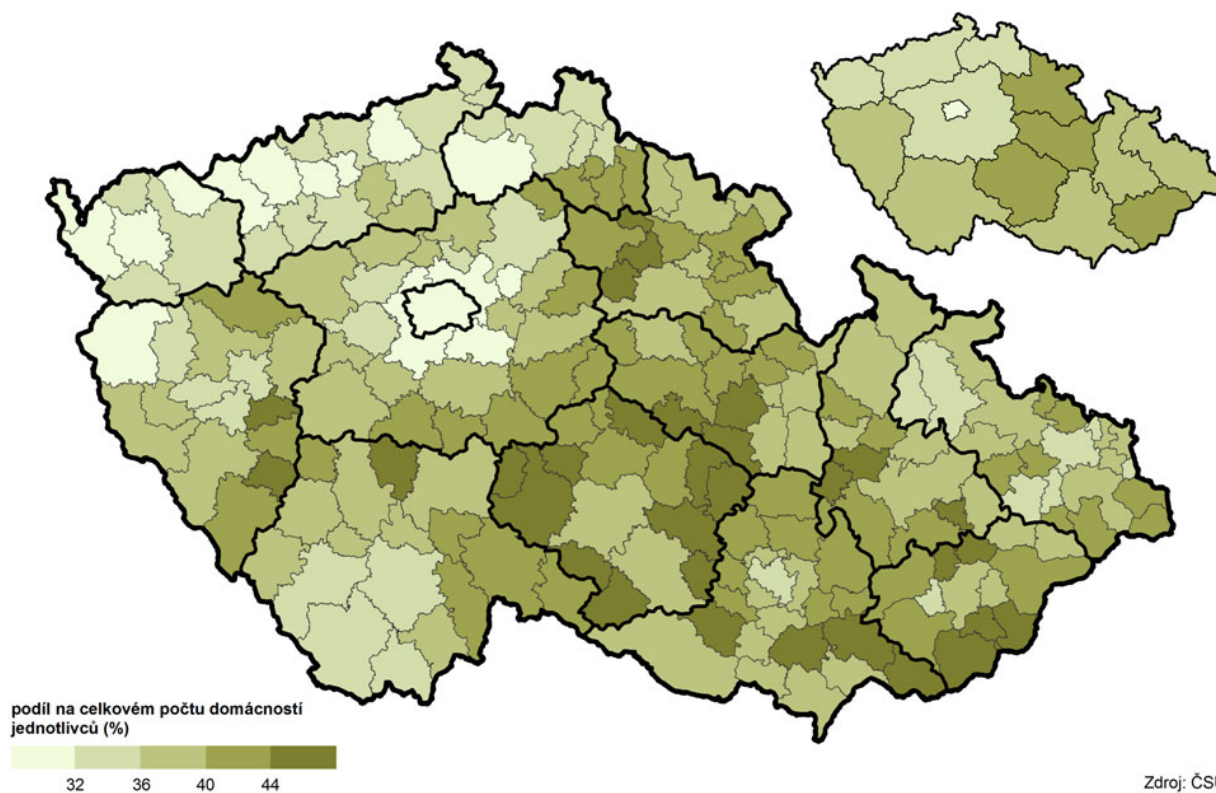
Úplné rodiny v čele s osobou ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

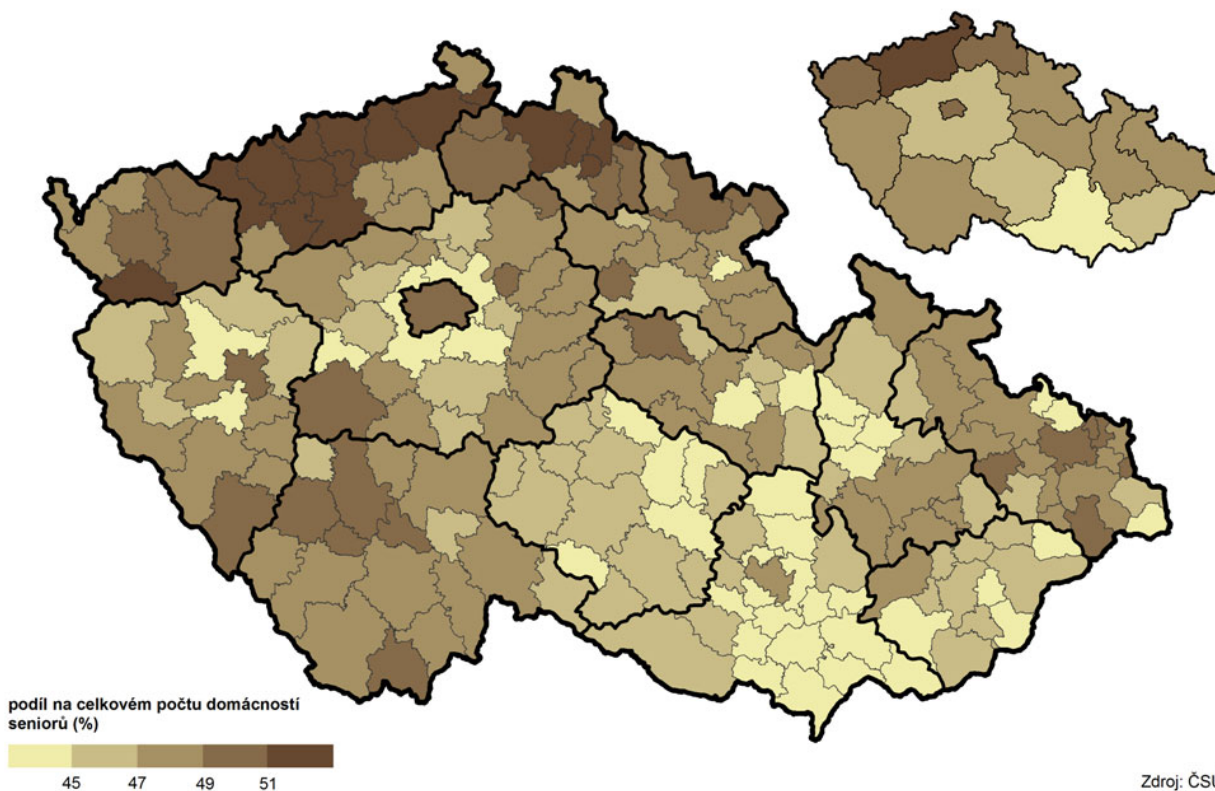
Osoby žijící samostatně v bytě ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

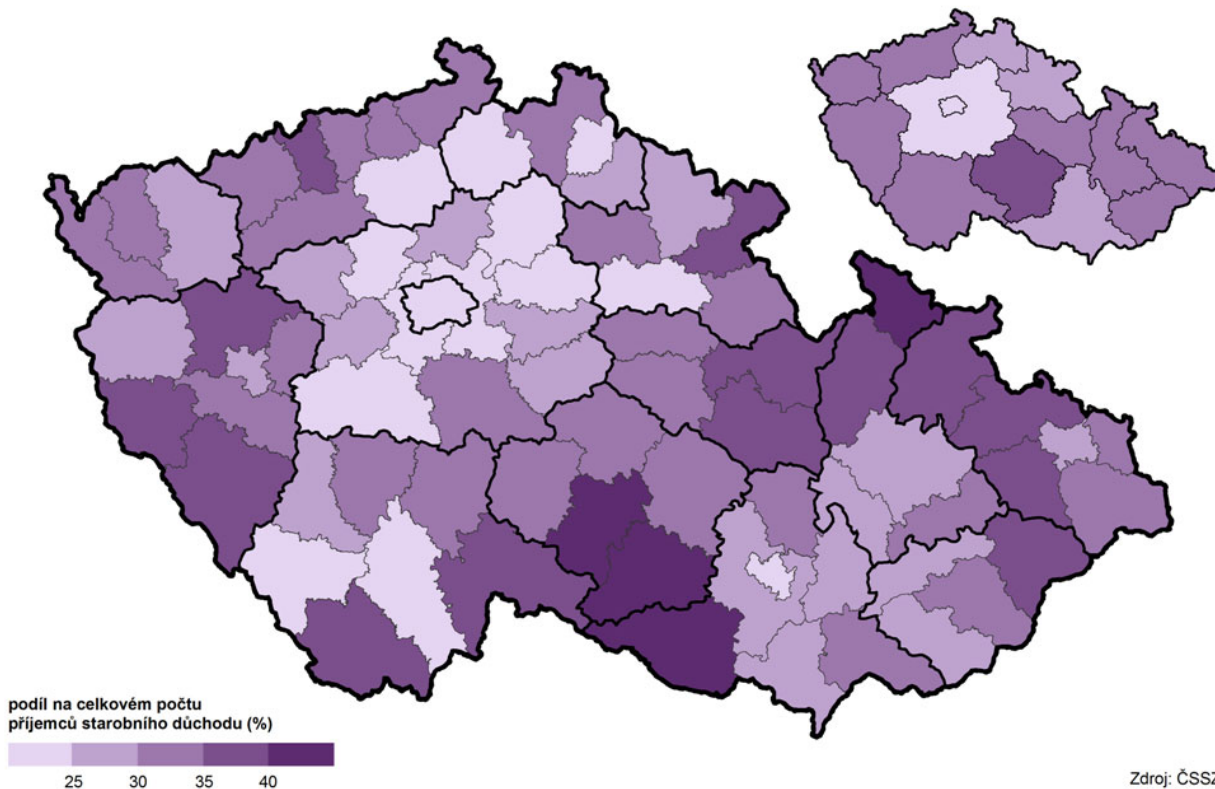
Domácnosti jednotlivců ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

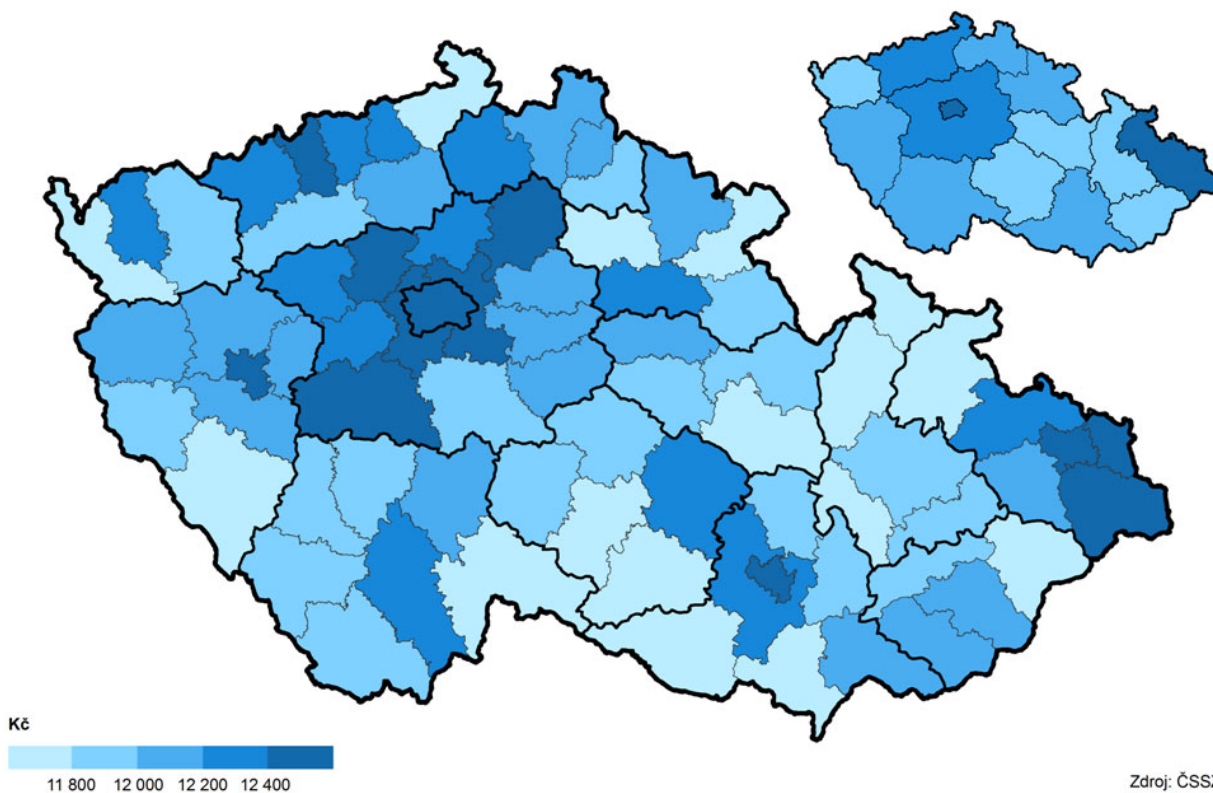
Domácnosti jednotlivců z domácností seniorů ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

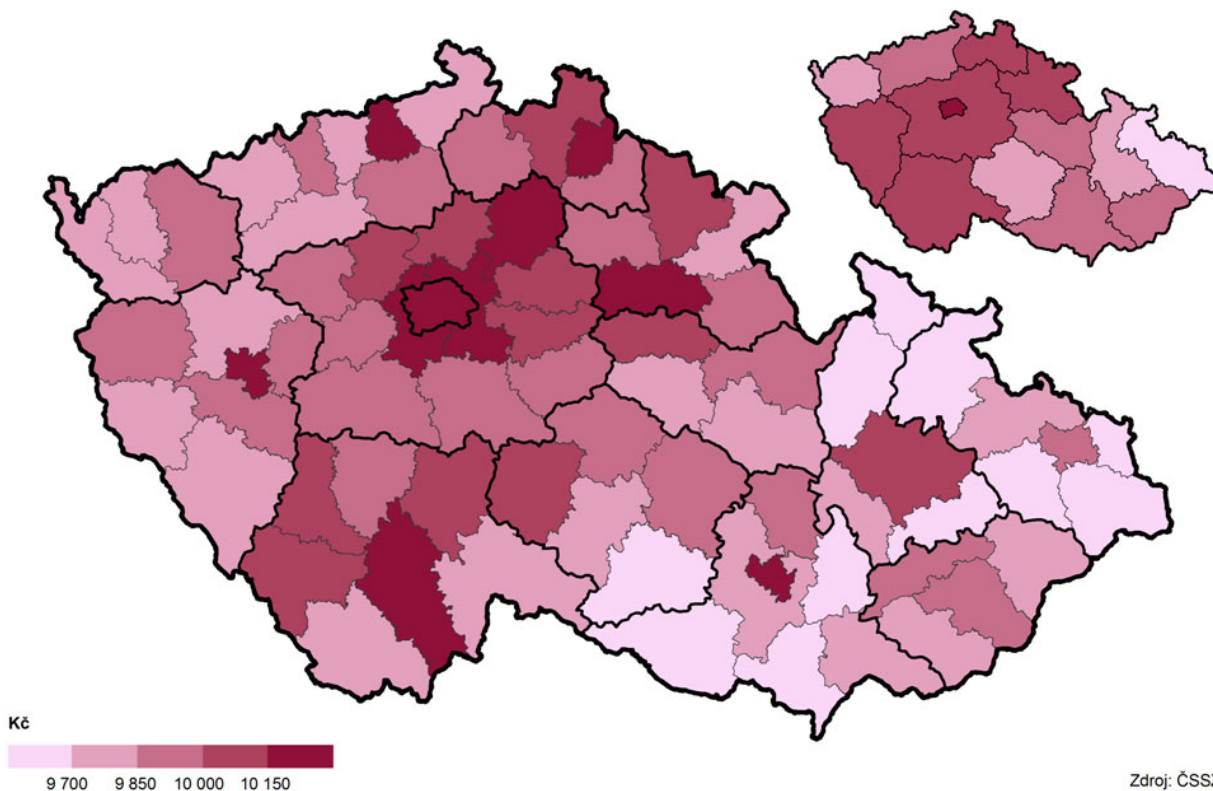
Příjemci předčasných starobních důchodů (bez souběhu) podle okresů a krajů v prosinci 2014

Průměrná měsíční výše starobního důchodu (bez souběhu)
podle okresů a krajů v prosinci 2014 - muži

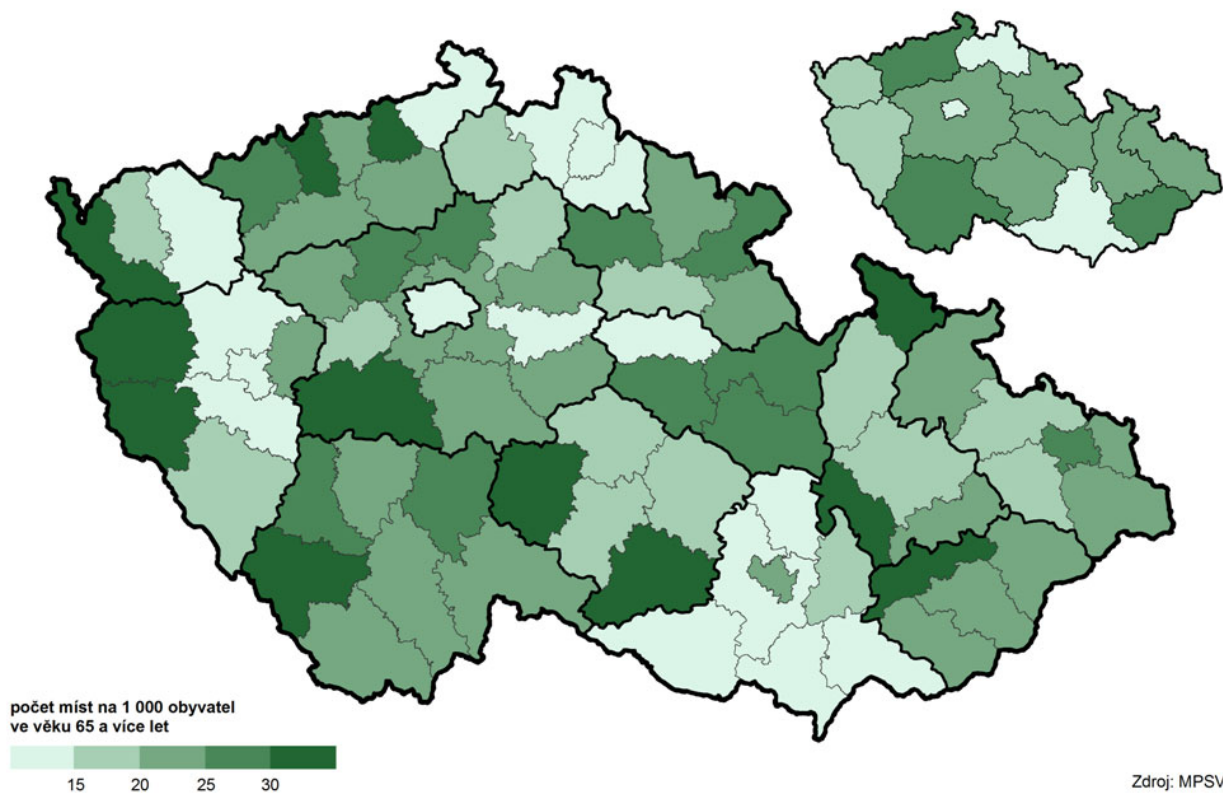

Průměrná měsíční výše starobního důchodu (bez souběhu)
podle okresů a krajů v prosinci 2014 - ženy

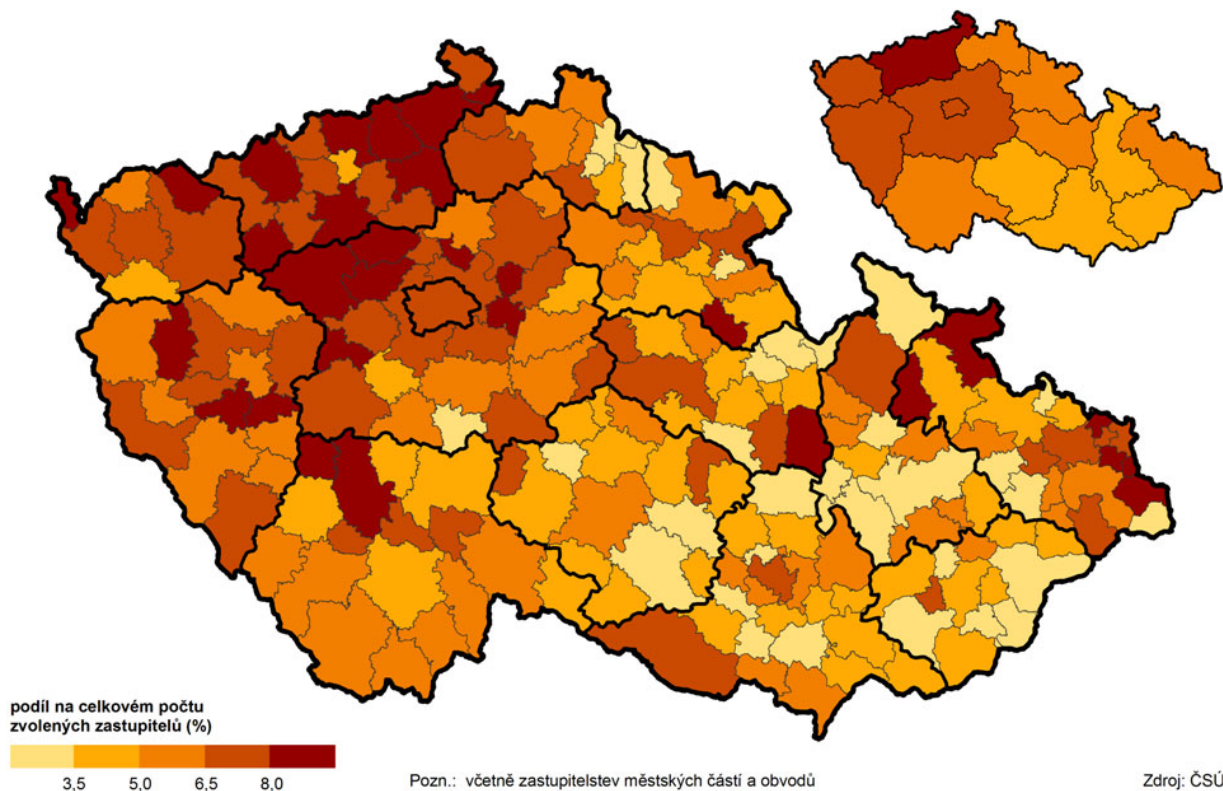

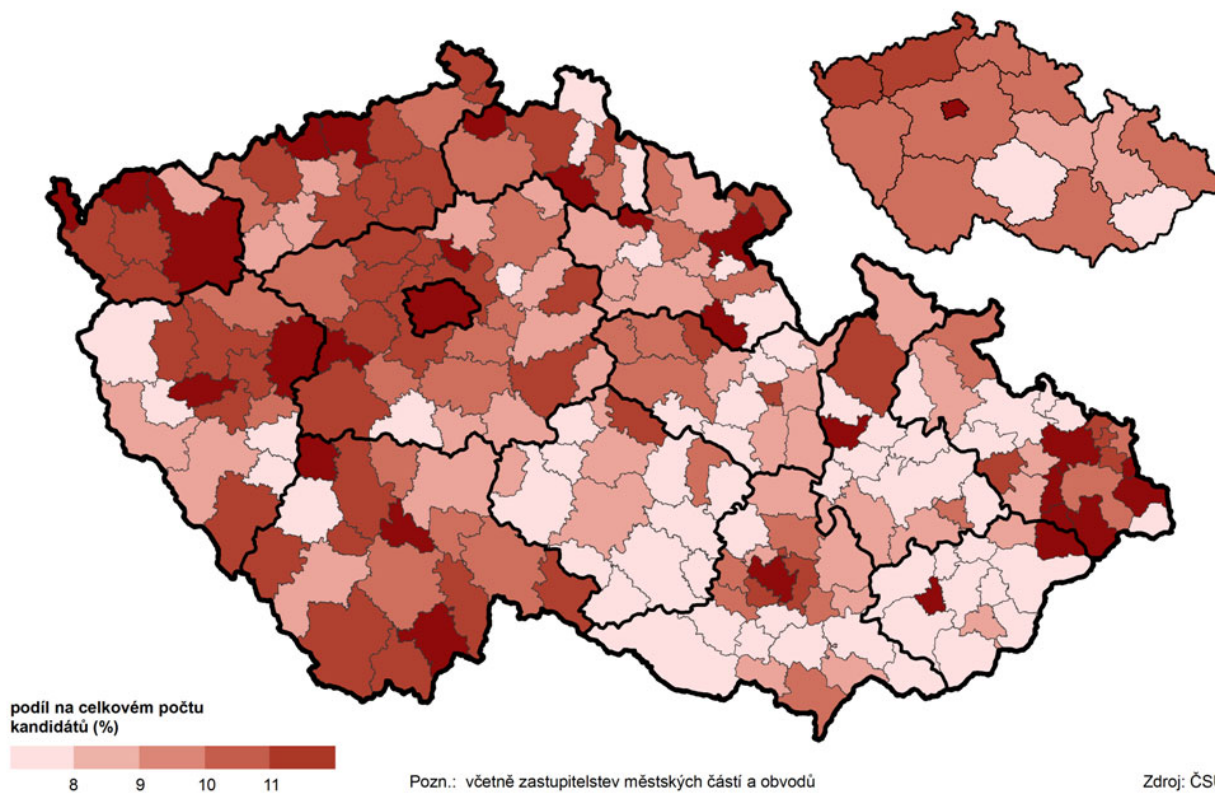
Místa v domovech pro seniory podle okresů a krajů v roce 2014

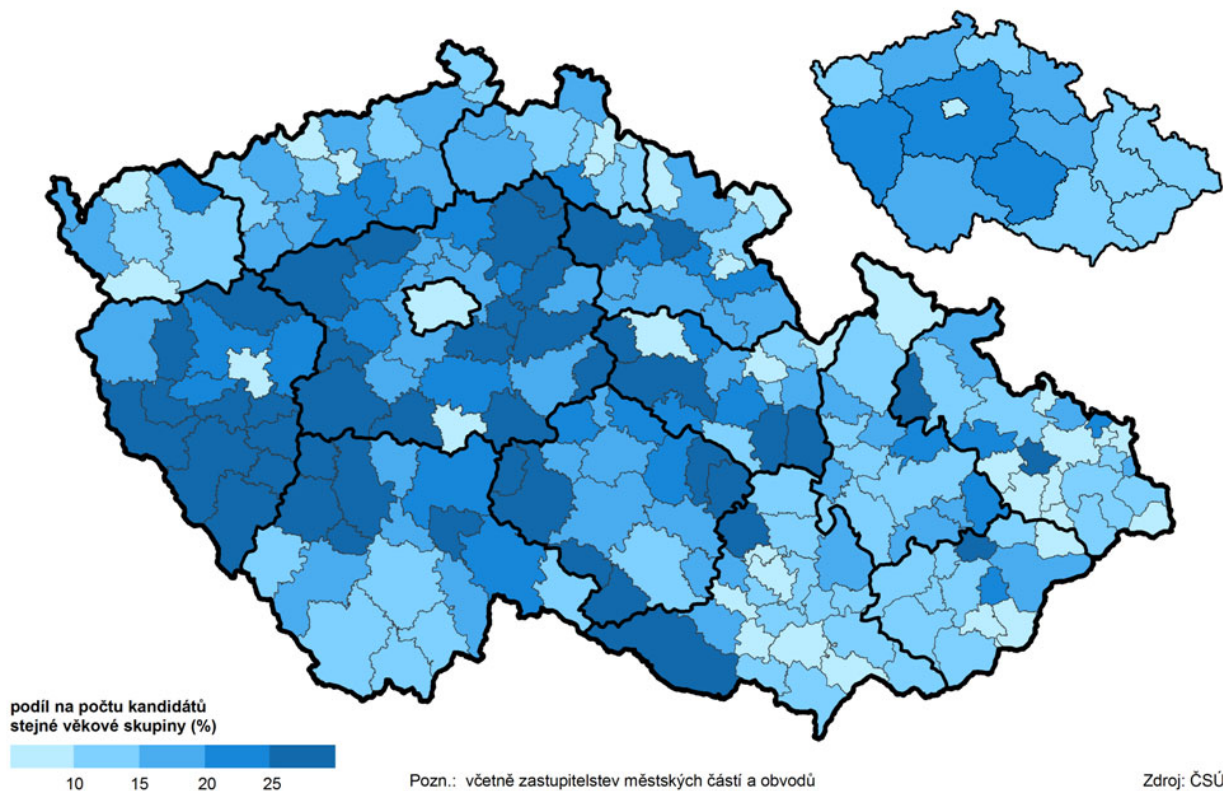
Zvolení zastupitelé ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů ve volbách do zastupitelstev obcí v říjnu 2014

Kandidáti ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů
ve volbách do zastupitelstev obcí v říjnu 2014

Zvolení zastupitelé z počtu kandidátů ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů
ve volbách do zastupitelstev obcí v říjnu 2014

Osoby ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů
kandidující ve volbách do zastupitelstev obcí v říjnu 2014

